

Jaarverslag 2022

Ambition
Ambitie in onderwijs

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Voorwoord

Met trots presenteren wij u het jaarverslag van 2022 van Ambion. In ons jaarverslag vindt u ook het bestuursverslag en de jaarrekening van onze organisatie. Hiermee legt het College van Bestuur verantwoording af aan de Raad van Toezicht, medewerkers, medezeggenschapsraden, ouders, gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren, rijksoverheid, samenwerkingspartners en andere belanghebbenden.

Terugblikkend kunnen we in dit jaarverslag nog niet geheel om corona heen maar hebben we het virus en de beperkende maatregelen gedurende het kalenderjaar gelukkig achter ons kunnen laten. De manier waarop onze leerlingen, ouders en medewerkers deze uitdaging de afgelopen twee jaar zijn aangegaan, is bewonderenswaardig. We zijn ontzettend trots op hun flexibiliteit, veerkracht en doorzettingsvermogen en hopen dat een vergelijkbare situatie zich in de toekomst niet meer voor zal doen.

Met het NPO-programma stelde de overheid in 2021 extra middelen beschikbaar om de impact van de coronamaatregelen op leerlingen aan te pakken. Alle scholen van Ambion hebben in het voorjaar van 2021 een schoolscan gemaakt om in kaart te brengen op welke manier NPO-middelen het beste ingezet kunnen worden. In 2022 is een vervolg gegeven aan deze plannen. Binnen Ambion gaan we niet uit van achterstanden, maar hebben we het over mogelijkheden. Elke leerling volgt zijn eigen weg en ontwikkelt zich op eigen wijze, soms wat vroeger soms wat later. Het kwaliteitskader van de inspectie is voor ons daarbij de basis.

In dit voorwoord wil ik enkele zaken die speelden in 2022 nog even specifiek onder de aandacht wil brengen:

'Goed rapport' van onderwijsinspectie

In het beoordelingsrapport met uitkomsten van het vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek bij Ambion geeft de Onderwijsinspectie ons 'een goed rapport'. Wij scoren voldoendes op 'visie, ambities en doelen' en 'evaluatie, verantwoording en dialoog', en een goed op 'Uitvoering en kwaliteitscultuur'. Daar zijn we trots op. Deze beoordeling laat zien dat we er ook in de corona-tijd in geslaagd zijn kwalitatief goed onderwijs te geven aan onze leerlingen. Met onze goede kwaliteitscultuur zorgen we ervoor dat dit ook in de toekomst zo blijft. Natuurlijk valt er altijd wat te verbeteren. We hebben een 'herstelopdracht met vertrouwen' voor het aanbod Fries en Burgerschap. Hiervoor zijn plannen gemaakt.

Oud-leerling OBS Twa Fjilden geeft visitekaartje af op WK Voetbal

Andries Noppert, oud-leerling van OBS Twa Fjilden uit Joure, gaf zijn visitekaartje af tijdens het WK Voetbal. Hij keepte fantastisch en werd door leerlingen van de school en collega's bij Ambion nauwlettend gevolgd. Erg leuk dat het NOS Jeugdjournaal langskwam op OBS Twa Fjilden om een **filmpje** op te nemen.

Project Open Isles: innovatief onderwijs van de toekomst

Al enige tijd werkt het projectteam Open Isles aan een innovatief schoolconcept. Hiermee geven we vorm aan het onderwijs van de toekomst. Het uitgangspunt is dat door samenwerking tussen (kleine) scholen en samenwerking met externe partijen leerlingen buiten hun school leerervaringen op doen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Eind 2022 zijn de ambities voor het schoolconcept gepresenteerd aan bestuur, directeuren, gemeenten en belangstellenden. De aanwezigen waren enthousiast over het schoolconcept.

Start fusietrajecten in Aldeboarn en Oudehaske
In 2022 zijn fusietrajecten gestart tussen OBS De Boarne en CBS De Finne (Aldeboarn) en OBS It Haskerplak en CBS Tarissing (Oudehaske). Deze trajecten lopen door in 2023.

Start (Deel)Integraal Huisvestingsplan Gemeente Heerenveen
In het verslagjaar is een start gemaakt met het (Deel)Integraal Huisvestingsplan van de Gemeente Heerenveen. Er is begonnen met de programma's van eisen voor MFA Het Vogelnest en de renovatie/revitalisatie van OBS Ekke de Haan.

Het bestuursverslag bestaat uit drie hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat algemene informatie over Ambion. In het tweede hoofdstuk blikken we terug op de resultaten van het beleid in 2022. Het derde hoofdstuk is een toelichting op de financiële situatie.

In het jaarverslag verantwoorden we de financiële situatie van Ambion. Financieel sluiten we 2022, volgens begroting, negatief af. Het negatieve resultaat wordt met name bepaald door het vervallen van de jaarlijkse vordering op OCW door het wetsvoorstel vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. Stichting Ambion is solide genoeg om ook de komende jaren investeringen te doen, die nodig zijn om onze ambities voor toekomstbestendig onderwijs in de regio te verwezenlijken.

Ik wil in dit voorwoord ook graag al onze medewerkers, leerlingen, ouders, de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren, rijksoverheid, samenwerkingspartners en andere belanghebbenden bedanken voor hun betrokkenheid en inzet bij onze organisatie. Samen zorgen we ervoor dat onze leerlingen het beste onderwijs krijgen en zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en verantwoordelijke wereldburgers.

Ik wens u veel leesplezier en inspiratie toe bij het doorbladeren van ons jaarverslag.

Ingrid Janssen
Voorzitter College van Bestuur

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

INHOUDSOPGAVE

1 STICHTING AMBION

1.1	Profiel	blz. 5
1.2	Organisatie	blz. 6

2 VERANTWOORDING VAN HET BELEID

2.1	Onderwijskwaliteit	blz. 18
2.2	Onderwijsinnovatie	blz. 33
2.3	HR	blz. 38
2.4	Communicatie & PR, Officemanagement Informatiemanagement	blz. 43
2.5	Huisvesting & Facilitair	blz. 47
2.6	ICT	blz. 51
2.7	Financiën	blz. 52

3 JAARREKENING

3.1	Grondslagen	blz. 71
3.2	Balans per 31 december 2022	blz. 76
3.3	Exploitatieoverzicht 2022	blz. 77
3.4	Kasstroomoverzicht 2022	blz. 78
3.5	Toelichting op de balans 31 december 2022	blz. 79
3.6	Niet in de balans opgenomen verplichtingen Niet uit de balans blijkende rechten	blz. 82
3.7	Toelichting op de exploitatierekening 2022	blz. 83
3.8	(Voorstel) Bestemming exploitatiesaldo	blz. 86
3.9	Gebeurtenissen na balansdatum	blz. 86
3.10	Overzicht verbonden partijen	blz. 87
3.11	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	blz. 87
3.12	Model G |Verantwoording subsidies	blz. 89

4 JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

4.1	Samenstelling Raad van Toezicht	blz. 91
4.2	Rooster van aftreden leden Raad van Toezicht	blz. 92
4.3	Hoofd- en nevenfuncties Raad van Toezicht en College van Bestuur	blz. 93
4.4	Taakverdeling Raad van Toezicht	blz. 94
4.5	Werkwijze	blz. 96
4.6	Beloning	blz. 97

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

1. Stichting Ambion

In dit hoofdstuk laten we zien wie Ambion is. Waar staan we voor? Hoe ziet onze organisatie eruit? Welke scholen maken deel uit van Ambion? En met wie werken we samen.

1.1 Profiel

Missie
Visie
(Be)sturingsfilosofie
Iedereen welkom!
Strategisch beleidsplan

1.2 Organisatie

Bestuur
Scholen
Intern toezicht
Organisatiestructuur
Overlegstructuur
GMR
Samenwerkingspartners
Klachtenbehandeling
Governance en code goed bestuur
Functiescheiding

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

1.1 PROFIEL

Missie

We willen vooruitkijken naar de toekomst en zo alert zijn op maatschappelijke ontwikkelingen en daarnaar handelen. Schoolontwikkeling doen wij onderzoeksmatig en waar mogelijk baseren wij ons op gedegen onderzoek. Zo realiseren wij eigentijds en kwalitatief goed onderwijs voor al onze leerlingen. Onze missie ligt besloten in onze naam: Ambion staat voor **AMB**itie **I**n **ON**derwijs.

Visie

Op onze vierentwintig openbare basisscholen doen we iedere dag alles wat mogelijk is om onze leerlingen zich zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen. Daartoe stimuleren we zowel bij onze leerlingen als onze medewerkers een open, onderzoekende en nieuwsgierige basishouding. **Vertrouwen**, **verbinding** en **ontwikkeling** zijn de pijlers onder onze aanpak.

Onze scholen werken intensief samen, maar hebben ook ieder hun eigen gezicht. Door krachten te bundelen is het mogelijk om kennis uit te wisselen en voorzieningen te delen. Zo worden we een steeds sterkere onderwijsorganisatie; een stevig fundament voor het onderwijs in de regio Zuid-Friesland, nu en in de toekomst.

Onze scholen bieden een veilige, eigentijdse en uitdagende leeromgeving. Hier creëren we kansen voor leerlingen om elkaar te ontmoeten, samen te spelen en te werken en van elkaar te leren. We dagen onze leerlingen uit zich te verwonderen, vragen te stellen en ontdekkingen te doen.

Ieder mens is uniek. Je mag zijn wie je bent en iedereen mag zich op zijn eigen manier ontwikkelen tot een verantwoordelijk mens met respect voor zichzelf, de ander en de omgeving. Wereldburgerschap vormt de basis van ons onderwijs. Wij beschouwen ieder mens als wereldburger en onze leerlingen als wereldburgers in de dop. Met ons onderwijs bereiden we hen voor op het leven in een inclusieve en multiculturele samenleving.

We zien de school als een minimaatschappij, een oefenplaats die leerlingen voorbereidt op hun rol als kritische en sociale (wereld)burger. Door bij onze leerlingen en medewerkers ondernemend en zelfredzaam gedrag te stimuleren dragen we bij aan een samenleving waarin mensen vanuit zelfvertrouwen vorm kunnen geven aan hun eigen leven, geïnspireerd door hun dromen, wensen en behoeften, in ontmoeting en dialoog met anderen en de wereld.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

We hebben in 2022 nieuwe koersthema's geformuleerd waar we de komende 4 jaar ambitieus aan willen werken. Het aandachtsgebied 'De basis verstevigen' ondersteunt onze ambities. Onze missie is geslaagd als we in deze koersplanperiode samen een prachtige reis hebben gemaakt waarbij we onderweg vanuit onze eigen rollen optimaal en maximaal hebben gewerkt aan het realiseren van onze doelen. In de (nieuwe) haven aangekomen, krijgen we van ouders en kinderen terug dat ze door het onderwijs op onze scholen vol vertrouwen de wereld tegemoet gaan.

Onze nieuwe koersthema's borduren voort op de koersuitspraken uit ons **huidige koersdocument**. Deze koersuitspraken vormen de leef- en streefregels van waaruit we professionele ruimte geven. De manier waarop we binnen Ambion met elkaar willen werken, is te vinden in **ons identiteitsbewijs**

(Be)sturingsfilosofie

Wij hebben een stijl van besturen en samenwerken die past bij onze filosofie van 'Vertrouwen en verbinding'. Steeds zoeken wij de balans tussen 'wat is goed voor de individuele scholen' en 'wat is goed voor het collectief?'. Wij hebben de principiële keuze gemaakt om de verantwoordelijkheid laag in de organisatie te leggen, vanuit het vertrouwen dat de ontwikkeling dan van binnenuit op gang komt en ook daadwerkelijk beklijft. Om die reden werken wij met clusters van scholen (horizontale verbinding, professionele leergemeenschap en intervisie). Directeuren en medewerkers hebben hierdoor veel mogelijkheden tot kennisuitwisseling en samenwerking.

Directeuren en hun teams zijn en willen verantwoordelijk zijn voor het primaire proces. Het servicebureau stimuleert, faciliteert en ondersteunt daarbij. De bestuurder zal zo nodig (bij)sturen maar het proces zijn gang laten gaan als scholen op koers liggen wat betreft kwaliteit en ambitie. Extern is de bestuurder verantwoordelijk voor het zoeken naar en het signaleren van kansen en samenwerkingsmogelijkheden om de organisatie te versterken.

Wereldburgerschap

Naast de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale geletterdheid vormt wereldburgerschap de basis van ons onderwijs. Wij beschouwen ieder mens als wereldburger en onze leerlingen als wereldburgers in de dop. Wereldburgerschap uit zich in gedrag dat recht doet aan de principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld, de gelijkwaardigheid van mensen en de gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken. Alle scholen leren kinderen om constructief bij te dragen aan onze samenleving met respect voor anderen en de wereld.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Vanuit onze kernwaarden geven we vorm aan wereldburgerschap:

- Vertrouwen
- Vakmanschap
- Verbinding
- Vindingrijkheid

Vertrouwen
Bij alles wat wij doen, staat vertrouwen altijd bovenaan. Wij geloven dat ieder mens als goed mens wordt geboren. Vertrouwen geven, krijgen en delen is voor ons de sleutel. Een Ambion-medewerker heeft een positieve grondhouding en behandelt mensen gelijkwaardig.

Vakmanschap (Kwaliteit)
Onze medewerkers zijn goed opgeleid, ondernemend en innovatief. We moedigen ze aan om hun eigen expertise te vergroten en hun kennis te delen met collega's. De leerkrachten leggen de basis voor een goede balans tussen leren met hoofd, hart en handen.
Hierdoor zijn onze scholen plekken waar kinderen met plezier naartoe gaan en waar zij zich in de volle breedte ontwikkelen, zelfvertrouwen opbouwen en toegroeien naar een volgende fase in hun leven. We dragen zorg voor een passende en veilige plek voor elk kind, zo thuisnabij mogelijk.

Verbinding
We zijn ons ervan bewust dat we elkaar en anderen nodig hebben om kwalitatief goed onderwijs te garanderen. Daarom willen we de interne en externe samenwerking verbeteren. Scholen van Ambion zoeken de verbinding met elkaar op basis van ambities of ontwikkelbehoefte. Wij verbinden ons aan externe partijen vanuit de overtuiging dat verschillende perspectieven ons alert en scherp houden. Samenwerking met externe partijen zorgt voor een sterk collectief dat onze leerlingen alle kansen op een brede ontwikkeling biedt. Een integraal kindcentrum is het wenkend perspectief.

Vindingrijkheid
Elke school van Ambion geeft ruimte aan nieuwe initiatieven. Onderzoek is het kloppend hart van ons onderwijs. Wij zijn nieuwsgierig, denken graag buiten bestaande kaders en zijn steeds op zoek naar hoe we dingen anders en beter kunnen doen. We moedigen elkaar aan om met nieuwe oplossingen te komen en laten ons daarbij graag verrassen.

Iedereen welkom!

Onze scholen vormen een afspiegeling van de samenleving. We vinden het belangrijk dat kinderen en professionals met verschillende achtergronden elkaar ontmoeten en samen optrekken. De kracht van het openbare onderwijs zit in het feit dat kinderen van ouders van alle gezindten met elkaar naar school gaan, met elkaar leven en met elkaar leren *(bron: VOO).*
Diversiteit in de scholen zien we als kracht. Het biedt veel mogelijkheden om elkaar te leren begrijpen en van elkaar te leren. Dat vraagt van iedereen vertrouwen in zichzelf en in de ander.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Strategisch beleidsplan

Het strategisch beleidsplan bestaat uit het identiteitsdocument en koersplan en is een basis en richtlijn voor de toekomst. Het helpt ons om te gaan met de uitdagingen waar we voor staan, zoals voldoende en voldoende kwalitatief goede leerkrachten en het handhaven en versterken van kwalitatief goed onderwijs en de veranderingen in de maatschappij. Het strategisch beleidsplan kent de volgende domeinen: Onderwijskwaliteit, HR, Communicatie & PR, Officemanagement, Informatiemanagement, Bedrijfsvoering, ICT en Financiën.

Het identiteitsdocument en koersplan van Ambion vormen op hoofdlijnen de strategische basis voor de scholen. Elke school geeft vanuit deze basis op een eigen wijze invulling aan de school-onderwijsvisie en -profilering. In het school(jaar)plan vertalen de scholen de koersthema's naar de dagelijkse praktijk van de school. Het schoolplan en schooljaarplan zijn te vinden op de website van de school.

1.2 ORGANISATIE

Bestuur

Ambion wordt geleid door een eenhoofdig College van Bestuur, in de persoon van mevrouw Ingrid Janssen. Naast haar functie als voorzitter College van Bestuur ('bestuurder') heeft zij de volgende nevenfuncties: lid Raad van Toezicht van SLO, bestuurder Schoolplein Noord, lid Raad van Advies Bureau Meesterschap, assessor schoolleiders- en masteropleiding NHL/Stenden en begeleider leergang Onderzoeksmatig Leiderschap van de PO-Raad. Verder heeft zij nog haar eigen bedrijf van waaruit zij incidenteel adviestrajecten verzorgt voor organisaties zonder belangenverstrengeling. Ingrid Janssen voert haar taken onder toezicht van een Raad van Toezicht (RvT) uit. Het toezichtkader is door de RvT gezamenlijk met de bestuurder opgesteld.

Scholen

Ambion is een onderwijsorganisatie voor openbaar primair onderwijs in de gemeenten Fryske Marren en Heerenveen. We hebben 8 basisscholen in de gemeente Fryske Marren en 15 basisscholen en 1 school voor speciaal basisonderwijs in de gemeente Heerenveen. Voor een overzicht van onze scholen ga naar **Onze scholen (ambion.nl)**.

Intern toezicht

De Raad van Toezicht had het eerste halfjaar van 2022 4 leden. De heer Van Klinken is per 9 juni 2022 benoemd als lid van de Raad van Toezicht. De zittingsduur van de leden is 4 jaar, en zij hebben de mogelijkheid om een termijn te verlengen. Om te voorkomen dat de continuïteit van het intern toezicht in het geding komt, is door de RvT een rooster van aftreden opgesteld.

Voorzitter Raad van Toezicht
L. (Luc) Geven
Eigenaar Leiderschap in school

Lid Raad van Toezicht (per 9 juni 2022)
M. (Michel) van Klinken
Adviseur Mens en Organisatie

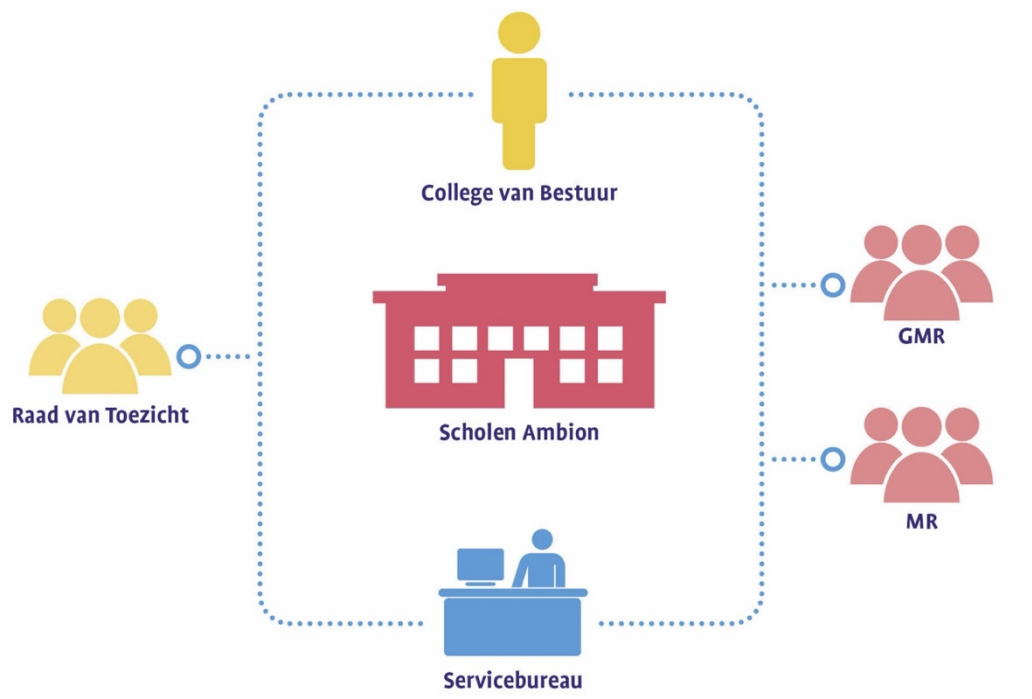
Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Lid Raad van Toezicht
J. (Jan) Cooijmans
Eigenaar J.C. Consulting

Lid Raad van Toezicht
H. (Halbe) Spanjer
Docent

Lid Raad van Toezicht
M. (Marita) Jansen
Advocaat/zelfstandig ondernemer

Organisatiestructuur

Onder de koepel Ambion vallen vierentwintig scholen. Zij zijn verdeeld over vier clusters. In deze clusters zoeken de scholen de verbinding en ondersteunen, versterken en verrijken zij elkaar (intervisie).

Het servicebureau ondersteunt het College van Bestuur, de Raad van Toezicht, de schoolleiders en de scholen. Het servicebureau bestaat uit de domeinen: Onderwijskwaliteit, HR, Organisatie en Bedrijfsvoering, heeft een eigen secretariaat en voert verschillende ondersteunende werkzaamheden uit. Als dat nodig of gewenst is schakelt zij externe expertise in, bijvoorbeeld op het gebied van ARBO, inkoop of juridische ondersteuning. Bijna alle domeinen hebben capaciteit op zowel adviserend, coördinerend, beleidsvoorbereidend als uitvoerend niveau.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Domein	Expertise	Fte
Onderwijskwaliteit	Onderwijsontwikkeling en innovatie	1,1
HR	HR-advies, personeels- en salarisadministratie	3,8
Organisatie	Communicatie & PR, informatiemanagement, officemanagement	2,1
Bedrijfsvoering	Financiën, huisvesting & facilitair, ICT	2,5
Totaal		9,5

Overlegstructuur

Door overleg willen we afstemming, draagvlak en ontwikkeling realiseren. Dit doen we door de diverse (dwars)verbanden binnen Ambion zo optimaal mogelijk te benutten om informatie en kennis te delen. Zo leren we van elkaar leren en gebruiken we elkaars kennis en expertise om samen tot passende oplossingen en duurzame ontwikkeling te komen.

Ambion kent een platte organisatiestructuur. De directeuren en hun teams zijn eigenaar van het primaire proces en samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op onze scholen. Het servicebureau ondersteunt dit proces optimaal en het bestuur geeft intern en extern sturing aan het profiel en de bedrijfsvoering van Ambion. Directeuren denken en werken actief mee op strategisch niveau.

Met medewerkers wordt regelmatig de professionele dialoog gevoerd. Via team- en bouwoverleggen en individuele (voortgangs)gesprekken wordt continu gewerkt aan ontwikkeling. De Ambion Academie biedt medewerkers de mogelijkheid om (online) scholing te volgen.

Ambion-overleg

Eén keer per drie weken vindt overleg plaats tussen de bestuurder en de directeuren. Hier wordt overleg gevoerd over onderwijs- en organisatieontwikkeling en wordt expertise gedeeld. Van en met elkaar leren staat hier centraal. We werken met een agenda die wordt voorbereid door de bestuurder, de clustervoorzitters en de beleidsadviseurs van het servicebureau.

Clusteroverleg

Voorafgaand aan het overleg tussen bestuurder en directeuren komen de clusters bijeen. In de clusteroverleggen vindt intervisie plaatsen tussen de directeuren en wordt overlegd over reguliere lopende zaken of actuele urgente zaken. Dit gebeurt aan de hand van een agenda die in overleg met de voorzitters van de clusters wordt bepaald en in een jaarkalender wordt opgenomen. Als dat gewenst is, sluiten de bestuurder en/of beleidsadviseurs van het servicebureau aan bij deze overleggen. Beleidsadviseurs kunnen zelf ook onderwerpen vanuit hun domein op de agenda zetten.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Scrumgroepen
In scrumprojecten worden actuele thema's op Ambion-niveau concreet uitgewerkt in beleid en acties. Directeuren, leerkrachten en medewerkers van het servicebureau verzamelen en delen kennis. Tijdens Ambion-overleggen presenteert de projecteigenaar de stand van zaken aan alle directeuren en kunnen vragen/dilemma's worden voorgelegd. Op die manier houden we alle directeuren aangesloten bij het proces en creëren we draagvlak voor de uiteindelijke opbrengst van een scrum-project.

In 2022 hadden we de volgende scrumgroepen:
- Opleiden in de school
- Vervanging Apple-hardware
- Verbetering proces beleidsrijk begroten inclusief formatieproces
- Vitaliteit

Projectgroep Ambion 2.0
In 2022 is de projectgroep Ambion 2.0 verdergegaan met het realiseren van het nieuwe koersplan. In het voorjaar stond een organisatie-brede studiedag op het programma waarin medewerkers in gesprek gingen over de belangrijke thema's voor het nieuwe koersplan. De projectgroep heeft de missie, visie en (be)sturingsfilosofie geactualiseerd en verder uitgewerkt. De 6 koersthema's zijn voorzien van doelstellingen en meetbare/merkbare resultaten. Om medewerkers en andere stakeholders goed mee te kunnen nemen in het nieuwe koersplan is het Ambion vuurtoren-model (gebaseerd op het Columbusmodel) bedacht en vormgegeven. In december is het concept-koersplan besproken met de Raad van Toezicht. Met de uitkomsten van dit gesprek is het nieuwe koersplan verder aangescherpt voordat het in januari 2023 gepresenteerd is aan alle medewerkers op een organisatie-brede studiedag. Momenteel ligt het definitieve concept-koersplan 2023-2027 voor instemming bij de GMR.

Overleg Raad van Toezicht en bestuurder
Zes keer per jaar overleggen Raad van Toezicht en de bestuurder met elkaar (5 reguliere overleggen en 1 zelfevaluatie). Er wordt vergaderd met een agenda en een jaarplanning. De bestuurder verantwoordt door zelfevaluatie de realisatie in een gesprekkencyclus met de Raad van Toezicht. Jaarlijks vindt er een zelfevaluatie plaats (bij voorkeur onder leiding van een extern specialist) en twee keer per jaar overleg met de GMR. Van dit overleg wordt een verslag gemaakt dat na vaststelling wordt ondertekend. Waar mogelijk bezoeken de leden van de Raad van Toezicht jaarlijks een aantal scholen.

Overleg bestuurder en GMR
Drie keer per jaar vindt overleg plaats tussen de bestuurder en de complete GMR. Er wordt vergaderd met een agenda en jaarplanning. Het dagelijks bestuur van de GMR vergadert gemiddeld één keer per maand. De bestuurder is in de meeste gevallen bij (een deel van) die vergaderingen aanwezig om agendapunten direct te kunnen toelichten. Twee keer per jaar vindt een overleg plaats tussen de Raad van Toezicht en de GMR.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Overleg Bestuurder, voorzitter GMR en voorzitter RvT
Uit een eerdere evaluatie van de GMR met de RvT kwam de wens voor ‘een benen op tafelavond’. Informeel bespreekt de Governance-driehoek dan allerlei zaken die spelen en bevraagt men elkaar over hoe het met de organisatie gaat vanuit verschillen de rollen. Deze bijeenkomsten worden twee keer per jaar gehouden.

GMR

De GMR van Ambion bestaat uit 24 leden, van iedere school een afgevaardigde. Er is een dagelijks bestuur van 5 personen. In het verslagjaar is een nieuwe voorzitter benoemd omdat de zittingstermijn van de vorige voorzitter Jasper van Zellingen (oudergeleding) ten einde liep. Met ingang van november 2022 is Jan Wiebe Land (oudergeleding) de voorzitter van de GMR. De GMR werkt in vier domeingroepen: Bedrijfsvoering, Human Resources, Onderwijs en Public Relations & Communicatie. Klik **hier** voor de link naar het jaarverslag 2021-2022 van de GMR

Samenwerkingspartners

Samenwerking zit diep en duidelijk in onze organisatie verweven. Als onderwijsorganisatie hebben we een maatschappelijke taak en verantwoordelijkheid die we vanuit onze openbare identiteit willen vervullen. Dit doen we niet alleen, maar bij voorkeur in samenhang en samenwerking met anderen in de samenleving.

Ambion werkt onder andere samen met/in:

- NHL Stenden: samenwerking voor Opleiden in de School en het E-lab;
- PO-raad;
- Samenwerkingsverband Passend onderwijs PO Friesland;
- Curriculum.nu: De Compagnonsschool heeft zich namens Ambion aangesloten bij dit landelijke initiatief om een nieuw curriculum voor het basisonderwijs samen te stellen; dit is voorlopig landelijk opgeschort.
- Taalondersteuning nieuwkomers: samenwerking met CBO Meilân en de gemeenten De Fryske Marren en Heerenveen voor het bevorderen van taalonderwijs voor kinderen van nieuwkomers door middel van een kleinschalige schakelklas/taalklas waar intensief NT2 onderwijs wordt gegeven;
- Schoolplein Noord: samenwerking met verschillende schoolbesturen uit Noord-Nederland om een platform voor onderwijs (IKC tot hbo/wo) in Noord-Nederland waar arbeidsmarkt, loopbaan en professionele ontwikkeling bij elkaar komen verder door te ontwikkelen;
- Kiim: school voor leerlingen van 10-18 jaar in de gemeente Heerenveen. Samenwerking met Bornego College, OSG Sevenwolden, Aeres en CBO Meilân om een nieuwe school te realiseren in 2022.
- Sivon: samenwerking op het gebied van inkoop ICT. Ambion is ook vertegenwoordigd in de ledenraad van deze inkoopcoöperatie.
- LeerEcoSysteem: samenwerking met Ateliers Majeur, Bibliotheken Mar en Fean, Kei College en Museum Heerenveen. Partijen willen laten zien dat je overal kunt leren, ook buiten leslokalen en dat dat leren meer is dan alleen kennis vergaren. Het gaat ook om het leren van elkaar, creatief denken, het vermogen om problemen op te lossen en samenwerken. Een challenge-dag en escaperoom in Museum Heereveen zijn de eerste mooie resultaten van deze samenwerking.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

- Kei Lab: samenwerking met het Kei College bedoeld voor leerlingen uit groep 7 of 8. Doel is leerlingen met gouden handen kennis te laten maken met het voortgezet onderwijs. Zo kunnen zij straks een betere keuze maken voor een vervolgopleiding.
- Regionale aanpak personeelstekort onderwijs (RAP): het personeelstekort in het onderwijs is een groeiend probleem. Met andere schoolbesturen uit Noord-Nederland wordt sector overstijgend samengewerkt op het gebeid van arbeidsmarktvraagstukken voor onderwijspersoneel.
- Playing for Succes: naschools programma voor leerlingen uit groep 6-8 die om verschillende redenen niet de prestaties leveren die van ze verwacht mogen worden. In het Abe Lenstra-stadion werken zij met een afwisselend lesprogramma aan hun persoonlijke leerdoel. Dit leerdoel heeft te maken met de vier pijlers: motivatie, samenwerken, zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

Tussenschoolse en buitenschoolse opvang en IKC vorming
Alle scholen van Ambion hebben een continurooster waardoor er geen tussenschoolse opvang is. Wel is er buitenschoolse opvang, die doorgaans in of dicht bij de scholen aangeboden wordt. Dit geldt ook voor de peuterspeelzalen. Hiervoor werken we goed samen met Kinderwoud en SKIK.

OBS Skoatterwiis is in 2021 een kindcentrum geworden. In dit centrum werken Ambion, Kinderwoud en zorgpartners vanuit Jeugdhulp Friesland intensief samen. Meerdere medewerkers zijn onderdeel van het multidisciplinaire team en aanwezig in de school voor een aantal dagen in de week. De subsidie voor dit project liep tot juni 2022. Door onder andere het teruglopende leerlingaantal en onduidelijkheid over het commitment van samenwerkingspartners wordt opnieuw gekeken naar het toekomstperspectief van Kindcentrum Skoatterwiis. In februari 2023 is het voorgenomen besluit genomen Kindcentrum Skoatterwiis te sluiten. De verwachting is dat het kindcentrum aan het einde van het schooljaar 2023-2024 wordt gesloten.

De Feart in Jubbega heeft in 2022 met behulp van de verlengde subsidie van de gemeente Heerenveen verdere stappen gezet in de samenwerking met de peuteropvang. Hierdoor is de zorgstructuur en de samenwerking met de peuterspeelzaal van Kinderwoud verder versterkt. Het uiteindelijke doel is voor de regio Jubbega een kindcentrum te vormen met een rijk aanbod in een doorgaande lijn voor kinderen van 2-14 jaar.

Op andere scholen zijn afspraken gemaakt over een warme overdracht van kinderen met een VVE-indicatie. Bij deze overdracht zijn zowel de intern begeleider, pedagogisch medewerker, onderbouwleerkracht, ouders en jeugdverpleegkundige betrokken. Vroegtijdig signaleren en het borgen van een doorgaande lijn in het aanbod staan hierbij centraal.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Klachtenbehandeling

Ambion kent een formeel vastgestelde regeling voor klachten en misstanden. Deze is terug te vinden op onze website als **tekst en animatie**. Klachten worden in de lijn op de betreffende school ingediend en afgehandeld. De klager kan hiervoor eventueel terecht bij de interne contactpersoon op school. Misstanden worden rechtstreeks bij het bestuur gemeld en door de bestuurder afgehandeld. Daarbij kan de onafhankelijke Commissie Integriteitsvraagstukken (CIV) worden ingeschakeld.

In 2022 zijn vier klachten bij de bestuurder ingediend. Drie daarvan zijn voldoende afgewikkeld door de bestuurder en hebben niet geleid tot vervolgstappen. Een klacht is niet naar tevredenheid van de ouders opgelost en leidde tot een klacht bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. De Landelijke klachtencommissie Onderwijs heeft de klacht ongegrond verklaard.

Governance en code goed bestuur

Stichting Ambion legt verantwoording af aan de rijksoverheid over de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Ook legt Ambion via het jaarverslag verantwoording af over het functioneren van de scholen aan ouders, personeel en de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren. Met de gemeenteraden en de Colleges van Burgemeester en Wethouders hebben we regelmatig formeel en informeel contact. Ambion heeft een GMR met wie de bestuurder regelmatig formele, constructieve gesprekken voert ten aanzien van de koers en genomen besluiten. Hierbij wordt recht gedaan aan het advies- en instemmingsrecht van de GMR.

Met het governance model wordt voldaan aan de wet ‘Goed onderwijs, goed bestuur’ en de ‘Code goed Bestuur in het primair onderwijs’. In de Code Goed bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd met betrekking tot professionaliteit van bestuurders en toezichthouders in het primair onderwijs. Ambion hanteert, zonder afwijkingen, de Code Goed bestuur van de PO-raad. De code goed bestuur is te vinden op **www.poraad.nl**. Het handboek Governance is in 2022 geactualiseerd. Het geactualiseerde handboek is door de Raad van Toezicht vastgesteld.

Functiescheiding

Er is gekozen voor een feitelijke scheiding, waarbij de voorzitter College van Bestuur de bestuurstaak uitoefent namens de interne toezichthouder.

Uitgangspunten zijn, dat de voorzitter College van Bestuur de bestuurstaak uitoefent namens het formele bestuur en dat de voorzitter CvB en de Raad van Toezicht gezamenlijk het bevoegd gezag zijn. Daarbij heeft de Raad van Toezicht zowel een adviserende als controlerende taak op inhoud, effectiviteit en doelmatigheid van het beleid en de uitvoering ervan.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2. VERANTWOORDING VAN HET BELEID

De beleidsadviseurs hebben voor hun eigen domein, maar ook domein-overstijgend en in verbinding met elkaar én de scholen een beleids- en jaarplan opgesteld voor Ambion. Aansluitend bij de nieuwe systematiek voor planning en control, zijn beleidsdoelen en activiteiten in tijd weggezet.

In dit hoofdstuk verantwoorden we het gevoerde beleid en de in 2022 bereikte resultaten op onze strategische ambities op de volgende domeinen: Onderwijskwaliteit, Onderwijsinnovatie, HR, Communicatie & PR, Officemanagement, Informatiemanagement, Vastgoed, ICT en Financiën.

2.1 Onderwijskwaliteit

Doelen en resultaten
Veiligheid
Onderwijsresultaten
Burgerschap
Fries
Verwijzing naar het voortgezet onderwijs
Onderwijs aan nieuwkomers
Internationalisering
Inspectie
Interne audits
Oudertevredenheid
Nationaal Programma Onderwijs
Onderwijsachterstandenbeleid
Passend Onderwijs

2.2 Onderwijsinnovatie

Doelen en resultaten
KinderInnovatieRaad
Open Isles
Verwachte toekomstige ontwikkelingen

2.3 HR

Doelen en resultaten
Personeel
Vacatures
Zij-instromers en LIO-ers
Arbeidsmarkttoelage
Formatieproces
Digitale dossiers
Verzuim
Werkdruk
Professionalisering
Verwachte toekomstige ontwikkelingen

2.4 Communicatie & PR, Officemanagement, Informatiemanagement

Doelen en resultaten
Communicatie rondom corona
Arbeidsmarktcommunicatie
Jaarverslag 2021
Koersplan 2023-2027
Ambion-feest
Verwachte toekomstige ontwikkelingen

2.5 Huisvesting & Facilitair

Doelen en resultaten
Beheer & Onderhoud
Leerlingenaantallen
Ruimtebehoefte en capaciteit
Materiele financiële risico's
Verwachte toekomstige ontwikkelingen

2.6 ICT

Doelen en resultaten
Verwachte toekomstige ontwikkelingen

2.7 Financiën

Doelen en resultaten
Financieel beleid
Planning & Control
Allocatie van middelen
Toekomstige ontwikkelingen
Treasury
Onderwijsachterstandsmiddelen
Verantwoording extra middelen
werkdrukverlaging
Risicomanagement
Ontwikkelingen in meerjarenperspectief

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Staat van baten en lasten
Belangrijkste (toekomstige) ontwikkelingen
op de meerjarenbalans 2022-2026
Financiële positie

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2.1 Onderwijskwaliteit

Onder onderwijskwaliteit verstaan wij de kwaliteit van het onderwijs dat op onze scholen gegeven wordt. De onderwijskwaliteit omvat voor ons naast het effectief aanleren van kennis en vaardigheden (kwalificatie), ook dat kinderen met plezier naar school kunnen gaan. We vinden dat school een plek moet zijn waar kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen, zelfvertrouwen opbouwen en toegroeien naar een volgende fase in hun leven als betrokken wereldburgers (socialisatie). Wij stemmen ons onderwijs af op de behoeften van de leerlingen, met als doel dat alle leerlingen de loopbaan volgen die past bij hun mogelijkheden en talenten (allocatie). Indien nodig betrekken wij hierbij zorgpartners.
Per kwaliteitsgebied hebben wij indicatoren opgesteld waar alle scholen van Ambion aan werken om aan de kwaliteitsstandaard te voldoen. Deze indicatoren zijn in 2022 aangescherpt en opnieuw vastgesteld zodat ze voldoen aan de veranderde wettelijke eisen.

Kwaliteitscultuur en kwaliteitszorg
In dit kwaliteitsgebied ligt de basis voor onze onderwijskwaliteit. De directeur en het team werken continue samen aan voortdurende verbetering van de kwaliteit op hun school. Zij hebben goed zicht op de kwaliteit van het onderwijs op hun school en werken planmatig aan de verbetering hiervan. Ambities zijn helder geformuleerd en sluiten aan bij een (of meer) koersuitspraken van Ambion. Dit zien we onder andere terug in het schooljaarverslag en schooljaarplan van de scholen.

Onderwijsleerproces
De scholen hebben een breed aanbod dat voldoet aan de basiskwaliteit zoals vastgesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap en aansluit bij de missie en koersuitspraken van Ambion. Het aanbod van de school is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het aanbod wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed, zodat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Het didactisch handelen van de leerkrachten stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen. Leerkrachten verzamelen systematisch informatie over de leerlingen, stellen doelen en gebruiken de informatie om hun onderwijsaanbod continu af te stemmen. Leerlingen die dat nodig hebben krijgen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding waarbij aandacht is voor de bevordering van gelijke kansen.

Veiligheid en Schoolklimaat
De directeur en het schoolteam zorgen voor een veilige leeromgeving voor leerlingen. Dit is zichtbaar in de sociale opbrengsten. Het pedagogisch klimaat draagt bij aan het bevorderen van zelfvertrouwen van leerlingen en daarmee aan de ontwikkeling tot betrokken wereldburgers.

Onderwijsresultaten en Sturen
Ons doel is dat op alle scholen goed onderwijs wordt geboden. Wat wij verstaan onder goed onderwijs, staat beschreven in het borgingsdocument kwaliteitszorg. Goed onderwijs leidt tot eindopbrengsten van de scholen die passen bij de kenmerken van de leerlingpopulatie. Dit betekent dat de opbrengsten minimaal boven de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie liggen. Het is onze ambitie dat de eindopbrengsten op of boven het

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

landelijk gemiddelde liggen van de scholen met dezelfde schoolweging. Deze ambitie hebben wij omdat wij willen dat onze kinderen optimale kansen krijgen om hun mogelijkheden en talenten te benutten.
Alle scholen zorgen voor een zorgvuldige analyse van de eindopbrengsten. Deze is terug te vinden in het schooljaarverslag. Daarmee maakt de school direct een vertaling naar verbeterdoelen/acties in het schooljaarplan voor het schooljaar erna. De beleidsadviseur onderwijs bewaakt en stimuleert de kwaliteit van de analyses en bespreekt deze met de bestuurder.

Daarnaast stelt elke school doelen met betrekking tot de tussenopbrengsten die passen bij de leerlingpopulatie. De tussenopbrengsten zijn de resultaten van de methode onafhankelijke toetsen van het leerlingvolgsysteem van CITO Leerling in Beeld. De school analyseert de tussenopbrengsten halfjaarlijks. Deze analyses sturen op en brengen focus in het beleid van de school.

Binnen het kwaliteitssysteem van Ambion hebben de interne audits een belangrijke plaats als het gaat om sturing op kwaliteit, continue kwaliteitsverbetering en bestuurlijk zicht op kwaliteit. De interne audits worden volgens het plan “Audits 2.0” uitgevoerd. Iedere school ontvangt minstens één keer in de vier jaar het auditteam van Ambion voor een interne audit. Op verzoek van de school of het bestuur kan een tussentijdse audit worden georganiseerd. De uitkomsten van een interne audit worden ook met de beleidsadviseur onderwijs en de bestuurder besproken. Waar nodig worden de uitkomsten als concreet meetbare en merkbare verbeteracties opgenomen in het school(jaar)plan.

Tijdens de audits staan de zelfevaluatie van scholen, een bredere betrokkenheid in de organisatie en de follow-up van de audits centraal. De onderwijsteams ervaren de interne audits als zeer plezierig. Het auditteam heeft een open, onderzoekende houding. Daarnaast wordt op basis van een zelfevaluatie van de school een beoordeling gegeven. Hierdoor ontstaat een opbouwend en op kwaliteitsverbetering gericht gesprek.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Doelen en resultaten

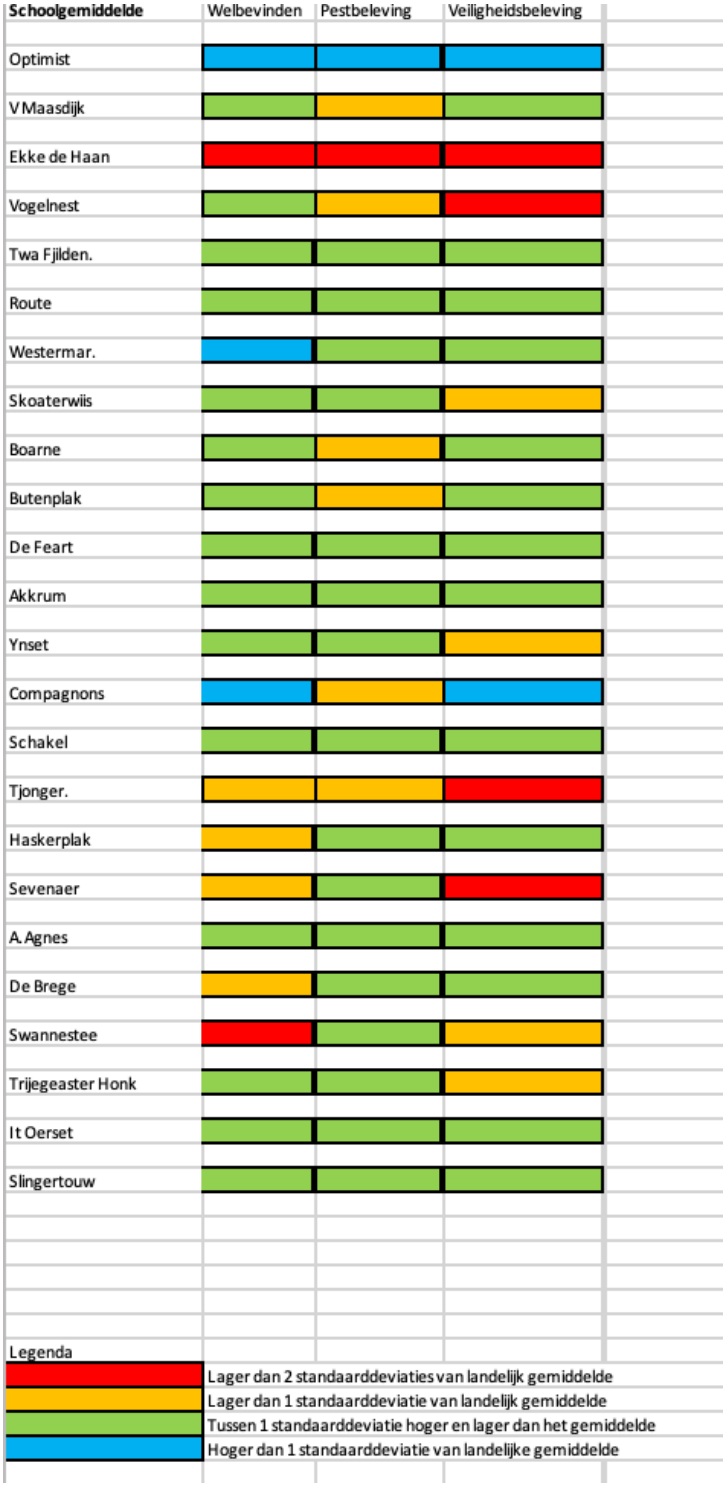
- Er heeft in 2022 op 7 scholen een interne audit plaatsgevonden
- Het auditteam van Ambion heeft zich verder doorontwikkeld met behulp van ‘coaching on the job’ en een scholing in samenwerking met het schoolbestuur Adenium ‘zicht op kwaliteit onderwijsproces’. Dit heeft geleid tot versterking van het auditteam en een meer effectieve indeling van de auditdag.
- Jaarlijks monitoren de scholen van Ambion de sociale veiligheid van de leerlingen. De resultaten liggen op 5 scholen onder het landelijk gemiddelde. De scholen hebben de resultaten geanalyseerd en hebben een plan van aanpak gemaakt om de sociale veiligheid te bevorderen. Op drie scholen liggen de resultaten boven het landelijk gemiddelde.
- We hebben een stap gezet in de verbinding tussen kwaliteitszorg en personeelsontwikkeling.
- Tussenopbrengsten zijn in kaart gebracht. In de trendanalyse is inzichtelijk gemaakt wat heeft bijgedragen aan leergroei en welke interventies (nog) onvoldoende hebben opgeleverd.
- De eindopbrengsten van 16 reguliere basisscholen zijn in 2022 voldoende tot goed en passen bij de leerlingpopulatie.
- Bij 7 scholen zijn de eindopbrengsten nog niet voldoende (onder de correctiewaarde van het Ministerie van OC&W). Hiervan is 1 school die in groep 8 minder dan 5 leerlingen heeft.
- De gemiddelde eindopbrengsten van de afgelopen 3 jaren ligt bij 5 scholen onder de correctiewaarde.

Veiligheid

In het Integraal Veiligheidsplan van Ambion staat alles rond veiligheid op onze scholen beschreven. Als aanvulling daarop hebben de scholen een school-specifiek veiligheidsplan.

Jaarlijks monitoren de scholen van Ambion de sociale veiligheid van de leerlingen. Dit doen zij met behulp van ZIEN/Kindbegrip. Enkele scholen gebruiken een ander instrument, dat aansluit bij de methodiek voor sociaal emotionele ontwikkeling (Kanvas en Kiva). De resultaten liggen op vijf scholen onder het landelijke gemiddelde. Deze scholen hebben de resultaten geanalyseerd o.a. door het voeren van kindgesprekken. Deze scholen hebben een plan van aanpak opgesteld om het welbevinden, de pestbeleving of de veiligheidsbeleving van de leerlingen te verbeteren. Op drie scholen liggen de resultaten ruim boven het landelijk gemiddelde.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Onderwijsresultaten

In het voorjaar van 2022 is de eindtoets afgenomen bij de groepen acht op al onze scholen. Enkele leerlingen hebben op basis van de richtlijnen ontheffing gekregen van het bevoegd gezag voor deelname aan de eindtoets.

Eindopbrengsten scholen Ambion 2022

School	Landelijk gemiddelde 1F %	Landelijk gemiddelde 1S/2F %	Signaleringswaarde inspectie 1S/2F %	Gemiddelde school 1F %	Gemiddelde school 1S/2F %
De Optimist	95,5	58,6	45,5	98,4	80,1
Maasdijk	96,6	63,3	50,6	92,6	63,7
Ekke d Haan	95,4	55,3	43,5	98,4	58,2
Vogelnest	94,2	51,0	39,5	89,8	44,9
Route 0513	95,5	55,8	45,5	92,4	57,1
Skoatterwijs	94	49	37,5	78,7	29,3
De Boarne	96,3	62,1	49,0	96,7	49,7
Bûtenplak	96,3	62,1	49,0	90,5	50,4
De Feart	95,0	52,4	41,5	90,5	52,9
obs Akkrum	96,6	61,1	50,0	93,3	50,0
Compagnons	96,8	64,7	55,1	93,3	49,2
Tjonger	96,7	65,9	55,1	95,3	56,2
Sevenaer	96,6	61,1	50,6	96,9	62,5
A Agnes	96,8	64,7	55,1	94,6	58,9
Slingertouw	96,9	63,6	53,6	96,8	62,2
Westermar	96,6	63,3	50,6	94,9	64,4
Twa Fijlden	93,0	48,5	35,7	87,9	41,4
Trijegeasterh	96,3	59,2	49	91,3	40,6
Haskerplak	95,5	55,8	45,5	83,3	31,5
De Schakel	95,9	60,2	47,3	83,3	44
De Ynset	95,9	58,3	47,3	82,7	41,2
De Brege	95,9	58,3	47,3	96,6	52,9
Swannestee	96,6	63,3	50,6	91,7	40

! = kleine school groep 8 < 5 leerlingen

Boven het landelijk gemiddelde (voldoende).	
Onder de signaleringswaarde en de correctiewaarde (onvoldoende).	
Boven de signaleringswaarde, onder het landelijk gemiddelde (voldoende).	
Boven de correctiewaarde 2022, onder de signaleringswaarde	

Toelichting op de tabel

Signaleringswaarde 1F-niveau

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De signaleringswaarde van de onderwijsinspectie voor het percentage 1F-niveau is voor alle scholen **85 %.** In het **schooljaar 2021-2022** is **de correctiewaarde** van toepassing. De correctiewaarde m.b.t. het percentage 1F-niveau voor alle scholen is **80 %**.
In het **schooljaar 2022-2023** is de **correctiewaarde** m.b.t. het percentage 1F niveau voor alle scholen **82%**.

Alle leerlingen tellen mee voor eindopbrengsten
Vanaf 2020 tellen **alle** leerlingen mee voor de eindopbrengsten. **Het bevoegd gezag beslist** na overleg met ouders en school of leerlingen die voor ontheffing in aanmerking komen wel of niet meedoen met de eindtoets. Dit geldt ook voor de leerlingen op SBO It Oerset.

Eindopbrengsten scholen Ambion 2022
In de bovenstaande tabel is per school het behaald percentage referentieniveau 1F en 1S (Rekenen)/2F (Taalverzorging en Lezen) weergegeven. De signaleringswaarde is het minimale percentage 1F, 1S en 2F dat de scholen moeten behalen van het Ministerie van OC&W. De signaleringswaarde is lager naarmate de schoolweging van de school hoger is. In 2022 geldt daarnaast een correctiewaarde, vanwege de corona-maatregelen in de afgelopen jaren.

Een school heeft een kleine groep acht met minder dan 5 leerlingen.

We zien dat met name op het domein rekenen/wiskunde te weinig leerlingen het 1S-niveau behalen.

Op enkele scholen waar de eindopbrengsten onvoldoende zijn en waar we risico's signaleren wordt in het schooljaar 2022-2023 extra ondersteuning in gezet om intensief te werken aan de kwaliteitsverbetering. Een belangrijk thema waaraan gewerkt wordt, is het versterken van het pedagogisch didactisch handelen van de leerkrachten. De directeur van de betreffende school heeft hierbij een belangrijke rol. Waar nodig wordt de directeur hierbij ondersteund door een collega-directeur of een externe deskundige. Verder werken we aan het versterken van het planmatig en doelgericht afstemmen door de leerkrachten op de verschillende ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. De intern begeleider heeft hierbij (samen met de directeur) een belangrijke rol bij de monitoring van de voortgang. Indien nodig wordt zij hierbij ondersteund door een externe deskundige.

Tussenopbrengsten
Met het LOVS van CITO kunnen zowel het bestuur als de schooldirecteuren de onderwijskundige ontwikkeling en opbrengsten op de scholen monitoren. De (trends in de) tussenopbrengsten zijn door de scholen geanalyseerd. In het schooljaarplan van elke school is dit duidelijk weergegeven. In de trendanalyse hebben de scholen inzichtelijk gemaakt wat heeft bijgedragen aan leergroei en welke interventies (nog) onvoldoende hebben opgeleverd. De succesvolle interventies hebben de directeuren en intern begeleiders met elkaar gedeeld binnen het cluster.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Burgerschap

Vanaf 1 augustus 2021 is de wet op burgerschapsonderwijs aangescherpt. De opdracht tot bevordering van burgerschap is een zogenaamde deugdelijkheidseis.
Ten **eerste** moeten scholen de leerlingen kennis en respect bijbrengen van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en het handelen vanuit deze waarden. De kern van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat omvat vrijheid van meningsuiting, het gelijkheidsbeginsel, begrip, verdraagzaamheid, het afwijzen van onverdraagzaamheid en discriminatie, en autonomie & verantwoordelijkheidsbesef.
Ten **tweede** moet het onderwijs aandacht geven aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die nodig zijn om deel te kunnen nemen aan democratische Nederlandse samenleving. Het gaat daarbij om de sociale en maatschappelijke competenties zoals de school die kiest, en om de kerndoelen op het sociale en maatschappelijke domein die in de verschillende sectoren van toepassing zijn.
De wet stelt ook eisen aan de manier waarop het onderwijsaanbod moet worden georganiseerd:

- Burgerschapsonderwijs moet doelgericht zijn. Dit betekent dat concrete leerdoelen nodig zijn, waarin zichtbaar is welke competenties de school met het onderwijs nastreeft. Dit betekent dat ook inzicht nodig is in de resultaten van het onderwijs. Van scholen wordt gevraagd de leerresultaten voor burgerschap in kaart te brengen, zodat kan worden nagegaan of de leerdoelen worden gerealiseerd;
- Burgerschapsonderwijs moet samenhangend zijn. Dit betekent dat er een logische opbouw is, waarin de verschillende onderdelen in samenhang worden aangeboden;
- Burgerschapsonderwijs moet herkenbaar zijn, dit betekent dat het onderwijsaanbod zoals de school dat zegt te willen geven zichtbaar is in de praktijk;

Het **derde** aspect van burgerschap is het schoolklimaat. Daarbij gelden drie elementen:

- De schoolcultuur moet in overeenstemming zijn met de basiswaarden;
- De omgeving moet leerlingen stimuleren om met de basiswaarden te oefenen en die in de praktijk te brengen;
- Het klimaat op school moet zo zijn dat iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt.

In 2022 hebben de scholen van Ambion het beleidsplan ‘burgerschap’ aangescherpt aan de hand van bovenstaande deugdelijkheidseisen. We hebben hierbij gebruik gemaakt van deskundigen van ‘School en Veiligheid’. Ook hebben we een instrument gekozen met een landelijke benchmark om zicht te krijgen op de resultaten van ons aanbod. Het instrument ‘burgerschapmeten’ wordt in het voorjaar van 2023 op de scholen ingezet. De opbrengst van de meting wordt, waar nodig, concreet verwerkt tot verbeteracties.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Fries

In 2022 hebben de scholen samen met een taaldeskundige van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden-Stenden het taalplan Frysk 2018-2022 geanalyseerd en geëvalueerd. Op basis hiervan kent de taaldeskundige een herzien Taalprofiel Frysk toe aan elke school van Ambion. Van de 24 scholen hebben zes scholen een lager profiel dan vier jaar geleden. Veertien scholen hebben hetzelfde profiel en vier scholen hebben een hoger profiel.

Scholen met een A profiel borgen het huidige aanbod. Scholen met een lager profiel versterken het aanbod jaarlijks met als stip op de horizon een A profiel voor het jaar 2030. Dat betekent dat de scholen die nog geen A profiel hebben, aan het einde van het schooljaar 2022-2023 een concrete stap gezet hebben op weg naar het A profiel. Deze stap is meetbaar en merkbaar uitgewerkt in doelstellingen in het schooljaarplan.

De resultaten worden verder op stichtingsniveau op de volgende wijze gevolgd:

- Vanaf 2022 heeft Fries heeft een plek in het schooljaarverslag en schooljaarplan van de scholen van Ambion. Scholen geven hierin aan wat het huidige Taalprofiel is en wat het doel is voor het nieuwe schooljaar. Hiermee heeft Fries een vaste plek gekregen in de cyclus van kwaliteitszorg binnen Ambion;
- Tijdens de 4-jaarlijkse audit op de scholen van Ambion worden de kwaliteit en de ontwikkeling van het aanbod Fries onderzocht.

Het is niet gelukt om veel leerkrachten te enthousiasmeren voor het volgen van de incompany scholing ‘Klasse Frysk’. Wel heeft één van de scholen de training met het eigen team gevolgd. Deze scholing biedt leerkrachten inspiratie en handvatten om het aanbod Fries in de klas te versterken. Dit is nodig om de stappen richting het A profiel te kunnen zetten.

Overzicht van de Taalprofielen in 2018, 2022 en het doel voor 2023

School	Vastgesteld Taalprofiel 2018	Vastgesteld Taalprofiel 2022	Doel Taalprofiel 2023
Obs Akkrum	A	A	A
Obs De Boarne	A	A	A
Compagnonsschool	B	B	A
Obs Route 0513	E	C	B
Obs De Optimist	E	B	A
Ekke de Haanschool	E	E	D
Obs Het Slingertouw	E	E	C
Obs Het Vogelnest	E	F	E
SBO It Oerset	C	C	B
Van Maasdijkschool	C	C	B
Obs It Bûtenplak	B	B	A
SWS De Feart	B	A	A

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Tjongerschool	B	E	B
Sevenaerschool	C	B	A
Albertine Agnesschool	C	E	C
KC Skoatterwiis	C	C	B
De Twa Fjilden	B	E	D
Westermarskoalle	C	C	B
Obs De Ynset	B	B	A
Obs De Schakel	B	C	B
Obs It Haskerplak	B	nntb	nntb
Obs Trijegeasterhonk	B	B	A
Obs De Brêge	B	B	A
Obs It Swannestee	B	C	B

Verwijzing naar het voortgezet onderwijs

Onze scholen hebben gehoor gegeven aan de oproep van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om kansrijk te adviseren. Dit betekent dat scholen op basis van een optimistische inschatting van wat leerlingen kunnen bereiken, het schooladvies hebben bepaald. Met kansrijk adviseren krijgen leerlingen de kans op het voortgezet onderwijs te laten zien wat ze kunnen.

Onderwijs aan nieuwkomers

Ambion, CBO Meilân en de gemeente Heerenveen/De Fryske Marren willen nieuwkomers een goede start bieden en een stevige basis. Taalverwerving en welbevinden zijn voorwaardelijk om optimaal te kunnen profiteren van het onderwijs op onze reguliere scholen en om te integreren in de maatschappij.

Met de regionale nieuwkomersvoorziening in Heerenveen, gehuisvest op obs de Optimist, bieden we nieuwkomers de kans om uit te stromen naar het voortgezet onderwijs op een niveau dat past bij hun capaciteiten. De leerlingen (6-13 jaar) gaan 4 dagen naar de Schakelklas en 1 dag per week naar de moederschool. Het doel van het bezoek aan de moederschool is verbinding houden met de school in de eigen wijk en het verwerven van een plaats in de sociale omgeving in hun eigen wijk. De leerlingenaantallen fluctueren. In het voorjaar van 2022 kregen we te maken met een grote toestroom van ontheemden uit Oekraïne. We hebben alle nieuwkomers in de gemeente Heerenveen kunnen opvangen.

Onze regionale nieuwkomersvoorziening in Joure is gehuisvest in de cbs E.A. Borgerschool. Alle nieuwkomers in de regio Joure, hebben we vanaf mei 2022 vier dagen per week onderwijs geboden in de Schakelklas Joure. Daarnaast bieden we nieuwkomers, die langer dan een jaar in Nederland zijn, een dag per week extra taalondersteuning in onze Taalklas Joure, gehuisvest in obs de Twa Fjilden.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Internationalisering
Op alle scholen van Ambion is gericht aandacht voor Wereldburgerschap. Kennismaken met kinderen in andere landen met behulp van digitale middelen, maakt hier standaard onderdeel van uit. Op drie scholen wordt sinds 2020 gewerkt met het International Primary Curriculum.

Inspectie
In februari 2022 hebben wij de rapportage ontvangen van het vierjaarlijkse bestuurlijke onderzoek door de inspectie van het onderwijs. De inspectie heeft Ambion beoordeeld met:

BKA1 Visie, ambities en doelen; VOLDOENDE
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur: GOED
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog: VOLDOENDE

We hebben herstelopdrachten ‘met vertrouwen’ ontvangen voor het aanbod Fries en Burgerschap. Voor de tekortkoming van het aanbod Fries hebben we tot 1 juni 2022 de tijd gekregen om aan de herstelopdracht te voldoen. Dit is gelukt. In juni is de tekortkoming door de inspectie opgeheven.

De waardevolle feedback van de inspectie gebruiken wij om de kwaliteitszorg binnen Ambion verder te versterken. De conclusie van de inspecteurs, dat iedereen zich binnen Ambion verantwoordelijk voelt voor het verbeteren van de kwaliteit, stimuleert ons om de ingeslagen weg naar een onderzoekende cultuur vanuit ‘vertrouwen en verbinden’ te vervolgen.
Wij hebben veel aandacht voor de kwaliteit van de scholen waarvan we nog niet tevreden zijn over de resultaten van taal en rekenen. De komende jaren gaan wij met nog meer focus werken aan het verbeteren van deze leerresultaten. Dit doen wij door het maken van een sterke analyse op de scholen en een meer doelgericht plan van aanpak.

Interne audits
Ambion is steeds bezig om de onderwijskwaliteit waar mogelijk te verbeteren. Daarom organiseren we op alle scholen audits. In 2022 hebben we op zeven scholen audits gehouden: OBS Tjongerschool, OBS Albertine Agnesschool, Samenlevingsschool De Feart, OBS De Schakel, OBS De Boarne, OBS Sevenaerschool en OBS Westermarskoalle. De bevindingen van het auditteam zijn verwerkt tot een rapportage die is besproken met de schoolteams. Een plan van aanpak voor de doorontwikkeling van de onderwijskwaliteit is besproken met de voorzitter van het College van Bestuur, de beleidsadviseur onderwijs, de directeur en intern begeleider.

Oudertevredenheid
In de periode november 2022 t/m maart 2023 wordt de oudertevredenheidspeiling afgenomen door de scholen.

Nationaal Programma Onderwijs
Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in 2021 het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gelanceerd. Dit programma is bedoeld voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. In het voorjaar van 2021 heeft elke

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

school een zorgvuldige schoolscan gemaakt. De schoolscan en de mogelijke inzet van het NPO is met de directeur en intern begeleider van elke school van Ambion besproken met de beleidsadviseur onderwijs en een externe deskundige. Op basis van de gesprekken is per school een passende inzet van NPO-middelen bepaald.

Directeuren hebben bij het opstellen van het schoolprogramma gebruik gemaakt van de dialoog binnen het team, met leerlingen, met ouders en de beleidsadviseur Onderwijs. De MR van de scholen heeft instemming verleend aan de opgestelde schoolprogramma's. Scholen zetten onder andere in op: scholing (begrijpend lezen en rekenen), uitbreiding interne begeleiding, extra inzet groepsvorming en weerbaarheid, extra onderwijsassistenten en het splitsen van groepen.

Onderdeel van het NPO is de subsidie Inhaal- en Ondersteuningsprogramma, Extra Hulp voor de Klas en de subsidie Nieuwkomers 1e, 2e, 3e en 4e jaar in Nederland. De interventies vanuit deze subsidies (bekostigd vanuit het NPO) hebben een duidelijke plek gekregen in het schooljaarplan.

Onderwijsachterstandenbeleid

Vanuit onderwijsachterstandenbeleid zetten wij onder andere in op het versterken van de taalontwikkeling van het jonge kind. Het afgelopen jaar hebben wij op een aantal scholen geïnvesteerd in het verrijken van het taalaanbod door middel van spelbegeleiding. Scholingen en collegiale consultaties zijn hierbij ingezet. Op een aantal scholen zijn nadere afspraken gemaakt rond de warme overdracht van de peuteropvang naar de basisschool. Extra ondersteuning voor de jonge kinderen kan daarmee eerder opgestart worden.

De middelen ter bestrijding van onderwijsachterstanden zijn op maat verdeeld volgens onze uitgangspunten 'beleidsrijk begroten'. Vanaf 2023 worden de middelen verdeeld naar brinnummer. Hiermee verhelderen we de beschikbare middelen van de scholen om uitvoering te geven aan het onderwijsachterstandenbeleid.

In het schoolplan 2023-2027 worden de doelen van het onderwijsachterstandenbeleid in een aparte paragraaf opgenomen. Hiermee versterken we de kwaliteitscyclus m.b.t. de interventies die de scholen doen, die bijdragen aan kansengelijkheid. Vanaf 2023 komen de scholen met een achterstandsscore bij elkaar om resultaten van het onderwijsachterstandenbeleid met elkaar te bespreken.

Passend onderwijs

Op provinciaal niveau wordt voor Passend onderwijs samengewerkt met andere schoolbesturen in het **Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland.** De schoolbesturen van het samenwerkingsverband geven uitvoering aan het ondersteuningsplan voor 2018-2022/2022-2026 binnen hun eigen beleid voor passend onderwijs.

Passend onderwijs krijgt binnen Ambion bovenschools beleidsmatig invulling met de 'doorontwikkeling passend onderwijs 2018-2022'. Het beleid voor de komende jaren staat beschreven in het plan 'Passend onderwijs Ambion 2023-2027. Op weg naar inclusiever

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

onderwijs'. Het beleidsplan is in 2022 tot stand gekomen na het voeren van mooie en boeiende gesprekken met leerkrachten, intern begeleiders, gespecialiseerde leerkrachten, orthopedagogen en schoolleiders van Ambion. We hebben gesproken over de doorontwikkeling passend onderwijs in de afgelopen jaren. Over wat het beleid passend onderwijs tot nu toe heeft opgeleverd voor onze leerlingen en hun leerkrachten. Ook zorgen en ingewikkeldheden in het dagelijks werk zijn op tafel gelegd. De afgelopen jaren heeft het auditteam van Ambion alle scholen bezocht. Dit heeft veel informatie opgeleverd over de ontwikkeling van passend onderwijs op de scholen. Deze informatie is meegenomen in het beleidsplan. Het beleidsplan staat in nauwe verbinding met het ondersteuningsplan 2022-2026 van ons samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland 21.01 en de landelijke adviezen en opdrachten met betrekking tot passend onderwijs. Daarin staat de beweging richting inclusiever onderwijs centraal. Dit alles heeft geleid tot 6 ambities 'op weg naar inclusiever onderwijs' waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. **Hiermee willen we de volgende stap zetten in het versterken van zo thuis nabij mogelijk aanbod passend onderwijs aan alle leerlingen.** Met de focus op kwalitatief goed onderwijs en een effectieve ondersteuningsstructuur. Op weg naar inclusiever onderwijs!

Behaalde doelen
In de afgelopen jaren hebben we gewerkt aan de doorontwikkeling van passend onderwijs aan de hand van het beleidsplan 'Doorontwikkeling passend onderwijs Ambion 2018-2022'. Binnen acht thema's hebben we het beleid vormgegeven in jaarplannen. Kwaliteitsontwikkeling en het versterken van het aanbod voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zijn hierin hand in hand gegaan. We hebben binnen alle thema's stappen gezet. Klaar zijn we nog niet! In de ambities voor de komende jaren zullen daarom een aantal thema's terugkomen.

Versterken Vroeg Signalering
De afgelopen jaren hebben we ingezet op het verrijken van het aanbod voor het jonge kind. Een van de speerpunten was het versterken van het aanbod rekenen in de groepen 1 t/m 3. Een groot deel van de onderbouwleerkrachten van de scholen van Ambion heeft de scholing van Margreeth Mulder 'effectief rekenen in de onderbouw' gevolgd. Met ondersteuning van de rekenspecialisten is het gelukt om het rekenaanbod in de groepen 1 t/m 3 op de scholen te versterken. Dit zien we terug in de klassenconsultaties door rekenspecialisten. We zien het ook terug in de audits die we op onze scholen hebben gedaan. Met een sterk rekenaanbod in de groepen 1 t/m 3 leggen we een goede rekenbasis voor onze leerlingen!

Een groep onderbouw leerkrachten heeft in 2022 de opleiding tot specialist onderbouw met succes afgerond. De deelnemers hebben veel kennis opgedaan en hebben genoeg inspiratie om de komende jaren het aanbod in de onderbouw verder te verrijken. Spelbegeleiding neemt daarbij een centrale plaats in. We hebben eind 2022 een start gemaakt met de Kenniskring 'jonge kind'. Met als doel het uitwisselen van kennis, elkaar verrijken en bijdragen aan het verder versterken van het aanbod voor het jonge kind op alle scholen van Ambion.

Een andere groep leerkrachten in de onderbouw heeft samen met de hoogbegaafdheidspecialisten van Ambion een unieke training gevolgd onder begeleiding van

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Tessa Kieboom. Het herkennen van het jonge kind met een ontwikkelingsvoorsprong en het bieden van een passend aanbod stonden hierbij centraal. De kenniskring HB heeft een kwaliteitskaart ontwikkeld naar aanleiding van deze training. Deze delen we in het voorjaar van 2023 met alle scholen om de signalering en het aanbod voor jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong te versterken.

Samen met Kinderwoud Kinderopvang en de gemeente Heerenveen hebben we onderzocht hoe we voor jonge kinderen 2,5-7 jaar met specifieke ondersteuningsbehoeften een beter aanbod kunnen realiseren. Deze groep jonge kinderen krijgt nu onvoldoende passende ondersteuning, zit thuis of volgt een specifiek aanbod buiten de regio (Drachten of Sneek). Het antwoord op deze vraag is niet eenduidig.

In zowel de gemeente Heerenveen als de gemeente De Fryske Marren hebben we ingezet op het versterken van de samenwerking tussen de basisschool, de peuteropvang en de GGD. We hebben een gezamenlijke scholing georganiseerd voor intern begeleiders en pedagogisch coaches van de Kinderopvang. Scholen hebben afspraken gemaakt over een goede overdracht en vroegtijdige betrokkenheid van de school bij de peuters. Dit heeft geleid tot een betere samenwerking op diverse scholen en het realiseren van een doorgaande lijn in een passend aanbod, indien nodig samen met onze zorgpartners.

Impuls handelingsgericht werken (HGW)
Schoolteams hebben in de afgelopen jaren het handelingsgericht werken (HGW) onder de loep genomen. Daarbij hebben zij afspraken gemaakt om de administratie zoveel mogelijk te beperken. Uit onderzoek van een student onderwijskunde van de Rijksuniversiteit Groningen (2021) onder leerkrachten van Ambion, blijkt dat leerkrachten zeer positief zijn over het handelingsgericht werken. Zij zien HGW “als een houvast voor het onderwijs, dat als een leidraad fungeert en structuur biedt in het onderwijsaanbod”. De administratie die zij hierbij voeren, ervaren zij echter als werkdruk verhogend.
Tijdens de audits zien we dat leerkrachten uiteenlopende manieren van administratie hanteren om zo goed mogelijk af te stemmen op de verschillende ondersteuningsbehoeften. We (auditoren, leerkrachten, directie en intern begeleiders) blijven ons afvragen of de hoeveelheid administratie verder teruggebracht kan worden. Tegelijkertijd zien we dat winst te behalen valt in het differentiëren van leerkrachten in de dagelijkse praktijk. Beide zaken worden opgepakt in de komende planperiode.

Coaching on the job binnen HGPD trajecten
De afgelopen jaren hebben we ingezet op het versterken van de ondersteuning en doorontwikkeling van leerkrachten. De intern begeleider heeft hierbij in de school een belangrijke rol. De intern begeleiders en orthopedagogen van Ambion hebben zich de afgelopen jaren geschoold in de methodiek van de Consultatieve Leerling Begeleiding (CLB). Afgelopen jaar zijn ook een aantal leerkrachten geschoold in de CLB-methodiek. Met deze methodiek versterken we de kwaliteit van de ondersteuning die leerkrachten binnen de schoolteams geboden kan worden. De draagkracht van leerkrachten wordt hiermee vergroot in het dagelijkse werk met de leerlingen. We zien op dit moment dat de CLB-methodiek nog onvoldoende een plek heeft binnen de zorgstructuur van de scholen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Heldere communicatie over de extra ondersteuningsmogelijkheden
Met een brochure hebben we ouders beter op de hoogte gebracht van de extra ondersteuningsmogelijkheden op de scholen. Voor de medewerkers is daarnaast de website van de Ambion Academie beschikbaar. Op deze site is up-to-date informatie te vinden over de kenniskringen, onderzoeken, scholingen en de mogelijke inzet van specialisten.

Ontwikkeling naar een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen
Ambion zorgt met de betrokken schoolbesturen en de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren voor de ontwikkeling van een dekkend onderwijsaanbod in de regio. Dit gebeurt vanuit een gezamenlijke visie en ambitie. Door huisvestingsproblematiek op onze school voor speciaal basisonderwijs, hebben we geen concrete stappen kunnen zetten. Wel staan de neuzen dezelfde kant op en kunnen we de komende jaren samen met onze partners (onderwijs en gemeente) aan de slag met onze ambities.

Onderwijs-zorgarrangementen
De afgelopen jaren hebben we met name ingezet op het versterken van de samenwerking tussen het onderwijs en de gemeente Heerenveen. In de gemeente De Fryske Marren zorgt de continuïteit in de bezetting voor een effectieve samenwerking. We hebben jaarlijks een bijeenkomst georganiseerd samen met de andere schoolbesturen in de gemeente Heerenveen en het Team Jeugd en Gezin en de GGD in Heerenveen. Hierdoor hebben we elkaar beter leren kennen. Dit heeft geleid tot een verbetering in de samenwerking. Als de samenwerking niet goed verloopt in onze ogen, evalueren we samen met de zorgpartners de casus. Het samenwerkingsverband passend onderwijs is hier soms bij betrokken. Dit houden we de komende jaren vast om samen steeds beter te werken aan passende onderwijs- en zorgondersteuning.

Met middelen vanuit de zorg en vanuit onderwijs hebben we voor een aantal leerlingen thuis nabij onderwijs kunnen verzorgen door middel van een onderwijs-zorgarrangement op school.

Schooljaar	Gemeente Heerenveen	Gemeente De Fryske Marren
2018-2019	0	2
2019-2020	0	2
2020-2021	1	1
2021-2022	1	1

Het aantal onderwijs-zorgarrangementen op de scholen van Ambion

PO-VO afstemming
Gesprekken over een optimale afstemming tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs hebben plaatsgevonden. In het project de Brug is meer planmatig samengewerkt en zijn afspraken gemaakt. Deze afspraken hebben geleid tot verbeteringen in de overdracht van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften naar het voortgezet onderwijs. De borging en communicatie over de gemaakte afspraken moet beter.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

In 2022 heeft de pilot ‘Samen Sterk in Praktijk’ een structurele plek gekregen in het onderwijsaanbod van de scholen van Ambion. ‘Samen Sterk in Praktijk’ is een samenwerking tussen Ambion en het Kei College. Leerlingen in de bovenbouw met een uitstroomprofiel VMBO-basis/kader krijgen wekelijks een dagdeel praktijkgericht onderwijs op het Kei College door vakdocenten. Hiermee komen we beter tegemoet aan de onderwijsbehoeften van deze groep leerlingen.

Thuiszitters
Schoolbesturen hebben een verantwoordelijkheid in het voorkomen van thuiszitters. In het schooljaar 2021-2022 had Ambion zes thuiszitters volgens de definitie van het samenwerkingsverband. Over deze leerlingen hebben wij intensief contact met de gemeente, de zorgaanbieder en een onderwijsadviseur van het samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland. Voor vijf van deze leerlingen is het gelukt om de een passende onderwijsplek te vinden.

Schooljaar	Aantal (tijdelijke) thuiszittende leerlingen
2018-2019	4
2019-2020	1
2020-2021	2
2021-2022	6

Verwijzing S(B)O
Jaarlijks vragen verschillende scholen van Ambion een toelaatbaarheidsverklaring aan voor verwijzing naar het S(B)O. Hieraan gaat een zorgvuldig traject vooraf samen met de groepsleerkracht, intern begeleider, directeur, orthopedagoog, ouders en leerling.

Schooljaar	SBO	SO3	SO4
2017-2018	18	0	1
2018-2019	29	2	3
2019-2020	25	1	0
2020-2021	25	1	2
2021-2022	16	0	5

Het aantal verwijzing door de scholen van Ambion 2017-2022

Extra ondersteuning
Ruim de helft van het ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband is ingezet op de scholen om een formatie vorm te geven die een hoog niveau van basisondersteuning mogelijk maakt. Bij tussentijdse instroom van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften kan de school extra ondersteuningsmiddelen aanvragen bij het schoolbestuur. Dit kan ook wanneer een situatie ontstaat waarbij een leerling of een groep tijdelijk extra ondersteuning nodig heeft en hier extra middelen voor nodig zijn. Deze ondersteuning kan bestaan uit extra handen in de groep of de inzet van een specialist. Ambion streeft naar kwalitatief sterke extra ondersteuning van de leerling met specifieke ondersteuningsbehoefte en praktische coaching van de leerkracht.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Dit geven wij vorm door de inzet van gespecialiseerde leerkrachten werkzaam op SBO It Oerset en andere scholen van Ambion. Wij maken gebruik van de volgende specialisten: gedrag, taal/lezen, autisme, taakaanpak, hoogbegaafdheid, rekenen. Nagenoeg alle scholen van Ambion hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheden om extra ondersteuning te bieden.

Vanuit de subsidie voor het onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen, hebben in 2022 twee hoogbegaafdheidsspecialisten een keer per week extra ondersteuning geboden aan leerlingen op verschillende scholen. Zij voorzien de leerkracht van adviezen, adviseren scholen over de aanschaf van materialen en bieden scholingen.

De bovenschoolse ondersteuningsunit (BOU) waarin de orthopedagogische expertise is ondergebracht, is in 2021 volop ingezet op de scholen om de leerkrachten te ondersteunen om een passend aanbod voor de kinderen te realiseren. Vanuit de flexibele schil van de BOU hebben twee rekenspecialisten verschillende diagnostische rekenonderzoeken uitgevoerd op een aantal scholen.

Vanuit Steunpunt Onderwijs Noord zijn verschillende consulenten ingezet om drie scholen te adviseren rondom langdurig zieke leerlingen, leerlingen met een lichamelijke beperking en zeer moeilijk lerende leerlingen.

2.2 Onderwijsinnovatie

Ambion is een innovatieve en ambitieuze onderwijsorganisatie. In het identiteitsbewijs en het huidige koersdocument heeft innovatie een nadrukkelijke plaats gekregen. Innovatie zorgt voor beweging, oplossingen en energie. Zowel voor de interne organisatie als voor leerlingen, ouders en andere betrokken partijen. In het nieuwe koersplan is onderwijsinnovatie verweven met de koersthema's Uitdagend Onderwijs, Onderwijs op Maat en Onderzoekend leren & werken. We streven ernaar bij vernieuwingen binnen de schoolontwikkeling een onderzoeksmatige aanpak te hanteren.

Doelen en resultaten

- Verder versterken onderzoekende cultuur
  Dit is het koersthema 'Onderzoekend leren & werken' geworden in ons nieuwe koersplan 2023-2027. Bij dit koersthema zijn meetbare/merkbare resultaten geformuleerd.
- Onderzoeksmatige aanpak bij vernieuwingen binnen schoolontwikkeling.
  Ook dit doel maakt deel uit van het nieuwe koersthema 'Onderzoekend leren & werken'.
- Blijven bijdragen aan een dekkend onderwijsaanbod in de gemeenten De Fryske Marren en Heerenveen.
  Wij leveren een actieve bijdrage aan het experiment 10-18 jaar onderwijs (KiiM) als aanvullend aanbod voor de leerlingen in de regio en zijn met de gemeente en kinderopvang Heerenveen in gesprek geweest over een mogelijk nodige voorziening voor peuter+

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

- Het gebruik van onze Apple leeromgeving de komende jaren door ontwikkelen om hiermee ons onderwijs op een moderne, aansprekende en vooruitstrevende manier verder in te richten.
- Kwetsbaarheid (inhoudelijk en organisatorisch) van de kleine scholen verminderen door samenwerking.
  In 2022 hebben we samenwerking tussen scholen en tussen besturen op gang gebracht door onder andere het nieuwe schoolconcept Open Isles, het fusietraject Oudehaske en de verduurzamings-opdracht aan scholen met minder dan 75 leerlingen.

Kinderinnovatieraad

In 2019 heeft Ambion de eerste bovenschoolse kinderinnovatieraad van Nederland geïnstalleerd. De kinderinnovatieraad (KIR) denkt mee en stelt plannen op voor het verbeteren en ontwikkelen van ons onderwijs.

Elke school van Ambion wordt door twee leerlingen vertegenwoordigd. De KIR-leden leren met een speciaal innovatie- en ontwikkelproces innovatief denken, op een goede manier samenwerken en een idee uitwerken tot een goed en uitvoerbaar product of plan. Zo hebben de leerlingen echt inspraak op het onderwijs dat zij volgen en kunnen we samen ons onderwijs verbeteren.

In 2022 heeft de KIR onder andere de volgende projecten gestart en (deels) afgerond:

- Meedenken over **dynamische eilanden** voor schoolconcept Open Isles (zie hieronder). De leerlingen hebben meegedacht over het schoolconcept Open Isles en verschillende mogelijke dynamische eilanden. Zij bedachten onder meer een medialab en kookeiland.
- Verzorgen **allereerste Kindermasterclass**: Arush, leerling van OBS Het Vogelnest, heeft de allereerste kindermasterclass van Nederland gegeven over de ruimte. Hij nam een grote groep geïnteresseerde Ambion-leerlingen van verschillende scholen mee op reis door het heelal waarbij onder andere meteoren en super zwarte gaten werden besproken. Arush bereidde de Kindermasterclass helemaal zelf voor.
- **AdoptIDee**: op OBS Trijegeaster Honk is in 2022 een pilot van de KinderInnovatieRaad gestart om leerlingen kennis te laten maken met techniek en te komen tot innovaties. AdoptIDee, brengt kinderen in de leeftijd van 10 t/m 15 jaar en ondernemers in de techniek bij elkaar om tot nieuwe innovaties te komen. Ondernemers leggen een échte uitdaging uit hun bedrijf voor aan een klas met enthousiaste leerlingen, zij gaan aan de slag om innovatieve oplossingen te bedenken. Groep 7/8 van OBS Trijegeaster Honk is met een uitdaging van Chipsoft aan de slag gegaan. Chipsoft ontwikkelt software voor ziekenhuizen en vraagt hulp bij hun onderzoeksvraag ‘Hoe kunnen wij kinderen zo goed mogelijk voorbereiden op een bezoek aan het ziekenhuis?’. De leerlingen van groep 7/8 gaan in een uitdagende lessenserie ideeën bedenken, op bedrijfsbezoek en hun ideeën presenteren aan het directieteam.
- **Save the Bees:** dit project maakt onderdeel uit van ‘Onze Wereld’. De KIR heeft een website met lespakketten, opdrachtjes en tekeningen gemaakt. Maar ook vlogs en video’s met handige informatie over bijvoorbeeld het maken van een bijenhotel, of de leefomgeving van de bij. ’t Swannestee was pilot-school voor dit project. In mei 2022

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

is het lesprogramma feestelijk afgesloten met de opening van de bijenhotels en een bloemenweide bij 't Swannestee.
- Meedenken over het nieuwe **schoolconcept Kiim**: Kiim is een school voor leerlingen van 10 tot 18 jaar. Vooruitlopend op de start van Kiim in het schooljaar 2023-2024 organiseerde de KIR een ontwerp-bijeenkomst voor leerlingen uit groep 7 en 8 om mee te denken over het schoolconcept Kiim.

Open Isles

In 2022 kreeg ons innovatieve schoolconcept Open Isles steeds meer vorm. Het projectteam Open Isles geeft hiermee vorm aan het onderwijs van de toekomst. Het uitgangspunt is dat door samenwerking tussen (kleine) scholen en samenwerking met externe partijen leerlingen buiten hun school leerervaringen op doen. Dit kan bijvoorbeeld in een medialab of op een kookeiland. Elke school van Ambion heeft een eigen dynamisch 'eiland' waar leerlingen van alle scholen terecht kunnen. Onze KinderInnovatieRaad is nauw betrokken bij de ontwikkeling van de dynamische 'eilanden'. Met dit schoolconcept kan nog beter uitdagend onderwijs op maat worden aangeboden. Leerlingen krijgen nog meer kansen om hun talenten (verder) te ontwikkelen. Ook kunnen we optimaal gebruik maken van kennis en expertise van leerkrachten. Door samen te werken zorgen we ervoor dat ook op kleine scholen de onderwijskwaliteit goed ingericht blijft.

De ambities voor het schoolconcept zijn eind 2022 gepresenteerd aan bestuur, directeuren en beleidsadviseurs. In de presentatie werd de koppeling gemaakt met de koersthema's uit het nieuwe koersplan.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Toekomstige ontwikkelingen zien wij als input om het onderwijs aan onze leerlingen te optimaliseren en onze leerkrachten te versterken.

Onderzoek

Het versterken van de onderzoekende cultuur krijgt een steeds prominentere plek binnen Ambion. In het koersplan 2023-2027 is 'Onderzoekend werken en leren' één van de koersthema's: 'Binnen Ambion werken we vanuit een onderzoekende, lerende houding om daarmee de onderwijskwaliteit verder te ontwikkelen en te versterken. Daarom hebben we wij een PDSA-cyclus (Plan, Do, Study (onderzoek), Act). Daarin staat onderzoekend werken en leren centraal voor continue verbetering: onderzoek als kloppend hart van onze organisatie. Door opleiding, intervisie en coaching omarmen alle medewerkers het onderzoekend werken en leren als tweede natuur en is dit zichtbaar in hun houding en gedrag.'

We zorgen voor een onderzoeksmatige aanpak bij vernieuwing binnen schoolontwikkeling. Hiermee werken we meer doordacht, onderbouwd en systematisch aan onderwijsverbeteringen en maken we beter gebruik van elkaars expertise en wetenschappelijk onderzoek. (Praktijkgericht) onderzoek draagt ook bij aan de onderwijskwaliteit.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Passend onderwijs
De komende jaren zetten we in op het versterken van de afstemming op de verschillende ondersteuningsbehoeften. In navolging op de landelijke ontwikkelingen werken we toe naar inclusiever onderwijs. We zetten in op:

- Het versterken van de ondersteuning en het vergroten van de draagkracht van leerkrachten zodat zij het verschil kunnen maken voor hun leerlingen;
- Leerkrachten versterken hun differentiatievaardigheden zodat alle leerlingen zich optimaal ontwikkelen, zo thuis nabij mogelijk;
- Het versterken van het aanbod voor het jonge kind van 2-7 jaar in een doorgaande lijn in samenwerking met de peuteropvang, zodat jonge kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- Het verrijken van het aanbod voor onze (hoog)begaafde leerlingen en voor onze bovenbouw leerlingen die 'leren door te doen';
- Het versterken van de samenwerking met onze zorgpartners in de gemeente Heerenveen en de gemeente De Fryske Marren;
- Bijdragen aan een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen-Joure, zodat we alle kinderen een passende onderwijsplek kunnen bieden zo thuis nabij mogelijk.

Verduurzaming kleine scholen
Scholen met minder dan 75 leerlingen zijn, vooruitlopend op het nieuwe koersplan, in het schooljaar 2022-2023 (samen met andere scholen) aan de slag gegaan met de opdracht om een sterkere vorm van organiseren en samenwerken te kiezen om kwalitatief goed en efficiënt onderwijs te realiseren voor de lange termijn. Eén van de vormen is het innovatieve schoolconcept Open Isles (zie hierboven). Door samenwerking tussen (kleine) scholen en samenwerking met externe partijen kunnen leerlingen samen in en buiten hun school meer en andere leerervaringen op doen. Door samen te werken kunnen we meer kennis delen, specialisten breed inzetten en ook op de kleinere scholen de onderwijskwaliteit op peil houden.

De invulling van de samenwerkingsopdracht (borging kwaliteit en efficiëntie) voor kleine scholen is een belangrijk vraagstuk voor een duurzame toekomst van Ambion.

Een optimale samenwerking met onze natuurlijke partner in de regio, Meilân, biedt daarnaast veel perspectief. In 2022 is hier positief voortgang aan gegeven. We werken al in diverse projecten samen, zetten concrete stappen als het gaat om gezamenlijke huisvestingsvraagstukken, verbreding aanbod en behoud divers en thuisnabij-onderwijsaanbod onder andere door een fusietraject van twee kleinere scholen in Oudehaske.

Het gebruik van ICT
We willen het gebruik van onze Apple-leeromgeving de komende jaren door ontwikkelen om hiermee ons onderwijs op een moderne, aansprekende en vooruitstrevende manier verder inrichten. In 2019 hebben alle scholen de Apple-apparatuur gekregen en zijn overgegaan op het leren en werken in de Apple-leeromgeving. In 2022 is alle apparatuur voor de leerlingen en leerkrachten vervangen. Hiermee kunnen we ook concluderen dat het merendeel van onze medewerkers de basisvaardigheden beheerst.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Voor de resterende en nieuwe medewerkers zijn alle filmpjes en schriftelijke handleidingen van het startprogramma overzichtelijk bijeengebracht in een Apple-handboek.

De eerste groep leerkrachten (Apple-specialisten light) en scholen gaan inmiddels nog een stap verder door de Apple-leeromgeving beredeneerd en overwogen op de gewenste manier te integreren in het onderwijsaanbod. Dit programma is de leidraad voor het aanbod dat op alle scholen zal worden gegeven in het schooljaar 2023-2024 voor een verdere onderwijskundige doorontwikkeling.

De Compagnonsschool is de eerste school die het officiële Apple-certificaat Apple Distinguished School (ADS) heeft behaald. Het E-lab fungeert niet meer als fysiek ontdekcentrum van de nieuwste onderwijskundige technologieontwikkelingen (programmeren, robotica, AR/VR, techniek, etc.), maar gaat vanaf januari verder als E-lab on the road op de scholen.

De interne i-Coach+ ondersteunen de scholen in brede zin bij het gebruik van ICT. In 2022 is deze werkwijze geëvalueerd en is besloten om in plaats van een directe koppeling van een i-Coach+ aan een school verder te gaan in Teamverband, waarbij er vanuit specifieke expertise ondersteuning in brede zin wordt geboden.

Op het gebied van technologie heeft de samenwerking met de bibliotheek, Kei College (vmbo), Atelier Majeur (Kunst & Cultuur) en museum Heerenveen weer verder gestalte gekregen. Mede dankzij een toegekende subsidie is in 2022 een tweede praktisch aanbod rond het thema duurzaamheid gerealiseerd en op 6 scholen uitgerold. Op 22 juni 2023 staat de feestelijke afsluiting op het programma.
Daarnaast is er een ontwerpgroep gestart om de samenwerking te verdiepen, te verbreden en te verduurzamen binnen het reguliere aanbod. Ook wordt er separaat vanuit een andere toegekende subsidie een verkenning opgestart met vergelijkbare partijen in de gemeente de Fryske Marren.

De ontwikkelingen rondom digitale geletterdheid zijn in een versnelling gekomen nu dit vanaf het schooljaar 2023-2024 een van de basisvaardigheden wordt. De nieuwe SLO-doelen zullen dat jaar ook gerealiseerd worden. Naast alles wat de scholen al deden en doen, is het vooral zaak om hiervan een gestructureerd aanbod te maken. Op basis van het gestructureerde aanbod wordt gekeken waar nog aanpassingen en aanvullingen noodzakelijk zijn.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2.3 HR

Doelen en resultaten

- Het formatieproces is in 2022 vereenvoudigd en versneld. Dit is een continu dynamisch proces wat ieder jaar geëvalueerd wordt en waar nodig aangepast ter verbetering van de uitvoering van het formatieproces.
- Papieren personeelsdossiers zijn vervangen door digitale dossiers.
- Arbeidsmarktcommunicatie door ontwikkelen om succesvoller vacatures in te kunnen vullen. De doorontwikkeling loopt door en blijft ook in 2023 een speerpunt.
- Doorontwikkeling Ambion Academie
- Monitoren resultaten scholen in relatie tot de opbrengsten van het onderwijs

Personeel

Het tekort aan leerkrachten in het basisonderwijs neemt nog steeds toe. Ook in Friesland is de krapte op de arbeidsmarkt in 2022 merkbaar toegenomen. Dat betekende dat er zo nu en dan geen vervangers ingezet konden worden vanuit de eigen pool, omdat alle poolers al ingezet waren. In 2022 kwamen opnieuw tijdelijke extra middelen beschikbaar vanuit het Nationaal Programma Onderwijs waardoor de krimp waar ook Ambion mee te maken heeft, kon worden opgevangen. Het organiseren van een flexibele schil voor de toekomst blijft een actueel thema, maar het sturen op een financieel verantwoorde bezetting wordt steeds lastiger.

De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand is in onderstaande tabel weergegeven.

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	20	3	23
25 tot 35 jaar	48	12	60
35 tot 45 jaar	76	17	93
45 tot 55 jaar	86	7	93
55 tot 65 jaar	97	19	116
65+ jaar	10	4	14
Totaal	**337**	**62**	**399**

Ambion kent een redelijk onevenwichtig personeelsbestand, meer dan 32% van het personeel is 55+. In de krappe arbeidsmarkt willen we dat jonge professionals voor Ambion kiezen, maar zullen we tegelijkertijd meer moeten sturen op duurzame inzetbaarheid. Vitaliteit van de oudere medewerkers en andere generaties binnen Ambion wordt een speerpunt de komende jaren en wordt opgenomen in het nieuwe koersplan 2023-2027. Ambion wil een organisatie zijn waarbij medewerkers hun werk fit, vaardig en bevlogen kunnen blijven uitvoeren tot hun pensioengerechtigde leeftijd. Hierin stimuleren we onze medewerkers continu.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Vacatures

Binnen Ambion is in 2022 de personele bezetting in de groepen nagenoeg gelukt. Een aantal 'NPO-vacatures' zijn niet tijdig ingevuld. In de vervangingspool was in 2022 meer evenwicht met betrekking tot vaste medewerkers en startende leerkrachten. Er is extern geworven voor meerdere directeuren en een IB-er. Daarnaast is er met regelmaat geworven voor leerkrachten. Het valt op dat het steeds lastiger wordt om leerkrachten te werven voor scholen die meer zorg kennen. In 2022 hebben we meer gebruik moeten maken van ZZP'ers en uitzendbureaus. De doorontwikkeling van de arbeidsmarktcommunicatie om succesvoller vacatures in te kunnen vullen, blijft ook voor 2023 een speerpunt.

Zij-instromers en LIO-ers

We hebben in 2022 drie nieuwe zij-instromers mogen verwelkomen op de scholen. Ook hebben we vier afgestudeerde leerkrachten die als LIO bij ons werkzaam waren een contract kunnen bieden. Om ervoor te zorgen dat zij zich thuis blijven voelen bij Ambion, werken we voortdurend aan de begeleiding van startende leerkrachten. In het verslagjaar is de begeleiding van startende leerkrachten opnieuw verbeterd. De contactpersoon heeft regelmatig gesprekken met de startende leerkrachten en verzorgt intervisie.

Arbeidsmarkttoelage

In 2021 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen "De arbeidsmarkttoelage" in het leven geroepen en in 2022 wederom toegekend. Deze toelage is bedoeld voor scholen die een uitdagende leerlingenpopulatie hebben. Deze scholen kunnen hun vacatures moeilijker invullen en hebben een hoger verloop onder het personeel. Bij Ambion betreft dit drie scholen. Met de MR-en van deze scholen zijn afspraken gemaakt hoe we met deze toelage omgaan.

Formatieproces

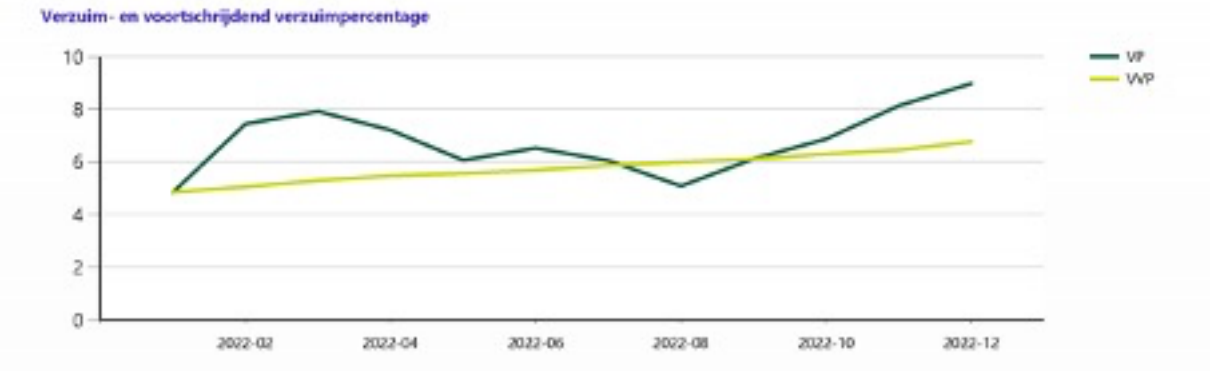
Het formatieproces is voor het schooljaar 2022-2023 gezamenlijk met domein HR, domein Bedrijfsvoering en de schooldirecteuren aangepast en heeft een nieuwe opzet met als doelstelling: sneller, eenvoudiger, duidelijker en transparanter te zijn. Ook voor het schooljaar 2022-2023 zijn er tijdelijke NPO-gelden toegekend, waardoor het toch weer behoorlijk complex was om de formatie op alle scholen rond te krijgen. Het nieuwe formatieproces is in het najaar van 2022 geëvalueerd. In het Ambion directeurenoverleg van 14 december 2022 is het besluit genomen om in twee jaar tijd toe te groeien naar een formatietoedeling op brinnummer-niveau.
Het formatieproces is een dynamisch proces dat ieder jaar geëvalueerd wordt en waar nodig aangepast om de uitvoering van het formatieproces te verbeteren.

Digitale dossiers

In het voorjaar van 2022 heeft een externe partij onze personeelsdossiers gedigitaliseerd. Medewerkers hebben nu ook toegang tot hun digitaal personeelsdossier.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Verzuim

Verzuimkengetallen (gemiddeld over 2022):

Verzuim-percentage	Kort: 1 - 7	Middel: 8 - 42	Lang: 43 - 730	Lang: > 2 jr.
6,77	0,81	0,83	5,13	0,00

Aantal medewerkers		VP	GZD	MF	%NV
Totaal	399	6,77	14,36	1,26	37,53

VP=verzuimpercentage
GZD=gemiddelde verzuimduur
MF=meldingsfrequentie
%NV=percentage nulverzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage is in 2022 fors gestegen: 6,77% ten opzichte van 4,87% in 2021. Vooral het lang-verzuim (> 6 weken) is relatief hoog. De meldingsfrequentie is aanmerkelijk hoger dan in 2021 (1,26% t.o.v. 0,78%, en het percentage nulverzuim (medewerkers die zich geen enkele keer ziekgemeld hebben) is lager (37,53% t.o.v. 52,12%). Dit betekent dat er gemiddeld meer ziekmeldingen zijn geweest.

Er zijn relatief veel medewerkers langdurig ziek ten gevolge van ernstige fysieke klachten, waaronder een aantal mensen met long-covid. Ook uitval door psychische klachten is weer gestegen. Het zou een reactie kunnen zijn op de werkdruk die het werken tijdens de corona-periode met zich meegebracht heeft, maar ook het gebrek aan invalkrachten leidt tot verhoging van de werkdruk. Hoewel er vrijwel altijd sprake is van een combinatie van privé en werk, zal de balans hierdoor eerder verstoord raken. In 2023 gaan we aan de slag met inhoud geven aan ons verzuimbeleid/vitaliteitsbeleid. We gaan een dashboard ontwikkelen, waarin we de ontwikkeling/verbetering kunnen monitoren. Samen werken aan duurzaam leven, leren en werken: project Ambion Vitaal!

Werkdruk

Werkdruk heeft voortdurend aandacht binnen Ambion. Iedere school heeft de beschikking over de werkdrukmiddelen in de eigen school. Directeuren hebben met de MR gesproken en gezamenlijk is besloten hoe de werkdrukmiddelen ingezet worden.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De werkdrukmiddelen worden veelal ingezet voor extra personeel. Het gaat dan om bijvoorbeeld onderwijsassistenten, administratieve krachten of conciërges. Op sommige scholen worden ook leerkrachten betaald uit deze gelden.

Professionalisering

Ambion besteedt veel zorg aan een constante ontwikkeling en professionalisering van medewerkers. Dit zorgt er niet alleen voor dat medewerkers vernieuwend onderwijs kunnen blijven bieden, maar het maakt de organisatie ook aantrekkelijk als werkgever. Veel scholing wordt geïnitieerd vanuit het domein Onderwijskwaliteit.

We willen onze medewerkers stimuleren en kansen bieden om voortdurend te blijven leren. Met behulp van de jaarlijkse scholingsagenda 'Een Leven Lang Leren' willen wij:

- De kwaliteit van onze medewerkers (in opleiding) borgen;
- Bijdragen aan het welbevinden van onze medewerkers;
- Innovatie en ontwikkeling van ons onderwijs stimuleren.

Een leven lang leren betekent voor de medewerkers (in opleiding) van Ambion een continu proces van formeel en informeel ontwikkelen. Dit doen wij door:

- Van elkaar te leren (de kunst afkijken);
- Samen te werken (in dialoog met elkaar);
- Kennis te verwerven (individuele scholing en teamscholing);
- Door te doen (uitproberen, durven, fouten maken, feedback organiseren);
- Door te onderzoeken en te ontdekken (nieuwsgierig zijn).

Wij zijn ons ervan bewust dat medewerkers (in opleiding) in verschillende fasen van hun leven en hun ontwikkeling staan. Daarbij hebben mensen verschillende leerstijlen en leervoorkeuren. Dat betekent dat wij een gedifferentieerde aanpak hanteren.

Voor de professionalisering is een aantal instrumenten beschikbaar:

- Ambion Academie
- E-Wise
- Individuele opleidingen en ontwikkeltrajecten
- Collectieve en verplichte scholingen
- Mobiliteit
- Begeleiding startende leerkrachten
- Opleiden in de School
- Registratie beroepsregister

De directeuren hebben binnen hun team zicht op wat er op individueel niveau nodig is qua ontwikkeling van medewerkers. De beleidsadviseur Onderwijs heeft zicht op wat er op organisatieniveau nodig is qua ontwikkeling van medewerkers. De directeuren en de beleidsadviseur Onderwijs sturen hier gericht op met betrekking tot onderwijskwaliteit en onderwijsverbetering.

Ambion Academie

De Ambion Academie speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling en professionalisering van medewerkers. Hier komen vraag en aanbod op het gebied van professionalisering samen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Medewerkers vinden hier informatie over (online) opleidingen, (online) trainingen, (online) netwerken, masters- of post-hbo-opleidingen. De Ambion Academie is ook de toegangspoort tot de online (na)scholing van e-Wise.

Binnen de Ambion Academie staat het delen en door ontwikkelen van onze interne expertise voorop. Dat doen we onder andere door het organiseren van kenniskringen en het delen van informatie in een kennisbank. In 2022 is de Ambion Academie verder doorontwikkeld.

De collectieve en verplichte scholingen worden in de schooljaarplanning of de bovenschoolse jaarplanning opgenomen. In 2022 hebben medewerkers scholingen gevolgd op het gebied van ICT, vakspecialisaties, lesmethodes en BHV. Bovenschools op Ambion-niveau zijn twee studiedagen georganiseerd voor schooldirecteuren en (een deel van) het servicebureau. Tijdens deze dagen stond het nieuwe koersplan 2023-2027 centraal.

Ambion vindt onderzoek belangrijk. Ook de komende jaren worden medewerkers gemotiveerd om (master)opleidingen te volgen. Thema-onderzoeken en afstudeeronderzoeken leveren ook dan een belangrijke bijdrage aan de verdere (kwaliteits-) ontwikkeling van medewerkers en Ambion.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Ambion zet ook de komende jaren in op professionalisering van de eigen leerkrachten, onderwijsassistenten, leerkrachtondersteuners en directeuren. Het zijn van een aantrekkelijke werkgever wordt steeds belangrijker door het lerarentekort en de vergrijzing. Creativiteit en verantwoorde risico's zijn daarbij noodzakelijk. Om evenwicht in het personeelsbestand te behouden is het belangrijk om jonge leerkrachten aan te trekken en te behouden.

De komende jaren kijken we daarom nadrukkelijk hoe Ambion uit kan groeien tot een aantrekkelijke werkgever. Innovatief onderwijs, ruime ontwikkelmogelijkheden en aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden zijn hierbij de voornaamste pijlers.

Verder gaan we meer inzet plegen op het **strategisch personeelsbeleid** zowel kwantitatief als kwalitatief. Hierbij is het belangrijk om helder te hebben wat de huidige situatie is en wat de wenselijke situatie is over 3-5 jaar. In 2023 worden de eerste stappen hierin gezet. Ook nemen we vanuit HR en kwaliteitszorg het initiatief om gezamenlijk met directeuren de visie met betrekking tot onderwijs en de uitwerking van het opleidingsbeleid verder uit te werken.

De onderwijskundige visie is uitgangspunt voor het personeelsbeleid maar behoeft nog uitwerking. Vooral voor de langere termijn zal duidelijk moeten worden wat de onderwijskundige visie betekent voor de organisatie-inrichting en het te voeren personeelsbeleid. De bestuurder bespreekt regelmatig met de directeuren de situatie op de scholen rondom de kwaliteit van het onderwijs en het te voeren (personeels)beleid. In overleggen met HR en/of het beleidsteam worden thema's die spelen verder uitgewerkt of voorbereid.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2.4 Communicatie & PR, Officemanagement en Informatiemanagement

Communicatie & PR

Doelen en resultaten

- Elke school heeft een aantrekkelijke, actuele website met een kort promofilmpje.
  In het voorjaar van 2023 wordt het laatste promofilmpje gemaakt. Ook wordt in 2023 gestart met de revitalisatie van de websites.
  Scholen communiceren via moderne digitale middelen.
- Ambion-breed zorgvuldig en tijdig communiceren over de gevolgen van corona-maatregelen en versoepeling naar medewerkers en ouders
- Arbeidsmarktcommunicatie door ontwikkelen om succesvoller vacatures in te kunnen vullen.
  De doorontwikkeling loopt door en blijft ook in 2023 een speerpunt.
- Kwaliteitsslag op het jaarverslag 2021 (inhoudelijk en vormgeving).

Communicatie rondom corona

In het eerste kwartaal van 2022 vormde communicatie rondom corona nog steeds een belangrijk deel van de werkzaamheden binnen de portefeuille Communicatie & PR. Na elke versoepeling (weer naar school op 10 januari, verdere versoepelingen van quarantaineregels) werd door het Corona Advies Team (CAT) bekeken welke gevolgen de versoepeling had voor het (geven van) onderwijs. Hierover werd vervolgens zorgvuldig en tijdig gecommuniceerd met medewerkers en ouders.

Draaiboek scenario's corona

Op 1 juli 2022 heeft het ministerie van OCW het sectorplan COVID-19 funderend onderwijs gepresenteerd. Hierin staan vier scenario's voor de aanpak van het corona-virus en de bijbehorende maatregelen voor het funderend onderwijs. Van scholen/schoolbesturen werd gevraagd dat zij voor hun eigen context en locatie(s) een draaiboek per scenario opstelden. Hiervoor is een Ambion-breed format gemaakt dat directeuren voor de eigen school kunnen invullen.

Arbeidsmarktcommunicatie

De krapte op de arbeidsmarkt voor onderwijs blijft een probleem waar ook Ambion rekening mee moet blijven houden. Om succesvol vacatures in te kunnen vullen is in 2022 net als in 2021 ingezet op werving via sociale kanalen. Hierbij werden zowel infographics als de schoolposters ingezet. Op de sociale kanalen wordt positief gereageerd op de schoolposter. Hiermee onderscheidt Ambion zich echt van andere besturen. Het door ontwikkelen van de arbeidscommunicatie om succesvol vacatures in te kunnen vullen, blijft een speerpunt in 2023.

Jaarverslag 2021

In 2022 is er een kwaliteitsslag geslagen op het jaarverslag van Ambion, inclusief het jaarverslag van de Raad van Toezicht. Inhoudelijk zijn er verbeteringen doorgevoerd en de tekst is makkelijker leesbaar gemaakt. Ook is, in het kader van duurzaamheid, de keuze gemaakt om het jaarverslag alleen nog digitaal beschikbaar te stellen (met mogelijkheid om

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

te printen). Omdat we open en transparant willen zijn, is er in 2022 voor gekozen niet langer een verkorte publieksversie van het jaarverslag te maken. Vanaf 2022 is het complete jaarverslag als bladerversie terug te vinden op de website.

Koersplan 2023-2027

In 2022 is verder gewerkt aan de realisatie van het nieuwe koersplan 2023-2027. Na de zomervakantie is gestart met het verwoorden van de inhoud. De beleidsadviseur Communicatie & Marketing heeft een opzet voor de concepttekst voor het nieuwe koersplan gemaakt en deze met behulp van de bestuurder en leden van de werkgroep Ambion 2.0 steeds verder aangescherpt. Om medewerkers en andere stakeholders goed mee te kunnen nemen in het nieuwe koersplan is het Ambion vuurtoren-model (gebaseerd op het Columbusmodel) bedacht en vormgegeven. Hierin heeft de beleidsadviseur een leidende rol gespeeld. Om het Ambion vuurtoren-model makkelijk te kunnen presenteren is een digitale flip-over ('boekje') gemaakt. Aan de hand van deze flip-over wordt al bladerend het Ambion vuurtoren-model opgebouwd en toegelicht. De reacties op de flip-over van medewerkers en andere stakeholders zijn erg positief. Als het koersplan definitief is, en de GMR met de inhoud heeft ingestemd, krijgen het koersplan en de flip-over een plek op de website van Ambion.

Ambion-feest

Op 1 augustus 2020 zijn Stichting Openbaar Primair Onderwijs De Basis en Stichting Onderwijsgroep Primus in 2020 gefuseerd tot Ambion. Het was de bedoeling dit te vieren met een Ambion-feest, maar door de beperkende corona-maatregelen was dat helaas niet mogelijk. In juni 2022 kon dit feest alsnog gevierd worden met alle medewerkers. Met een eventmanager is een gevarieerd workshop-programma samengesteld dat werd afgesloten met een food-festival en optreden van een band.

Andere projecten die in 2022 zijn gestart en (deels) afgerond:

- Realisatie **communicatiemiddelen** nieuwe **werkwijze formatieproces**. Er zijn formulieren, een stroomschema en een infographic van de nieuwe werkwijze rondom het formatieproces ontwikkeld om directeuren en medewerkers te informeren over de nieuwe werkwijze.
- **Promotiefilmpjes scholen:** in 2022 zijn 7 nieuw promofilmpjes gemaakt. Hiermee is het project bijna afgerond. In het voorjaar van 2023 wordt als laatste het promofilmpje van Het Vogelnest gemaakt. De nieuwe directeur wil samen met het team aan de slag met de missie en visie van de school. Om ervoor te zorgen dat het promofilmpje past bij de geactualiseerde missie en visie, zijn de opnames doorgeschoven naar het voorjaar van 2023.
- **Fotografie websites**: elke school heeft een aantrekkelijke website. Om ervoor te zorgen dat de websites actueel blijven worden periodiek nieuwe foto's gemaakt en op de websites geplaatst. Vanuit kostenoogpunt is ervoor gekozen jaarlijks op 8 van de 24 scholen nieuwe foto's te maken. Zo krijgt elke school om de 3 jaar nieuwe foto's. In 2022 zijn foto's gemaakt op: OBS De Schakel, OBS De Ynset, OBS Het Vogelnest, OBS Route 0513, OBS Sevenaerschool, KC Skoatterwiis, OBS Trijegeaster Honk en OBS Twa Fjilden.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

- **Aankleding gebouwen**: in 2022 is op KC Skoatterwiis raamfolie geplakt om het gebouw meer herkenbaar te maken als school. Voor Het Vogelnest is een passend ontwerp gemaakt voor de buitenkant van het gebouw. Dit ontwerp is in februari 2023 gerealiseerd. Voor de Van Maasdijkschool zijn in 2022 twee ontwerpen gemaakt voor de binnenkant van het gebouw. Het team moet nog kiezen welk ontwerp uitgevoerd gaat worden.
- **Schoolgidsen**: om te zorgen dat onze schoolgidsen inhoudelijk voldoen aan de wettelijke vereisten, zijn Ambion-breed standaardteksten gemaakt voor de verschillende onderdelen van de schoolgidsen. Deze standaardteksten worden jaarlijks geactualiseerd en aangevuld. Ook in 2022 is dit gebeurd. Er zijn nieuwe standaardteksten gemaakt voor de onderdelen burgerschap en Fries, en de tekst over de ouderbijdrage is geactualiseerd.
- **Revitalisatie websites**: om goed met onze website te blijven werken is een update nodig van het achterliggende systeem. In het verlengde hiervan worden ook kleine aanpassingen in het ontwerp van de website meegenomen. Bijvoorbeeld een aanmeldknop en een contactknop op de homepagina van de scholen. In 2022 zijn de voorbereidende gesprekken hierover gevoerd met de uitvoerende partij Firmaq. In 2023 wordt gestart met de revitalisatie van de websites.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

In 2023 gaat het domein Communicatie & PR (verder) aan de slag met onder andere:

- Het verder door ontwikkelen van de arbeidsmarktcommunicatie, onder andere door het opstellen van een heldere arbeidsmarktcommunicatiestrategie;
- Het verder in de markt zetten van Ambion als onderwijsorganisatie voor openbaar onderwijs en aantrekkelijk werkgever. Het nieuwe koersplan 2023-2027 kan hierbij fungeren als vliegwiel;
- Het actualiseren van de websites van 8 scholen door geactualiseerde teksten en nieuwe fotografie;
- De (verdere) profilering van scholen, samen met directeuren en team. Hiermee willen we ons marktaandeel vergroten;
- Het opzetten van beleid rondom contentmanagement;
- Het vergroten van het bereik van het dashboard binnen Office365;
- Het afronden van het project rondom de promofilmpjes door het maken van het laatste promofilmpje op Het Vogelnest in het voorjaar van 2023.

Officemanagement

Officemanagement is de spin in het web van onze organisatie. Zij legt de verbinding in de dagelijkse gang van zaken tussen bestuur, scholen en de buitenwereld. Maar ook voor de interne organisatie spelen de medewerkers een belangrijke rol in de verbinding, communicatie en ondersteuning. Naast de algemene ondersteuning van de bestuurder en het servicebureau, hebben de medewerkers van officemanagement een belangrijke rol bij het organiseren van diverse bijeenkomsten en trainingen en bij de inrichting van de O365-omgeving.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Ook in 2023 biedt officemanagement weer de benodigde ondersteuning aan de bestuurder en de serviceorganisatie. Onder andere de organisatie van studiedagen wordt door officemanagement vakkundig opgepakt.

Informatiemanagement

Dit vakgebied is niet nader gestructureerd en geformaliseerd, maar wordt bij nieuwe ontwikkelingen en processen wel nadrukkelijker betrokken. De informatie naar het personeel is overzichtelijker en toegankelijker gemaakt met de toevoeging aan het dashboard van de Ambion Wiki, waarbij het een aandachtspunt is of de medewerkers de weg hier naartoe ook weten te vinden.

Informatiebeveiliging

Iedere medewerker en leerling (vanaf groep 3) heeft een eigen device. Hierdoor is er geringer risico dat men op allerlei apparatuur (inlog-)gegevens achterlaat. Ambion maakt keuzes en neemt maatregelen om zo veilig mogelijk te werken, waarbij de balans wordt gezocht met het behouden van een werkbare ICT-inrichting.

Ambion werkt met een aantal opslag- en communicatieplatforms tussen doelgroepen:

1. Het O365 platform van Microsoft voor alle medewerkers; dit platform wordt ook gebruikt voor een SSO-koppeling met het HRM-pakket van Raet.
2. Het ecosysteem van Apple voor de interactie tussen leerlingen en leerkrachten;
3. Het ouderportaal Mijn School voor de communicatie met ouders.

Wachtwoorden worden regelmatig (verplicht) aangepast. MFA (meervoudige verificatie) is ingericht voor cruciale gebruikers (met name beheerders).

Naast het werken met gerenommeerde bedrijven is, waar nodig, ook het netwerkbeheer belegd bij deskundige en ervaren aanbieders. Ook heeft Ambion intern de nodige expertise in huis, te weten:

- Een gecertificeerde Microsoft-specialist;
- Een gecertificeerde Apple-specialist;
- 3 ICT-beheerders die alle ICT-zaken behartigen voor alle scholen.

Voor wat betreft de AVG heeft Ambion zowel een externe Functionaris Gegevensbescherming als een ervaren externe Privacy Officer. Beide houden zich voor meerdere schoolbesturen bezig met privacyvraagstukken (waaronder toetsing van verwerkingsovereenkomsten). Voor de schriftelijke borging wordt gebruik gemaakt van de producten en trainingen van YourSafetynet. Met een speciaal formulier van YourSafetynet kan via een link op de website van Ambion een privacy-incident worden gemeld.

Dataveiligheid

Niet alleen de hierboven genoemde platforms hebben hun opslag in the cloud, ook alle scholen en het servicebureau van Ambion werken serverloos. Hiermee is in de basis een eerste risico ondervangen. Vanaf september 2022 is het extra back-uppen van de Office 365-omgeving ondergebracht bij Barracuda.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Nu in 2022 de meeste apparatuur vervangen is en het gebruik hiervan eigenlijk geen nadere aandacht meer vraagt, zijn er vervolgstappen om de systemen en de profielen op de apparatuur nog meer centraal aan te sturen met blijvend aandacht voor zowel de veiligheid als de gebruiksvriendelijkheid.

In 2023 willen we dit nog verder professionaliseren door:

- MFA (meervoudige verificatie) voor Office365 in te stellen voor alle gebruikers;
- Nieuwe centrale, SSID's (server set identifiers) voor het gebruikers- en een beperkter gastnetwerk;
- Single sign-on met Parnassys vanuit Office365;
- Centraal beheer van de nieuwe MacBooks;
- Meerjarig maatprogramma voor bewustwording voor medewerkers en leerlingen, samen met Flex FG en Privacys op School;
- Informatiemanager betrekken bij keuze en aanschaf van een nieuw salaris-/ HRM-pakket en bijbehorend administratiekantoor.

Hiermee krijgt informatiemanagement organisch een prominentere en meer overkoepelende plek binnen Ambion. De referentiearchitectuur van FORA lijkt als referentiekader nog steeds een prima middel om de verschillende voorzieningen en processen binnen Ambion in kaart te brengen.

2.5 Huisvesting & Facilitair

Ambion heeft vijftien gebouwen in juridisch eigendom- en beheer. De overige gebouwen zijn in eigendom- en beheer bij de Vereniging van Eigenaars (VvE) Facet, VvE Akkrum en VvE De Akkers, Stichting De Kompenije, gemeente Heerenveen, gemeente De Fryske Marren en vastgoedmanagement Eagle Real Estate/Vastestate.

Doelen en resultaten

- Voor onze scholen streven we een huisvestingssituatie na die past bij onze visie op het onderwijs.
- Langetermijn visie gebouwen is opgesteld op basis van het profiel van de school en op basis van het integraal huisvestingsplan van de gemeenten Fryske Marren en Heerenveen. Start eerste projecten, Vogelnest en Ekke de Haan.

Jaarlijks worden onze gebouwen goed onderhouden, op basis van het opgestelde – en tweejaarlijks bijgewerkte – meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Daarnaast worden nieuwbouw- en renovatieplannen op basis van de planning in de (deel) Integraal Huisvestingplannen ((D)IHP's) uitgewerkt en uitgevoerd. Dit draagt bij aan het behalen van ons doel om de huisvestingssituatie te laten blijven aansluiten bij de visie van het onderwijs.

Beheer en onderhoud

LindHorst huisvestingsadviseurs voert voor Ambion het beheer en onderhoud uit voor de vijftien gebouwen in juridisch eigendom, alsook voor VvE Facet en VvE Akkrum. Het gaat hierbij om planning, beheer, coördinatie, begeleiding, rapportage.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De kwaliteit van de schoolgebouwen is essentieel voor het geven van goed onderwijs. Huisvesting draagt bij aan de kwaliteit van het onderwijs, de verhoging van de productiviteit en het aantrekken van nieuwe leerlingen. Ambion streeft voor haar scholen een huisvestingssituatie na die past bij haar visie op het onderwijs. Daarin werken we samen en zoeken we afstemming met partners in educatie, welzijn en zorg en een verankering in de sociaalmaatschappelijke omgeving. Onze langetermijnvisie gebouwen is opgesteld op basis van het profiel van de school en op basis van het integraal huisvestingsplan van de gemeenten De Fryske Marren en Heerenveen

Bij toekomstige bouwplannen streeft Ambion, als dat gewenst en mogelijk is, naar multifunctionele gebouwen die een integrale benadering van het opgroeiende kind stimuleren. In het nieuw opgestelde DIHP van de gemeente Heerenveen dat in 2022 is vastgesteld, wordt ingezet op een verdere intensivering van de samenwerking tussen onderwijs, opvang en ondersteuning. Dit sluit aan bij de ambities van Ambion.

Leerlingenaantallen

Ten opzichte van 2021, is het leerlingenaantal in het openbaar onderwijs over de gehele lijn licht toegenomen. (2021: 3.000 vs. 2022: 3.018.) De eerder verwachte daling heeft zich in 2022 niet gemanifesteerd. In het speciaal onderwijs is het aantal leerlingen gelijk gebleven.

Het streven is om thuisnabij en kwalitatief goed onderwijs te blijven aanbieden aan alle kinderen in de gemeenten De Fryske Marren en Heerenveen. We werken samen met de partners in de regio aan werkbare toekomstbestendige oplossingen.

In 2022 zijn de eerste projecten vanuit het DIHP in de gemeente Heerenveen opgestart. De nieuwbouw- en renovatieplannen dragen bij aan toekomstbestendige schoolgebouwen, die aantrekkelijk en goed faciliterend zijn aan het geven van kwalitatief goed onderwijs.

Ruimtebehoefte en capaciteit

De ruimtebehoefte van een school wordt berekend op basis van het leerlingenaantal. Aan de hand van leerlingenprognoses wordt bekeken wat de ruimtebehoefte van een school is op korte, middellange en lange termijn. Gemeentelijke prognoses laten voor de korte, middellange en lange termijn nog steeds een afname in het leerlingenaantal te zien. Al laten de tellingen op dit moment een ander beeld zien, ook de doorkijk naar 2023 laat tot nu toe een licht stijgende trend zien.

Over het geheel bekeken heeft Ambion niet bekostigde overcapaciteit, doordat op een deel van de schoollocaties leegstand is door langdurig afnemende leerlingenaantallen in de afgelopen jaren.

Op 1 oktober 2022 had Ambion 3.018 leerlingen, dit is inclusief SBO It Oerset. Dit aantal leerlingen bepaalt de normatieve ruimtebehoefte in 2023. Hieronder zijn de aantallen verwerkt in de tabel.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

	M2 BVO
Feitelijk capaciteit totaal	24.453 m2 bvo
Normatieve ruimtebehoefte	20.351 m2
Overcapaciteit	4.102 m2
Medegebruik	Circa 600 m2
Niet bekostigd	3.502 m2 (leegstand)

Ambion heeft dus op een aantal scholen te maken met niet bekostigde overcapaciteit, ook wel (normatieve) leegstand genoemd. Leegstand kost geld omdat deze vierkante meters wel moeten worden onderhouden en geëxploiteerd, maar hier staat geen directe vergoeding tegenover. Als er bij nabijgelegen collega-scholen sprake is van een tijdelijk tekort aan ruimte, kunnen zij worden doorverwezen naar deze leegstand bij Ambion. Voor scholen is dit niet wenselijk, omdat een school dan wordt verdeeld over meerdere locaties wat ten koste gaat van onderwijstijd en teambuilding. Ook heeft het organisatorisch en financieel impact. Ambion kiest dan liever voor het in medegebruik geven of verhuren van de leegstand aan een maatschappelijke partij die het onderwijs, de kinderen en/of de omgeving (wijk/dorp) ondersteunt. Ambion stelt voorop dat leegstand zoveel mogelijk wordt beperkt en wordt ingevuld door multifunctioneel gebruik ten dienste van of aanvullend op onderwijs.

De projecten die in 2022 zijn opgestart en afgerond:

- DIHP Gemeente Heerenveen: het DIHP is vastgesteld en in 2022 is al gestart met twee projecten, Het Vogelnest en Ekke de Haanschool, om het Programma van Eisen op te stellen;
- Verhuizing It Oerset: locatie De Knipe van It Oerset is verhuisd naar Facet;
- Aanvraag aanvullende eerste inrichting OLP t.b.v. It Oerset;
- Aanvraag uitbreiding tijdelijke huisvesting It Bûtenplak;
- Aanvraag uitbreiding tijdelijke huisvesting Albertine Agnesschool;
- Werkzaamheden uit het MJOP zijn volgens planning uitgevoerd;
- Herinspectie gebouwen heeft plaatsgevonden op basis van NEN-2767;
- Acties vanuit rapportages Veilig Spelen (keuring speeltoestellen buitenplein) opgepakt.

Daarnaast is er een wisseling geweest in beleidsadviseur op het domein Huisvesting en Facilitair. Vanaf oktober 2022 heeft Astrid Huitema vanuit BCN Groep de werkzaamheden overgenomen van Rein Brandsma. Het laatste kwartaal van 2022 heeft mede in het teken gestaan van locatiebezoeken en een overall inventarisatie van aandachtspunten per locatie.

Ook is in oktober 2022 Rommert Talen – conciërge van Het Vogelnest – voor 1 dag in de week gestart als bovenschools facilitair medewerker. Hij ondersteunt Astrid Huitema bij uitvoerende zaken rondom het domein Huisvesting en Facilitair.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Materiële financiële risico's

Voor de materiële instandhouding van de scholen ontvangt Ambion een genormeerde vergoeding van het rijk. Diverse landelijke onderzoeken hebben aangetoond dat de werkelijke lasten de genormeerde vergoeding sterk overschrijden. Minder leerlingen betekent minder inkomsten. Dit leidt echter niet direct - en niet even sterk - tot minder kosten. Maatregelen die Ambion onder andere heeft genomen zijn het terugdringen van de energielasten en het benutten van inkoopvoordelen door centrale aanbestedingen op het gebied van schoonmaak, onderhoudswerkzaamheden, ICT en gebruiks- en verbruiksmaterialen. Daarnaast wordt er blijvend gezocht naar samenwerkingspartners die in onze gebouwen ruimte willen huren. Hierdoor generen we extra inkomsten om de hoge lasten meer te dekken.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Een greep uit de projecten en actiepunten voor 2023:

- Nieuwbouwproject Het Vogelnest in samenwerking met De Roerganger en Kinderwoud:
    - Programma van Eisen definitief maken, adviseurs selecteren en het ontwerptraject opstarten.
- Nieuwbouwproject Albertine Agnesschool in samenwerking met Kinderwoud: Programma van Eisen opstellen en definitief maken, adviseurs selecteren en het ontwerptraject opstarten.
- Renovatieproject Ekke de Haanschool in samenwerking met Kinderwoud: Programma van Eisen definitief maken, adviseurs selecteren en het ontwerptraject opstarten.
- Fusie It Haskerplak in samenwerking met De Tarissing;
- Aanbesteding partij t.b.v. MJOP;
- Mogelijk tijdelijke uitbreiding It Bûtenplak;
- Mogelijk tijdelijke uitbreiding Albertine Agnesschool;
- Beleid op groenonderhoud en ontwikkeling buitenleeromgeving;
- Planvorming over normatieve overcapaciteit – locatiegericht;
- Contractmanagement in samenwerking met Beleidsadviseur Bedrijfsvoering;
- Aandacht voor Duurzaamheid: bij het onderhoud worden zoveel mogelijk duurzame keuzes gemaakt. Daarbij valt te denken aan zonnepanelen, ledverlichting en goede isolatie. Bij nieuwbouw en renovatie in de gemeente Heerenveen is het uitgangspunt ENG en speelt circulariteit een grote rol in de plannen;
- Opstartfase IHP-traject De Fryske Marren.

Ambion wil ook voor de komende jaren kwalitatief duurzaam openbaar onderwijs voor de regio garanderen. Huisvesting heeft nadrukkelijk de aandacht van het bestuur in relatie tot profilering en het bieden van een aantrekkelijke leer- en werkomgeving.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2.6 ICT

Doelen en resultaten

- Doelmatige en laagdrempelige dienstverlening aan scholen
- ICT-infrastructuur toekomstbestendig ingericht

Sinds 2019 werken al onze scholen serverloos, hebben zij Apple-apparatuur gekregen en zijn ze overgegaan op het leren en werken in de Apple-leeromgeving. Het ICT-team regelt dit in eigen beheer. Ook de verkoop van oude apparatuur, aanschaf van nieuwe apparatuur voor leerkrachten en leerlingen en de inrichting zijn geheel in eigen beheer uitgevoerd.

Door deze gezamenlijke en eenduidige keuze is het beheer voordeliger en eenvoudiger intern te doen door de decentrale ICT-beheerders. Door meer zelf te doen, realiseren we een kostenbesparing. Ook hebben we hiermee de dienstverlening aan de scholen doelmatiger en laagdrempeliger ingericht. Deze keus is in 2022 geëvalueerd en er is unaniem gekozen om deze keuze te bestendigen.

In 2021 en 2022 hebben we de ICT-infra ook toekomstbestendig ingericht. In 2021 de interne bekabeling en in 2022 nieuwe (draadloze) netwerken en -beheer. Ook is in 2022 op bijna alle scholen (op 3 na) een glasvezelverbinding gerealiseerd. Alle verbindingen zijn, onafhankelijk van degene die de verbinding fysiek heeft aangelegd, ondergebracht bij Hallo. De Ziggo internetverbindingen voor deze scholen zijn per 1 januari 2023 opgezegd.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Nu besloten is om de nadruk blijvend te houden op eigen regie en uitvoering kunnen meer en meer zaken op deze wijze ingericht worden. De decentrale ICT-beheerders werken in teamverband, waarbij specifieke expertises benut worden en iedereen een overkoepelende verantwoordelijkheid heeft voor een specifiek onderdeel of applicatie.

In 2022 is gekozen om de MacBooks (werkten nog te goed) pas in 2023 te vervangen. De aanbesteding hiervan wordt wederom via onderwijscoöperatie Sivon gedaan. In 2023 zullen de decentrale ICT-beheerders het beheer van het nieuwe ouderportaal van Parro uitvoeren. Bij de uitwerking van het bewustwordingsprogramma AVG wordt gekeken welk rol/ taak zij op zich kunnen nemen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2.7 Financiën

Doelen en resultaten

- Financiële kengetallen zijn en blijven op orde
- Publiek eigen vermogen boven signaleringswaarde

Financieel beleid

Het financieel beleid van Stichting Ambion is erop gericht om zoveel mogelijk middelen beschikbaar te stellen voor het primaire proces. Daarnaast is ons financieel beleid erop gericht de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Voor het waarborgen van de continuïteit van de organisatie en het realiseren van de missie en visie zijn de strategische doelen van de organisatie zoveel mogelijk gekoppeld aan het identiteitsbewijs en de geformuleerde koersuitspraken. De ontvangen financiële middelen zijn gekoppeld aan de strategische doelen en de speerpunten van beleid van de organisatie. Hiermee wordt voldaan aan het speerpunt van het bestuur dat de begroting past bij het gevoerde beleid van stichting Ambion.

Planning en control

Een goede planning en control is erop gericht om de doelstellingen van de organisatie te realiseren. De instrumenten van planning (sturing) zoals het strategisch beleidsplan en de meerjarenbegroting zijn gericht op het sturen en richting geven aan de organisatie. De instrumenten van de control (beheersing) zoals de tussentijdse voortgangsrapportages, managementrapportages en de financiële jaarrekening zijn bedoeld om de voortgang van de plannen te meten en indien nodig bij te sturen. Bij de stichting bestaat de planning- en controlcyclus (op hoofdlijnen) uit de volgende onderdelen:

- ***Opstellen en vaststellen jaarverslag vorig boekjaar***. Dit betreft een bestuursverslag en de jaarrekening. Het is een verantwoordingsdocument over het gevoerde beleid en de cijfermatige positie van de stichting. Geplande oplevering: Februari tot en met april van een kalenderjaar.
- ***Opstellen en vaststellen van het (meerjaren)bestuursformatieplan*** voor het volgend schooljaar (beleidsmatige en formatief financiële planning). Oplevering: Mei van een kalenderjaar.
- ***Opstellen van de 9- maandrapportage van een kalenderjaar***. Deze bestaat uitsluitend uit een financiële rapportage met betrekking tot de staat van baten en lasten, een aantal analyses, een forecast van de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar, een weergave van gesignaleerde risico's en het verloop van de vermogenspositie van de stichting. Deze rapportage wordt besproken met de directies van de scholen en voorgelegd aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en de Raad van Toezicht. Oplevering: Oktober van een kalenderjaar.
- ***Opstellen en vaststellen meerjarenbegroting***. In de meerjarenbegroting is de eerste schijf ook de begroting voor komend kalenderjaar. Het geheel wordt voorgelegd aan de GMR en de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht legt de begroting ter goedkeuring voor aan de Gemeenteraad. Na goedkeuring door de gemeenteraad volgt de vaststelling door het College van Bestuur. Oplevering: Najaar van het kalenderjaar.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Allocatie van middelen

Het bestuur ontvangt middelen van het Ministerie. Alle toekenningen worden daarbij berekend op schoolniveau maar beschikbaar gesteld op bestuursniveau. De kosten van het bestuur, servicebureau en de bovenschoolse middelen maken onderdeel uit van de totale stichtingsbegroting. Voor de bepaling en de verdeling van de middelen gelden de volgende uitgangspunten:

- Onderlinge solidariteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid;
- Uitgaan van ‘wat hebben we nodig’ in plaats van ‘waar hebben we recht op’;
- Bovenschools organiseren waar het kan en op schoolniveau waar het moet;
- De uitgaven worden goed gemonitord;
- Er bestaat een professionele cultuur van elkaar aanspreken;
- Er blijft ruimte bestaan/prikkels zijn tot ondernemerschap van schoolteams/ directeuren.

De Raad van Toezicht heeft in december 2021 de meerjarenbegroting 2022-2025 goedgekeurd. De belangrijkste budgethouders zijn, naast de bestuurder, de beleidsadviseurs en de directeuren. Zij hebben in het begrotingsproces kunnen aangeven wat de plannen, investeringsaanvragen en bijzondere wensen voor het komende jaar en daaropvolgende jaren zijn (bijvoorbeeld op gebied van personeel, scholing, materiële zaken en investeringen). De beleidsadviseurs bespreken hun domeinbegroting met de directeuren. Deze manier van begroten vergroot de betrokkenheid bij de keuzes die zijn gemaakt voor de begroting.

Alle jaarschijven van de meerjarenbegroting 2022-2025 zijn sluitend. Bij een aantal begrotingsposten is er sprake van onttrekking uit bestemmingsreserves. In de meerjarenbegroting is namelijk rekening gehouden met lasten waarvan de dekking is geregeld in de bestemmingsreserves. Deze reserves zijn in het verleden gevormd.

In december 2022 is het besluit genomen door de directeuren om met de formatietoedeling voor de scholen in twee jaar tijd toe te groeien naar brinnummer bekostiging. Als gevolg van deze wijziging van de systematiek van formatietoedeling komen de budgetten van het Ministerie meer op de juiste plek. Bijvoorbeeld het onderwijsachterstandenbudget voor scholen met hoge ‘achterstandsscore’, etc.

Toekomstige ontwikkelingen

Vanaf 1 januari 2023 heeft het primair onderwijs te maken met een **vereenvoudiging van de bekostiging**. In de kern bestaat de vereenvoudiging uit de volgende maatregelen:

1. De gemiddelde gewogen leeftijd (GGL) wordt afgeschaft;
2. Het onderscheid in de bekostiging tussen onderbouw en bovenbouw verdwijnt;
3. De personele en materiële bekostiging worden samengevoegd;
4. De volledige bekostiging wordt op kalenderjaarbasis bepaald en uitbetaald, waarbij ook de teldatum wijzigt van 1 oktober t-1 naar 1 februari t-1;
5. Voor het speciaal basisonderwijs geldt op dit moment de 2%-systematiek. Deze zal in de nieuwe situatie niet meer van toepassing zijn.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Zoals bij punt 4 is aangegeven treedt met de komst van de vereenvoudiging bekostiging Primair Onderwijs een verandering op in de leerlingentelling. 1 oktober t-1 maakt plaats voor 1 februari t-1. Met andere woorden: De kalenderjaarbekostiging 2023 (periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023) wordt bepaald aan de hand van het aantal leerlingen op 1 februari 2022. De afschaffing van de gemiddelde gewogen leeftijd (GGL) en het percentage onderbouwleerlingen leidt tot herverdeeleffecten. Er is een overgangsregeling, waarbij de scholen en schoolbesturen in drie kalenderjaren (2023, 2024 en 2025) geleidelijk kunnen wennen aan de nieuwe hoogte van de bekostiging. Voor Stichting Ambion betekent de overgangsregeling een structureel verlies aan baten van plm. € 500.000 na de drie kalenderjaren. De inwerkingtreding van de nieuwe bekostiging betekent ook het einde van de balanspost 'vordering op OCW'. Als gevolg hiervan zal het boekhoudkundig eigen vermogen eind 2022 dalen, wat van invloed is op signaleringswaarden gerelateerd aan vermogen en liquiditeit. Voor Stichting Ambion zeker van belang, aangezien het publiek eigen vermogen zich ruim boven de signaleringswaarden bevindt.

Met ingang van 1 januari 2024 wordt de verwerking van de **voorziening groot onderhoud** herzien. Onze stichting heeft al een voorziening groot onderhoud. Vanaf 1 januari 2024 kan er gekozen tussen twee mogelijkheden, te weten:

- Het activeren en afschrijven van groot onderhoud;
- Het vormen van een voorziening groot onderhoud via de componentenbenadering.

In het jaar 2023 wordt de keuze gemaakt voor welke systematiek wordt gekozen.

Treasury

Het treasury-beleid vindt plaats binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen voor instellingen voor onderwijs en onderzoek en binnen de richtlijnen van het treasury-statuut van Stichting Ambion. In het treasury-statuut wordt het treasury-beleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasury-functie en de verantwoording aan het bestuur. De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van 10 oktober 2022 het treasury-statuut goedgekeurd dat voldoet aan de nieuwe aangepaste 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Voor het gehele boekjaar is in overeenstemming met het vastgestelde beleid gewerkt.

Om goed uitvoering te geven aan treasury is het van belang dat de financiële logistiek goed is geregeld. Er is één centrale rekening voor het uitvoeren van het betalingsverkeer en alle betalingsverkeer is geconcentreerd bij één bankinstelling. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats met de bankrelatie van de stichting. De financiële baten en lasten over 2022 bedragen € 24.993 negatief (2021 € 35.296 negatief) en hebben betrekking op de negatieve rente die ABN Amro in rekening heeft gebracht. Per 1 oktober 2022 wordt geen negatieve rente meer in rekening gebracht.

Door Stichting Ambion wordt geen gebruik gemaakt van derivaten (zoals renteswaps) om risico's af te dekken. Ook worden er geen belangrijke prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's onderkend. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan binnen Stichting Ambion.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Onderwijsachterstandsmiddelen

De onderwijsachterstandsmiddelen worden bepaald aan de hand van een berekening door het CBS op basis van meerdere criteria. Voor het kalenderjaar 2022 is er ca. € 610.000 ontvangen aan onderwijsachterstandsmiddelen. De onderwijsachterstandsmiddelen zijn op de scholen ingezet.

Verantwoording extra middelen werkdrukverlaging

Op iedere school is het gesprek gevoerd over de knelpunten die medewerkers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor zien. Dit gesprek vond plaats in het gehele team van leerkrachten, schoolleider en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk is besproken welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van dit gesprek is door de schoolleider/het bevoegd schoolbestuur een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen voor de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023. Dit bestedingsplan is ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de MR (P-MR).

In het verslagjaar 2022 is plm. € 760.000 besteed aan verlaging van de werkdruk. De middelen zijn onder andere besteed aan het aanstellen van conciërges, leerkrachten, onderwijsassistenten en vervanging van leerkrachten om de leerkrachten te ontlasten, zodat zij meer tijd hebben voor hun onderwijsgevende taak. Daarnaast is ook op een aantal scholen gekeken om de administratieve plicht te beperken naar het meest noodzakelijke.

Risicomanagement

Risicomanagement heeft de aandacht binnen de organisatie. Bij risicomanagement worden de risico's die Stichting Ambion loopt op diverse gebieden in kaart gebracht en worden zo mogelijk beheersingsmaatregelen getroffen. Aan de hand van de risicoanalyse kan proactief met de risico's worden omgegaan, waardoor de organisatie meer tijd heeft om in te spelen op de ontwikkelingen die op Ambion afkomen. Door het inbedden van de risicoanalyse in de planning- en control cyclus wordt bewerkstelligd dat het risicomanagement een continu proces wordt.

In 2022 is opnieuw een risicoanalyse opgesteld. De risicoanalyse heeft een sterk verband met de huidige financiële positie en organisatieomvang van Stichting Ambion. Hoe gezonder de organisatie is, hoe beter zij in staat zal zijn om risico's op te vangen.

De financiële positie van Stichting Ambion is zonder meer goed. Zie ook hoofdstuk financiële positie. De Algemene reserve bedraagt eind 2022 € 5.136.803. Gesteld kan worden dat het vermogen ruim voldoende is voor het dragen van de risico's en er is overall sprake van een laag/gemiddeld risicoprofiel in relatie tot het vermogen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Belangrijkste risico's

Personele risico's
De veranderde arbeidsmarkt biedt een aantal nieuwe problemen. Allereerst is het ingewikkeld de vervangingen goed te regelen. Verder doet zich een complex probleem voor. Als we medewerkers niet een vaste aanstelling geven, is er de kans dat ze vertrekken naar een ander bestuur. Er is immers sprake van een vraagmarkt. Hierdoor is de flexibele schil verdwenen, terwijl er door de krimpverwachting wel minder arbeidsplaatsen zijn. Er zal dus een actief personeelsbeleid moeten worden gevoerd om dit knelpunt op te lossen.
De belangrijkste kosten worden gevormd door de (vaste) formatie die wordt ingezet. Het grootste financiële risico wordt gevormd door het ontstaan van verschillen tussen de bekostiging en de werkelijke personele lasten. Prijsverschillen ontstaan door stijging van de loonkosten die niet of niet geheel door de rijksoverheid wordt gecompenseerd.
Daarnaast kan er sprake zijn van (tijdelijke) boventalligheid in de personele bezetting. Door goed en tijdig anticiperen op de krimp worden de risico's tot een minimum beperkt. Eén van de maatregelen die onder andere wordt genomen is het hanteren van de T=0 systematiek bij de (meerjaren) formatieplanning voor de komende jaren. Dit betekent dat wijzigingen in het aantal leerlingen door de scholen formatief moeten worden opgevangen.

Materiële financiële risico's
Voor de materiële instandhouding van de scholen ontvangt Ambion een genormeerde vergoeding van het rijk. Diverse landelijke onderzoeken hebben aangetoond dat de werkelijke lasten de genormeerde vergoeding sterk overschrijden. Minder leerlingen betekent minder inkomsten. Dit leidt echter niet direct - en zeker niet even sterk – tot minder kosten. De toekomstige ICT-investeringen (ICT-plan Ambion) moeten leiden tot minder uitgaven aan papieren methoden en verwerkingsmateriaal. Maatregelen die Ambion onder andere heeft genomen zijn het terugdringen van de energielasten en het benutten van inkoopvoordelen door Europese aanbestedingen op het gebied van schoonmaak, ICT en gebruiks- en verbruiksmaterialen.

Veelal gebruiken scholen lokalen die niet meer door het rijk bekostigd worden. Wanneer het niet mogelijk is om betalende externe medegebruikers c.q. huurders te vinden, dan worden lokalen afgesloten, met navenant lagere energie- en schoonmaakkosten. Ook worden de kosten van 'schoolbestuurlijk onderhoud' dan lager. Deze besparingen compenseren echter onvoldoende de lagere rijksvergoeding. Het blijft dan ook belangrijk om de bestaande huisvesting (scholen) te blijven volgen en te zorgen voor voldoende bezetting van deze accommodaties en voor kostenverminderingen als lokalen leeg staan. Ambion heeft zelf vijftien scholen in beheer en de rest is in beheer bij de Vereniging van Eigenaars (VVE) Facet, VVE Akkrum en VVE MFC De Akkers, Stichting MFC De Kompenije, gemeente Heerenveen, gemeente De Fryske Marren en vastgoedmanagement Vastestate. Door een gezamenlijke aanbesteding met meerdere schoolbesturen, worden voordelen op beheer- en onderhoudsuitvoering nagestreefd.

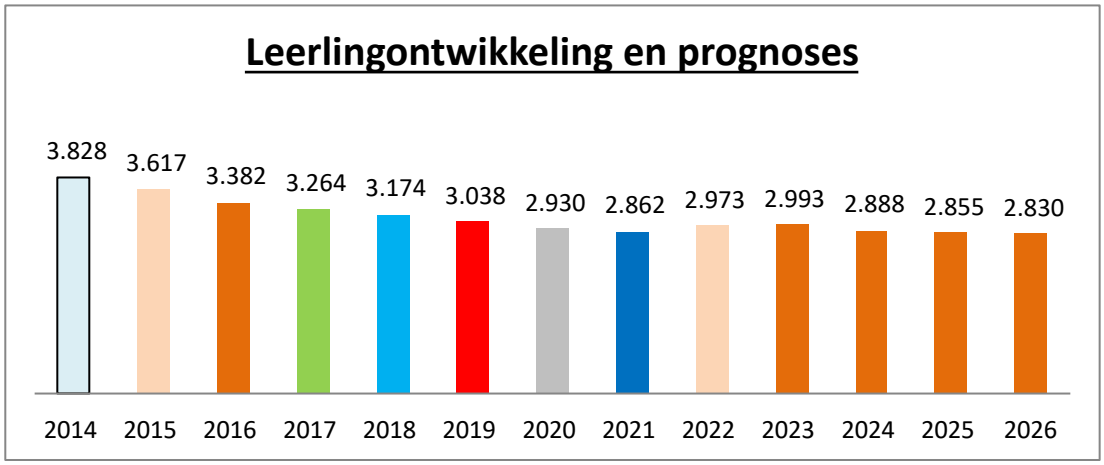
Krimp
De impact van hiervoor genoemde risico's wordt vergroot door de verwachte doorgaande krimp van het aantal leerlingen. De krimp heeft als gevolg dat er voortdurend gezocht moet

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

worden naar creatieve oplossingen om enerzijds te blijven zorgen voor kwalitatief goed onderwijs en anderzijds om Ambion financieel gezond te houden. In de meerjarenbegroting 2023-2026 is rekening gehouden met de geprognosticeerde daling van het aantal leerlingen en de daarmee samenhangende formatieve krimp.

Ontwikkelingen in meerjarenperspectief

Hieronder is een verkorte grafiek afgebeeld met daarin de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Het speciaal basisonderwijs (SBAO) is buiten beschouwing gelaten, omdat het spreidingsgebied verder reikt dan de gemeente Heerenveen.

De jaren 2023 tot en met 2026 betreffen geprognosticeerde leerlingaantallen die door de schooldirecteuren zijn opgesteld en als uitgangspunt dienen voor de te ontvangen gelden vanuit het Ministerie OCW in de meerjarenbegroting. In bovenstaande grafiek zijn de gerealiseerde aantal leerlingen per teldatum 1 oktober van enig jaar (2014-2021) zichtbaar. Met de komst van de vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs, vanaf 1 januari 2023, is er een verandering opgetreden in de leerlingtelling. 1 oktober t-1 maakt plaats voor 1 februari t-1. Het aantal leerlingen vanaf 2022 is gebaseerd op de 1 februaritelling. Er wordt vooralsnog een verdere daling van het aantal leerlingen verwacht. Het doel van Ambion is minimaal stabilisatie van het aantal leerlingen.

Staat van baten en lasten

Op de volgende pagina is de realisatie over 2022 afgezet tegen de realisatie over 2021 en ten opzichte van de begroting 2022 weergegeven. Daaraan toegevoegd zijn de begrote meerjarenresultaten voor de jaren 2023-2026 aan de hand van de meerjarenbegroting 2023-2026.

De toename van de '**rijksbijdragen'** in het verslagjaar 2022 ten opzichte van realisatiejaar 2021 is met name te verklaren door gelijktrekking van de salarissen van het primair en voortgezet onderwijs en de verhoging van de lonen in juni 2022 met 4,5%. De stijging in de bekostiging werkt vervolgens door in de '**Personeelslasten**'. De stijging van '**overige overheidsbijdragen en – subsidies'** in 2022 ten opzichte van 2021 is met name te verklaren door de ontvangen subsidies van de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren. De stijging van de '**Overige baten**' in 2022 ten opzichte van 2021 is met name te

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

verklaren door de verkoop van de iPads, die zijn aangeschaft in 2018 en 2019, aan Xando en aan het personeel van Ambion. Daar staat tegenover de hogere '**afschrijvingen'** in 2022 ten opzichte van 2021. De iPads die zijn aangeschaft in 2018 en 2019 zijn vervangen en hadden nog een residuwaarde. Een aantal iPads hadden nog een resterende boekwaarde, omdat die later in de tijd zijn aangeschaft. De stijging van de '**huisvestingslasten'** in 2022 ten opzichte van 2021 wordt verwezen naar de analyse 'huisvestingslasten' voor verslagjaar 2022.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Baten-Lasten	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verschil 2022 t.o.v. begroting	Verschil 2022 t.o.v. 2021
Baten									
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
3.1 Rijksbijdragen OCenW	25.810.045	26.099.127	27.780.438	28.040.163	25.915.431	24.743.666	24.272.765	1.681.311	1.970.393
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	134.347	137.381	226.929	159.366	75.330	75.330	75.330	89.548	92.582
3.5 Overige baten	310.223	195.468	494.513	216.593	148.137	91.226	92.862	299.045	184.290
Totaal baten	**26.254.615**	**26.431.976**	**28.501.880**	**28.416.122**	**26.138.898**	**24.910.222**	**24.440.957**	**2.069.904**	**2.247.265**
Lasten									
4.1 Personeelslasten	21.471.598	22.008.376	23.755.074	24.164.096	22.016.714	20.699.599	19.894.495	1.746.698	2.283.476
4.2 Afschrijvingen	701.244	699.285	902.038	643.323	626.498	608.349	607.497	202.753	200.794
4.3 Huisvestingslasten	1.810.277	1.728.932	1.924.855	1.944.209	1.917.088	1.970.594	1.992.767	195.923	114.578
4.4 Overige lasten	2.045.164	2.107.201	2.133.379	2.108.886	2.095.843	2.064.845	2.102.187	26.178	88.215
Totaal lasten	**26.028.283**	**26.543.794**	**28.715.346**	**28.860.514**	**26.656.143**	**25.343.387**	**24.596.946**	**2.171.552**	**2.687.063**
Saldo baten en lasten	**226.332**	**-111.818**	**-213.466**	**-444.392**	**-517.245**	**-433.165**	**-155.989**	**-101.648**	**-439.798**
Financiële baten en lasten									
5.1 Financiële baten	-	-	823	-	-	-	-	823	823
5.5 Financiële lasten	-35.296	-	-25.816	-	-	-	-	-25.816	9.480
Saldo financiële baten en lasten	**-35.296**	**-**	**-24.993**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-24.993**	**10.303**
Totaal resultaat	**191.036**	**-111.818**	**-238.459**	**-444.392**	**-517.245**	**-433.165**	**-155.989**	**-126.641**	**-429.495**
Resultaatbestemming									
Bestemmingsreserves:									
Prestatiebox	-1.514	-631	-631	-	-	-	-	-	883
Herfstakkoordmiddelen	-2.183	-	-	-	-	-	-	-	2.183
Fusiegelden Route0513	-11.213	-7.152	-7.152	-5.954	-5.954	-5.954	-5.954	-	4.061
Bruidsschat Boarne / Akkrum	-11.593	-975	-10.457	-	-	-	-	-9.482	1.136
Fusie De Feart	-1.604	-762	-762	-	-	-	-	-	842
Bovenschools ondersteuningsunit	-80.000	-80.000	-64.000	-86.087	-	-	-	16.000	16.000
Zelfbeheer	-123.954	-	-2.409	-	-	-	-	-2.409	121.545
Participatiefonds	-	-25.000	-7.468	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	17.532	-7.468
NPO	351.149	-	434.678	-224.112	-313.756	-247.959	-	434.678	83.529
Algemene reserve:									
Algemene reserve:	71.948	2.702	-580.258	-103.239	-172.535	-154.252	-125.035	-582.960	-652.206
Saldo na resultaatbestemming	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De **Rijksbijdragen** vallen € 1.681.000 hoger uit dan begroot. Het verschil wordt met name verklaard door:

Prijsbijstelling personele bekostiging	520.000
Personeels- en arbeidsmarktbeleid (w.o. professionalisering basisvaardigheden en Co2-meters)	571.000
Prijsbijstelling fusiegelden	60.000
Prijsbijstelling onderwijsachterstandenbeleid	87.000
Opvang vreemdelingen	137.000
Lerarenbeurs	-/- 11.000
NPO-middelen	133.000
Materiële instandhouding groei 1-3	24.000
Lagere MI middelen dan begroot	-/- 9.000
Professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding	15.000
Personele groeimiddelen	67.000
Middelen zij-instroom	21.000
Overige subsidies OCW	12.000
Hogere baten samenwerkingsverband	54.000
Totaal	**1.681.000**

De rijksbijdragen vallen hoger uit dan begroot. In het kalenderjaar hebben prijsaanpassingen plaatsgevonden over de verwerking van de kabinetsbijdrage voor de loonbijstelling 2022 als gevolg van het nieuwe Cao-akkoord. De loonbijstelling werkt ook door in de ‘Lonen en salarissen’ verantwoord onder ‘4.1 Personeelslasten’.

De hogere baten zijn ook te verklaren door de ontvangen middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het kabinet heeft extra middelen beschikbaar gesteld om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en om opgelopen vertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen. Daarnaast is een hogere groeibekostiging, als gevolg van instroom nieuwe leerlingen, ontvangen dan begroot. Ook zijn er meer middelen ontvangen voor opvang nieuwkomers.

De overige subsidies OCW vallen hoger uit dan begroot. Gedurende het verslagjaar is een subsidie begroot in kader van regionale aanpak personeelstekort (€ 260.000). De subsidie heeft als doel om partijen in de regio te stimuleren en ondersteunen om het personeelstekort in het PO, VO en MBO gezamenlijk aan te pakken, uit te breiden en te intensiveren. De realisatie valt lager uit. De lasten zijn verantwoord onder ‘Lonen en salarissen’ en ‘Instellingslasten’. De subsidie verloopt budgettair neutraal in de exploitatie. Stichting Ambion is penvoerder van het project.

Daarnaast is in het verslagjaar een subsidie ontvangen voor internationalisering funderend onderwijs (€ 30.000). De subsidie is volledig besteed onder ‘Instellingslasten (ICT-kosten)’. Ook hebben een drietal scholen een arbeidsmarkttoelage ontvangen. De arbeidsmarkttoelage is toegekend voor de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023. De medewerkers op deze scholen ontvangen gedurende deze schooljaren een extra toelage.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De baten van het Samenwerkingsverband Fryslân over Passend Onderwijs vallen hoger uit. In het verslagjaar heeft een herberekening plaatsgevonden van de bestuursbudgetten in verband met de gelijktrekking van de salarissen van het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en verhoging van de lonen in juni 2022. Daarnaast zijn er minder uitgaven gedaan in kader van subsidie hoogbegaafdheid dan begroot.

Gemeentelijke bijdragen

De 'Gemeentelijke bijdragen' zijn als volgt te specificeren:	2022	Begr. 2022	2021
	€	€	€
Exploitatie gymzalen speciaal (basis)onderwijs	10.000	10.980	10.030
Scoren voor gezondheid Heerenveen	10.000	10.000	10.000
Peuterspeelzaal/huiskamerproject Skoatterwiis	900	900	900
Schakelklas / Taalklas	43.298	57.100	63.399
Vergoeding energiekosten	-	2.500	-
Loonkostensubsidies	10.630	11.500	11.710
Tijdelijke voorziening It Bûtenplak	17.256	17.256	17.256
Gebruik gymlokaal Stichting Horne Sport	3.980	4.000	3.849
Subsidie Gezondheids- en onderwijsachterstanden	55.080	-	-
Subsidie VVE	24.156	-	-
Subsidie Taalnetwerk	2.367	-	-
Subsidie laaggeletterdheid project De Brêge	9.500	-	-
Overige	1.600	-	5.577
	188.767	**114.236**	**122.721**

Overige overheidsbijdragen

	2022	Begr. 2022	2021
	€	€	€
Vergoeding Provincie - Fries	17.775	23.145	11.626
Vergoeding Provincie - Speelplein De Schakel	20.387	-	-
	38.162	**23.145**	**11.626**

De **overige overheidsbijdragen en – subsidies** vallen hoger uit door de ontvangen subsidies in het verslagjaar van de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren. De subsidies zijn besteed onder ‘Lonen en salarissen’ en ‘Overige lasten’. Daarnaast valt de subsidie voor Schakelklas/Taalklas lager uit. Taalklas Joure is met ingang van 1 augustus 2022 ondergebracht bij schoolbestuur CBO Meilân.

Van de Provincie Fryslân ontvangen de scholen een subsidie Fries voor het versterken van de positie van de Friese taal en cultuur. Daarnaast is van de Provincie een subsidie (subsidieregeling IMF) ontvangen voor de realisering van het schoolplein Obs De Schakel.

De **overige baten** vallen hoger uit dan begroot. Naast hogere baten inzake verhuur derden, detacheringsbaten en bruikleenvergoeding iPads zijn er ook incidenteel baten ontvangen van NHL inzake ‘opleiden in de school’, vergoeding gezonde scholen, opbrengst verkoop iPads in verband met de uitgevoerde Europese aanbesteding ICT en baten inzake realisering

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

schoolplein Obs De Schakel. Een deel van de ontvangen baten zijn uitgegeven aan en verantwoord onder ‘Lonen en salarissen’, ‘Huisvestingslasten’ en ‘Overige lasten’.

De **personeelslasten** vallen hoger uit dan begroot. De loonbijstelling van 2022 is verwerkt in de post ‘Lonen en salarissen’. Door gelijktrekking van de salarissen van het primair en voortgezet onderwijs en de verhoging van de lonen in juni 2022 met 4,5% zijn de salarissen in het primair onderwijs behoorlijk gestegen. Ook de bekostiging is daarop aangepast. Zie ook de toelichting bij ‘Rijksbijdragen’. Ook zijn er extra formatiemiddelen beschikbaar gesteld aan diverse scholen omdat er een kwalitatieve impuls nodig was en voor extra instroomgroepen die gedurende het jaar zijn ontstaan. Gedurende het jaar vinden er diverse verschuivingen plaats in de formatie van Ambion en daarmee ook in de verantwoording van de budgetten.

De post ‘Personeel niet in loondienst’ valt hoger uit dan begroot als gevolg van ziekte van een drietal directeuren, inhuur externe leerkrachten in kader van (langdurige) ziektevervangingen, inhuur medewerker HR en inhuur medewerker Facilitair en huisvesting op het servicebureau. Ook vallen de kosten hoger uit door de besteding van de NPO-middelen.

De scholingskosten en cursussen vallen lager uit dan begroot. Met de begroting is 10% van de NPO-middelen opgenomen voor scholing (€ 198.000). Het was destijds een inschatting. Met de opmaak van de begroting waren de plannen van de NPO-middelen nog niet volledig. De realisatie van de scholingen uit NPO-middelen valt ook lager uit (plm. € 34.500). De ontvangen NPO-middelen worden met name besteed aan loonkosten, verantwoord onder ‘Lonen en salarissen’. De trend lijkt te zijn dat de budgetten voor scholing niet volledig worden benut. Ook de uitgaven voor coachen en preventie, outplacement, modernisering participatiefonds en juridische ondersteuning vallen lager uit dan begroot.

In het verslagjaar zijn uitkeringen ontvangen van UWV voor zwangerschapsverlof en ziektewetuitkeringen. Tegenover deze baten staan de vervangingskosten als gevolg van zwangerschapsverlof en ziektewet.

De **afschrijvingskosten** vallen hoger uit dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de, in het verslagjaar, uitgevoerde Europese aanbesteding ICT-hardware aanschaf nieuwe iPads. De iPads die zijn aangeschaft in 2018 en 2019 zijn vervangen en hadden nog een residuwaarde. Een aantal iPads hadden nog een resterende boekwaarde, omdat die later in de tijd zijn aangeschaft. Een deel van de iPads die in 2018 en 2019 zijn aangeschaft zijn door Xando overgenomen. Daarnaast is een deel door het personeel overgenomen. De opbrengst van de verkoop van de iPads bedroeg € 211.000. De opbrengst dient ter dekking van de openstaande residuwaarde en de resterende boekwaarde van de aangeschafte iPads in de jaren 2018 en 2019.

De **huisvestingslasten** vallen hoger uit dan begroot. Dit wordt op de eerste plaats veroorzaakt door hogere uitgaven voor klein onderhoud en exploitatie als gevolg van een hogere afdracht aan VVE MFC De Akkers 2021. De VVE MFC De Akkers moet voldoen aan de nieuwe wetgeving waarderingssystematiek onderhoudsvoorziening. Dat heeft

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

geresulteerd tot een hogere waardering van de onderhoudsvoorziening en daarmee tot een hogere afdracht van Ambion aan VVE MFC De Akkers. Op de tweede plaats vallen de energiekosten hoger uit dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere afrekeningen 2021 (verbruik). Tijdens Corona in 2021 moest er meer geventileerd worden in relatie met de warmtevraag. Op de laatste plaats vallen de 'Overige huisvestingslasten' hoger uit dan begroot. In 2022 zijn er CO2 meters aangeschaft (plm. € 22.000). Daar staat tegenover de compensatie van het Ministerie door een hogere vergoeding voor het personeels- en arbeidsmarktbeleid. Als gevolg van overlast op de scholen zijn in kader van veiligheid en handhaving verboden toegang borden geplaatst op de scholen (€ 9.000). De realisering van het schoolplein Obs De Schakel is met name gefinancierd door subsidie van de Provincie (verantwoord onder 'Overige overheidsbijdragen en subsidies' en bijdragen derden (verantwoord onder 'Overige baten'.

De **overige lasten** vallen hoger uit dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de lasten voor subsidieregeling Regionaal aanpak Personeelstekort (RAP). Deze laatste subsidieregeling verloopt budgettair neutraal in het jaar 2022. Ook de bijdrage voor combinatiefunctionarissen vallen hoger uit. De bijdrage combinatiefunctionarissen voor het jaar 2022 wordt gedekt uit de subsidieregeling gezondheids- en onderwijsachterstanden. De kosten van abonnementen en contributies zijn toegenomen. De uitgaven in kader van PR & Marketing vallen daarentegen lager uit dan begroot.

De **financiële baten en lasten** vallen hoger uit dan begroot. ABN Amro heeft tot en met 30 september 2022 negatieve rente in rekening gebracht op 'tegoeden' bij haar klanten. De hogere lasten waren niet begroot. Per 1 oktober 2022 wordt geen negatieve rente meer in rekening gebracht, omdat de ECB-bank de rente heeft verhoogd.

Belangrijkste ontwikkelingen op de meerjarenbegroting

- De budgethouders, de bestuurder, de beleidsadviseurs en de directeuren geven tijdens het begrotingsproces aan wat hun plannen, investeringsaanvragen en bijzondere wensen voor het komende jaar en daaropvolgende jaren zijn. Deze zijn verwerkt in bovengenoemde meerjarenbegroting. Er wordt geïnvesteerd in meubilair, ICT, Onderwijsleermethoden en overige materiele vaste activa. De investeringen 2023-2026 zijn verwerkt in het Kasstroomoverzicht 2022-2026;
- De rijksbijdragen vallen voor de jaren 2024 t/m 2026 lager uit. Dit wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de NPO-middelen. De NPO-middelen zijn toegekend voor de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023. De overgebleven middelen kunnen tot en met schooljaar 2024/2025 worden uitgegeven. Daarnaast vallen de rijksbijdragen lager uit door het wegvallen van de overgangsbekostiging. In verband met de herverdeeleffecten die zijn ontstaan door de nieuwe vereenvoudigde bekostiging, met ingang van 1 januari 2023, wordt in drie jaar tijd (2023 t/m 2025) stapsgewijs toegegroeid naar de nieuwe bekostiging;
- Het nettoresultaat voor de jaren 2023 t/m 2026 laat een negatief beeld zien. Daarbij moet worden opgemerkt dat er bij een aantal posten sprake is van onttrekking uit bestemmingsreserves. Deze bestemmingsreserves zijn in het verleden gevormd. Daarnaast wordt een bedrag onttrokken uit de Algemene reserve voor de periode 2023-2026. Reden hiervoor is dat er geïnvesteerd wordt in de realisatie van

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

organisatieontwikkeling Ambion 2.0 en voor de tijdelijke HR-ondersteuning op het Servicebureau van Ambion;
- De baten zijn gebaseerd op geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal leerlingen en de meest recente gegevens gepubliceerd in de Staatscourant november 2022;
- Ten aanzien van de krimp willen we vanuit het oogpunt van kwaliteit kijken of we kwalitatief goed onderwijs voor alle kinderen beschikbaar kunnen maken. We willen thuisnabij onderwijs en ook kwalitatief goed onderwijs. Deze beide waarden blijven in het proces naast elkaar staan en we werken samen met de partners in de regio aan werkbare toekomstbestendige oplossingen. **Dit is onze maatschappelijke opdracht!**;
- In de interne organisatie blijven we werken aan een gezonde verhouding tussen het primaire proces en de ondersteunende processen. Dit is zichtbaar in bijvoorbeeld de verhouding tussen het aantal directieleden en het aantal leerlingen en in de omvang van het servicebureau en de bovenschoolse ondersteuningsunit;
- Realisatie Ambion Academie. Permanent leren zien we als een professionele opgave van elk Ambion medewerker. We richten de werk- en leeromgeving zo in dat dat mogelijk wordt en faciliteren op na- en bijscholing.

Belangrijkste (toekomstige) ontwikkeling op de meerjarenbalans 2022-2026

De ontwikkeling van de balanspositie is gebaseerd op de meerjarenbegroting 2023-2026 en heeft de balans per 31 december 2022 als uitgangspunt. Op basis van voortschrijdend inzicht zijn een aantal balansposten gewijzigd. Hoewel het gaat om prognosecijfers kan het volgende worden gesteld:

- De materiële vaste activa nemen af voor de jaren 2023-2026. In het verslagjaar 2022 heeft een Europese aanbesteding plaatsgevonden voor de aanschaf van nieuwe iPads. Als gevolg daarvan nemen de materiële activa door afschrijvingen af voor de jaren 2023-2026;
- De vlottende activa nemen in het jaar 2023 en 2024 af. De ontvangen subsidies in de jaren 2021 en 2022 lopen af in de jaren 2023 en 2024. De liquiditeitsratio komt boven 2,0 uit wat nog steeds goed is te noemen om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen;
- Het Eigen Vermogen daalt vanaf het jaar 2022. Er wordt een bedrag onttrokken uit de Algemene reserve voor de periode 2023-2026. Reden hiervoor is dat er geïnvesteerd wordt in de realisatie van organisatieontwikkeling Ambion 2.0 en voor de tijdelijke HR-ondersteuning op het Servicebureau van Ambion. Daarnaast neemt de komende jaren de bestemmingsreserve NPO af. De ontvangen middelen NPO-middelen voor de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023 kunnen tot en met schooljaar 2024/2025 worden uitgegeven. De verwachting is wel dat er een verschuiving gaat plaatsvinden in het Eigen Vermogen naar Voorzieningen. Vanaf het jaar 2024 verandert de RJ-methodiek en de verslaglegging voor de verwerking van groot onderhoud. De verwachting is dat tussen de 1 miljoen en 2 miljoen euro moet worden overgeheveld van de algemene reserve naar de voorziening onderhoud. De effecten van deze wijziging zijn nog niet verwerkt in onderstaande meerjarenbalans. De komende jaren wordt duidelijk wat de consequenties zijn van deze wetswijziging;
- De voorzieningen nemen optisch af, omdat de nieuwe regelgeving met betrekking tot de verslaglegging van groot onderhoud nog niet is verwerkt in onderstaande

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

meerjarenbalans. De daling wordt met name veroorzaakt door uit te voeren onderhoud ten opzichte van voorgaande jaren aan de schoolgebouwen. Voor het uit te voeren is een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) opgesteld.

Meerjarenbalans 2022-2026

1	Activa	2022	2023	2024	2025	2026
	Vaste activa	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**
1.2	**Materiële vaste activa**					
1.2.2	Inventaris en apparatuur	2.793.409	2.546.636	2.096.518	1.654.577	1.230.479
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	334.697	471.035	485.557	434.859	386.460
	Totaal materiële activa	**3.128.106**	**3.017.671**	**2.582.075**	**2.089.436**	**1.616.939**
	Vlottende activa					
1.5	**Vorderingen**					
1.5.1	Debiteuren	100.136	35.000	35.000	35.000	35.000
1.5.2	Ministerie OCW	101.708	-	-	-	-
1.5.6	Overige overheden	16.328	10.000	10.000	10.000	10.000
1.5.7	Overige vorderingen	41.091	75.000	75.000	75.000	75.000
1.5.8	Overlopende activa	183.146	60.000	60.000	60.000	60.000
	Totaal vorderingen	**442.409**	**180.000**	**180.000**	**180.000**	**180.000**
1.7	**Liquide middelen**					
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	8.147.030	7.000.804	6.104.933	5.962.411	6.581.010
	Totaal activa	**11.717.545**	**10.198.475**	**8.867.008**	**8.231.847**	**8.377.949**

2	Passiva	2022	2023	2024	2025	2026
		€	**€**	**€**	**€**	**€**
2.1	**Eigen vermogen**					
2.1.1	Algemene reserve	5.136.803	5.033.564	4.861.029	4.706.777	4.581.742
2.1.2	Bestemmingsreserves publiek	1.152.336	811.183	466.473	187.560	156.606
	Totaal eigen vermogen	**6.289.139**	**5.844.747**	**5.327.502**	**4.894.337**	**4.738.348**
2.2	**Voorzieningen**					
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	189.187	181.444	175.290	173.230	173.230
2.3.3	Overige voorzieningen	1.030.479	1.143.049	897.216	697.280	999.371
	Totaal voorzieningen	**1.219.666**	**1.324.493**	**1.072.506**	**870.510**	**1.172.601**
2.4	**Kortlopende schulden**					
2.4.3	Crediteuren	513.405	400.000	400.000	400.000	400.000
2.4.7	Belastingen en premies sociale verz.	1.029.951	740.000	740.000	740.000	740.000
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	302.995	310.000	310.000	310.000	310.000
2.4.9	Overige kortlopende schulden	133.154	100.000	100.000	100.000	100.000
2.4.1	Overlopende passiva	2.229.235	1.479.235	917.000	917.000	917.000
	Totaal kortlopende schulden	**4.208.740**	**3.029.235**	**2.467.000**	**2.467.000**	**2.467.000**
	Totaal passiva	**11.717.545**	**10.198.475**	**8.867.008**	**8.231.847**	**8.377.949**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Kasstroomoverzicht 2022-202

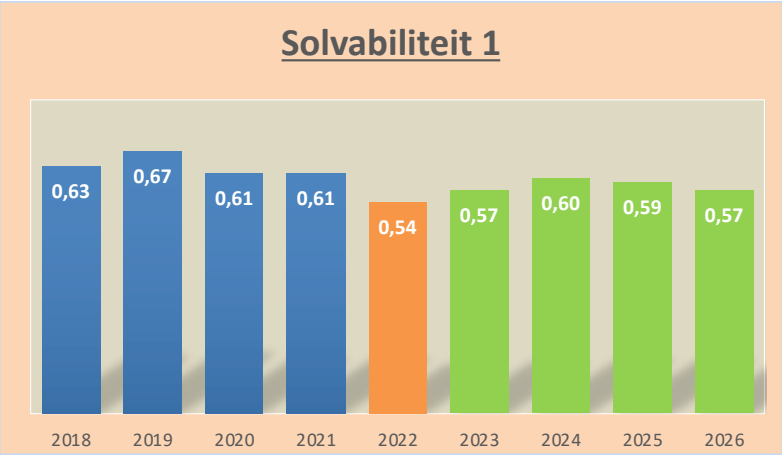
Kasstroomoverzicht 2022-2026	Referentie		2022		2023		2024		2025		2026
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten											
Saldo baten en lasten			213.466-		444.392-		517.245-		433.165-		155.989-
Aanpassing voor:											
Afschrijvingen	4.2	902.038		643.323		626.498		608.349		607.497	
Mutaties voorzieningen	2.2	33.042		104.827		251.987-		201.996-		302.091	
			935.080		748.150		374.511		406.353		909.588
Verandering in vlottende middelen:											
Vorderingen	1.5	874.533		262.409		-		-		-	
Schulden	2.4	1.282.530		1.179.505-		562.235-		-		-	
			2.157.063		917.096-		562.235-		-		-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties											
Ontvangen interest	5.1	823		-		-		-		-	
Betaalde interest	5.5	25.816-		-		-		-		-	
			24.993-		-		-		-		-
Kasstroom uit operationele activiteiten			**2.853.684**		**613.338-**		**704.969-**		**26.812-**		**753.599**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten											
Investeringen materiële vaste activa	1.2		1.676.792-		532.888-		190.902-		115.710-		135.000-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			**1.676.792-**		**532.888-**		**190.902-**		**115.710-**		**135.000-**
Mutatie liquide middelen			**1.176.892**		**-1.146.226**		**-895.871**		**-142.522**		**618.599**
Beginstand liquide middelen	1.7		6.970.138		8.147.030		7.000.804		6.104.933		5.962.411
Mutatie liquide middelen	1.7		1.176.892		1.146.226-		895.871-		142.522-		618.599
Eindstand liquide middelen			**8.147.030**		**7.000.804**		**6.104.933**		**5.962.411**		**6.581.010**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

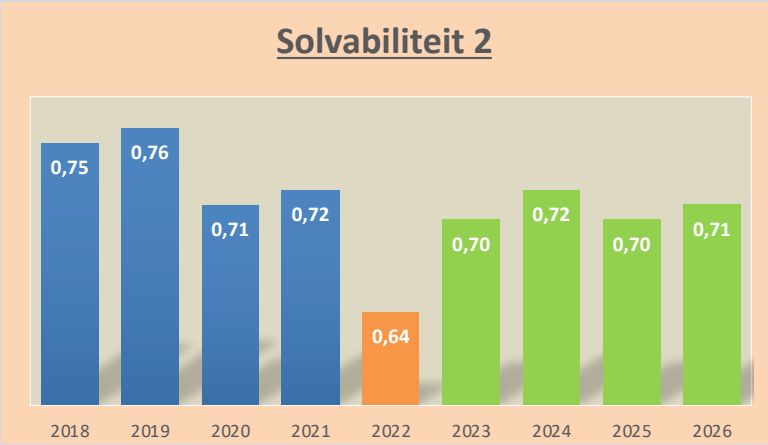
Financiële positie

Kengetallen

In deze paragraaf worden de kengetallen gepresenteerd. In het algemeen kan gesteld worden dat de kengetallen, voortkomend uit het Rapport van de commissie-Don, ook de komende jaren boven de signaleringsgrenzen blijven uitkomen. De jaren 2018 tot en met 2022 betreffen de realisatiecijfers en de jaren 2023 tot en met 2026 de geprognosticeerde cijfers aan de hand van de meerjarenbegroting 2023-2026 en de meerjarenbalans 2023-2026.

Solvabiliteit 1
(Eigen vermogen / balanstotaal)

Solvabiliteit 2
(Eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal)

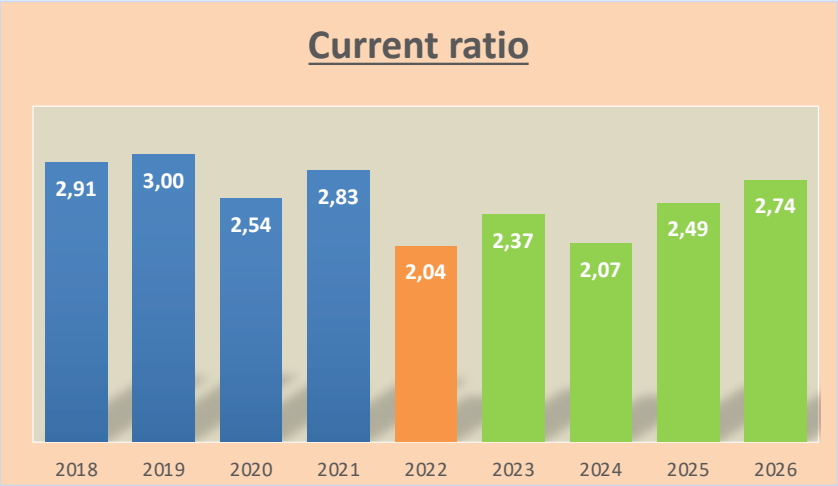
Solvabiliteit

Deze kengetallen geven de verhouding aan tussen eigen vermogen (inclusief en/of exclusief voorzieningen) en vreemd vermogen en verschaft daarmee inzicht in:

- De mate waarin de bezittingen (op de activazijde van de balans) zijn gefinancierd met eigen vermogen (incl. voorzieningen);
- De mate waarin een schoolbestuur in staat is om op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

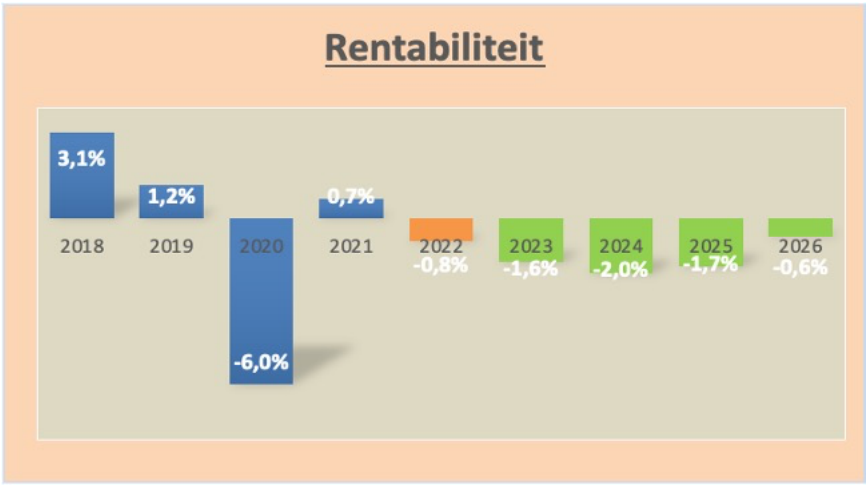
Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De Inspectie van het Onderwijs hanteert een ondergrens van 0,30. Een solvabiliteit van 0,30 wordt als ondergrens genomen voor een gezonde financiële situatie waarin risico's in beeld zijn.

Liquiditeit (current ratio)
(Vlottende activa/kortlopende schulden)

Liquiditeit (current ratio)
Dit kengetal geeft aan in hoeverre een schoolbestuur in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen (betaling van alle kortlopende schulden). Een liquiditeit tussen 1,5 en 2,0 wordt als goed aangemerkt. De Inspectie van het Onderwijs hanteert een ondergrens van 0,75 bij een groot bestuur (besturen met totale baten meer dan 12 miljoen). Stichting Ambion heeft vooralsnog in de komende jaren geen externe financieringsbehoeften.

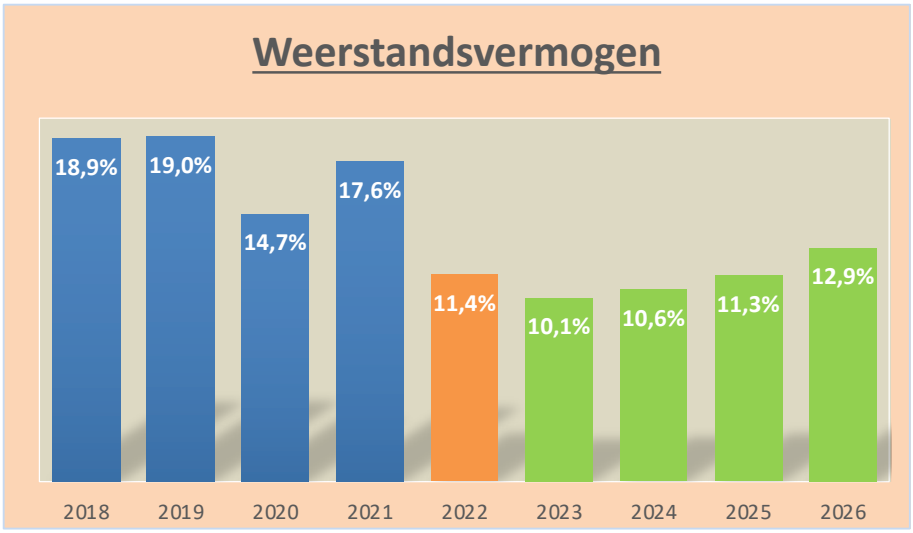

Rentabiliteit
(Resultaat/totale baten (inclusief financiële baten)

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Rentabiliteit
Dit kengetal geeft aan wat het resultaat is in vergelijking met de totale baten (incl. financiële baten).

- Als het nodig is om de financiële positie te versterken (bijvoorbeeld bij een te lage solvabiliteit en/of liquiditeit), dan is een (meerjarige) rentabiliteit van > 0% wenselijk.
- Als alle reserves op peil zijn ligt een (meerjarige) rentabiliteit van 0% meer in de lijn der verwachting. Immers de bekostiging wordt dan zoveel mogelijk ingezet voor het geven van onderwijs.

Weerstandsvermogen
(Eigen vermogen -/- materiële vaste activa)/Rijksbijdragen OCW)

Weerstandvermogen
Dit kengetal geeft een beeld hoe solide de financiële positie is van Stichting Ambion. Het geeft inzicht in de mogelijkheden om niet voorziene financiële tegenvallers (risico's) in het begrotingsjaar op te vangen. Het Ministerie hanteert een ondergrens van 5%.

Signaleringswaarde bovenmatig publiek vermogen
Vanaf het jaar 2020 hanteert de inspectie voor het eerst de *'signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen'*. De inspectie kijkt bij de hoogte van de reserves naar de individuele signaleringswaarde van Ambion. Aanleiding is geweest dat de inspectie in 2018 uit het rapport *'De financiële Staat van het Onderwijs 2017'* concludeerde dat de reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk toenemen. De inspectie heeft een formule ontwikkeld om te berekenen wat een bestuur redelijkerwijs aan eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te kunnen vangen. Uitgangspunt van de inspectie is wel dat het normatieve eigen vermogen geen harde norm is, maar een startpunt voor een gesprek.

De formule luidt: (0,5*aanschafwaarde gebouwen x 1,27) + boekwaarde resterende materiële vaste activa + (omvangafhankelijke rekenfactor 5% x totale baten).

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

De signaleringswaarde berekent het normatieve publieke vermogen van de stichting. Als het werkelijke publieke eigen vermogen hoger is dan de signaleringsgrens, is dit een signaal dat er mogelijk sprake is van bovenmatig eigen vermogen.

De signaleringswaarde van Ambion bedraagt in 2022 € 4.553.200. Het eigen vermogen van Stichting Ambion bedraagt op 31 december 2022 € 6.289.139. In beginsel heeft Stichting Ambion genoeg buffer om bezittingen te financieren en de risico's op te vangen. Ook kan geconcludeerd worden, uitgaande van de signaleringswaarde, dat Stichting Ambion een mogelijk bovenmatig eigen vermogen heeft van € 1.735.939. Het bovenmatig eigen vermogen wordt op korte termijn ingezet voor toekomstige ontwikkelingen, te weten:

- De benodigde investeringen voor toekomstbestendig onderwijs van Stichting Ambion 2.0;
- De onttrekkingen uit de bestemmingsreserves ad € 1.152.336;
- De nieuwe regels met betrekking tot de nieuwe waardering en verslaglegging voorziening groot onderhoud vanaf het jaar 2024. De verwachting is dat tussen de één en twee miljoen moet worden overgeheveld van eigen vermogen naar voorzieningen.

Uit bovenstaande lijkt te blijken dat Stichting Ambion een bovenmatig eigen vermogen heeft van € 1.735.939. Als alle gevormde bestemmingsreserves de komende jaren worden ingezet resulteert er nog een bovenmatig eigen vermogen van € 583.603. Het bovenmatig eigen vermogen komt in een ander daglicht te staan als de nieuwe waardering van de onderhoudsvoorziening gaat gelden. Met de verwachte overheveling tussen de één en twee miljoen van het eigen vermogen naar voorzieningen betekent dit voor Stichting Ambion dat zij onder de signaleringswaarde van de inspectie gaat uitkomen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3 JAARREKENING

3.1 Grondslagen

Activiteiten van het bevoegd gezag
De activiteiten van Stichting Ambion bestaan voornamelijk uit het geven van openbaar onderwijs.

Grondslagen voor de jaarrekening
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ660), die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Vergelijking met voorgaand jaar
De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen
De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Continuïteitsveronderstelling
De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteit van de stichting. Er zijn geen plannen om te stoppen met de stichting dan wel de activiteiten. De organisatie beschikt over de mensen en de middelen om de activiteiten voort te kunnen zetten. De vermogenspositie en de meerjarenbegroting bevestigen het uitgangspunt van continuïteit.

Materiële vaste activa
De investeringen in het meubilair, ICT en onderwijsleerpakket zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de afschrijvingen. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 1.000 gehanteerd met uitzondering van onderwijsleerpakket. Hierbij geldt een ondergrens van € 500. Op de materiële vaste activa wordt afgeschreven in gelijke percentages van de aanschafwaarde met als restwaarde nul. De eerste afschrijving vindt plaats in de maand volgend na de maand van aanschaf.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Op de aanschaf van iPads wordt vanaf kalenderjaar 2022 een restwaarde gehanteerd van 10%. In het kalenderjaar 2022 heeft er een nieuwe aanbesteding hardware plaatsgevonden.

De indeling in activagroepen en afschrijvingstermijnen is als volgt:

Meubilair
- Afschrijvingstermijn meubilair = 20 jaar
- Afschrijvingstermijn inrichting speellokaal = 15 jaar

ICT
- Afschrijvingstermijn computerapparatuur, digiborden en netwerkinstallatie = 5 jaar
- Afschrijvingstermijn iPads en MacBooks = 4 jaar
- Afschrijvingstermijn beeldschermen = 8 jaar
- Afschrijvingstermijn mobiele telefoons = 3 jaar
- Afschrijvingstermijn bekabeling netwerk = 15 jaar

Leermethoden
- Afschrijvingstermijn onderwijs leermethoden = 9 jaar

Overige materiële activa
- Zonnepanelen = 10 jaar
- Verbouwing servicebureau = 10 jaar
- Brandmeld- en alarminstallatie = 10 jaar

Indien van toepassing zijn de materiële vaste activa verminderd met afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling.

Vorderingen
Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Overlopende activa
De waardering van de overlopende activa geschiedt tegen de nominale waarde.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Reserves
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Het eigen vermogen bestaat alleen uit publieke middelen. Er zijn geen private reserves. In overeenstemming met jaarverslaggevingsvoorschriften van OCW is het exploitatieresultaat over 2022 in de reserves per 31 december 2022 verwerkt. De in de jaarrekening gepresenteerde balans is daarom na resultaatverdeling.
Reserves worden gevormd conform door het bestuur genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan de reserves geschieden volgens de daartoe strekkende bestuursbesluiten. De Raad van Toezicht wordt op de hoogte gesteld van de genomen besluiten.

Algemene reserve
De algemene reserve is het weerstandsvermogen om de continuïteit van de scholen te kunnen waarborgen. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de gerealiseerde lasten (in het geval van een tekort wordt dit ten laste van de algemene reserve gebracht).

Bestemmingsreserves publiek
Bruikleenvergoeding iPads
De ontvangen bruikleenvergoeding wordt o.a. aangewend voor reparaties van kapotte iPads.

Prestatiebox
De reserve prestatiebox dient ter dekking van een aantal gedane investeringen. De reserve is in 2022 nihil.

Bruidsschat De Boarne/OBS Akkrum
De reserve dient ter dekking van diverse investeringen op basis van de fusie-effectrapportage. De reserve is in 2022 nihil.

Bovenschools Ondersteuningsunit (BOU)
De reserve wordt aangewend om de exploitatieresultaten van de BOU inzichtelijk te houden door middel van resultaatbestemming. Daarnaast wordt de reserve ingezet voor extra ondersteuning op de scholen. De reserve is in 2023 nihil.

Participatiefonds
Met ingang van 1 augustus 2022 worden de werkloosheidskosten op een nieuwe manier vergoed. Vanaf die datum betaalt ieder schoolbestuur een eigen bijdrage van 50% en wordt 50% vergoed vanuit het participatiefonds. Voldoet het ontslag aan één van de beëindigingsgronden in het reglement en voldoet het schoolbestuur aan de inspanningsverplichting om het ontslag te voorkomen dan kan er een verzoek worden ingediend om de eigen bijdrage te verlagen tot 10%.

Route 0513
De reserve is opgebouwd ter dekking van de gedane investeringen inzake fusie.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Fusie De Feart
De reserve is opgebouwd ter dekking van de gedane investeringen inzake fusie. De reserve is in 2022 nihil.

NPO
NPO-middelen zijn aangemerkt als reguliere lumpsum. Baten worden verantwoord in het boekjaar waarop de toekenning betrekking heeft. De lasten van het NPO worden verantwoord in het verslagjaar waarop deze lasten betrekking hebben. De niet bestede middelen worden gedoteerd in een bestemmingsreserve omdat een deel van de besteding van de middelen op een later tijdstip plaatsvindt.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Gratificatie ambtsjubileum
De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van het aantal fte op 31 december in vaste dienst maal een gemiddeld bedrag van € 800 per fte.

Duurzame inzetbaarheid
De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd op basis van de gemaakte afspraken met medewerkers van 57 jaar en ouder die uren sparen om vervolgens later de gespaarde uren op te kunnen nemen.

Onderhoud
De voorziening groot onderhoud is gevormd voor het binnen- en buitenonderhoud op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). De hoogte van de dotatie wordt bepaald op basis van het totale onderhoud over 20 jaar minus de stand van de voorziening op 31 december van vorig boekjaar. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht. Voor de voorziening onderhoud wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling.

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Overlopende passiva
De overlopende passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Grondslagen resultaatbepaling
De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, als zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.
De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

- De opbrengsten worden verantwoord naar rato van de geleverde prestaties. De opbrengsten worden in Nederland behaald;
- Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft;
- Als giften worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, zijn deze gewaardeerd tegen de reële waarde;
- Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zicht heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en als het bestuur de condities voor ontvangst kan aantonen;
- Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Periodiek betaalbare beloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen
Stichting Ambion is aangesloten bij de Stichting Pensioenfonds ABP. De pensioengevende salarisgrondslag is gebaseerd op middelloon. De pensioenen van de deelnemers zijn in 2022 met 2,39% verhoogd. Pensioenfondsen zijn verplicht om een minimale dekkingsgraad van 104,2% te hebben. De dekkingsgraad van ABP op 31 december 2022 was 110,9%.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen betaald door Stichting Ambion. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Stichting Ambion heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.2 Balans per 31 december 2022

(na bestemming van het resultaat over 2022)

1	Activa	31-12-2022		31-12-2021	
		€	€	€	€
	Vaste Activa				
1.2	**Materiële vaste activa**				
1.2.2	Inventaris en apparatuur	2.793.409		1.978.522	
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	334.697		374.830	
			3.128.106		2.353.352
	Vlottende activa				
1.5	**Vorderingen**				
1.5.1	Debiteuren	100.136		31.895	
1.5.2	Ministerie OCW	101.708		1.022.779	
1.5.6	Overige overheden	16.328		87.082	
1.5.7	Overige vorderingen	41.091		72.424	
1.5.8	Overlopende activa	183.146		102.762	
			442.409		1.316.942
1.7	**Liquide middelen**				
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen		8.147.030		6.970.138
	Totaal activa		**11.717.545**		**10.640.432**

2	Passiva	31-12-2022		31-12-2021	
		€	€	€	€
2.1	**Eigen vermogen**				
2.1.1	Algemene reserve	5.136.803		5.717.061	
2.1.2	Bestemmingsreserves	1.152.336		810.537	
			6.289.139		6.527.598
2.2	**Voorzieningen**				
2.3.1	Personeelsvoorzieningen	189.187		203.781	
2.3.3	Overige voorzieningen	1.030.479		982.843	
			1.219.666		1.186.624
2.4	**Kortlopende schulden**				
2.4.3	Crediteuren	513.405		340.310	
2.4.4	OCW / LNV	-		17.232	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.029.951		926.275	
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	302.995		307.530	
2.4.9	Overige kortlopende schulden	133.154		95.605	
2.4.10	Overlopende passiva	2.229.235		1.239.258	
			4.208.740		2.926.210
	Totaal passiva		**11.717.545**		**10.640.432**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.3 Exploitatieoverzicht 2022

3	Baten	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
		€	€	€
3.1	Rijksbijdragen OCW	27.780.438	26.099.127	25.810.045
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	226.929	137.381	134.347
3.5	Overige baten	494.513	195.468	310.223
	Totaal baten	**28.501.880**	**26.431.976**	**26.254.615**
4	**Lasten**			
4.1	Personeelslasten	23.755.074	22.008.377	21.471.598
4.2	Afschrijvingen	902.038	699.285	701.244
4.3	Huisvestingslasten	1.924.855	1.728.932	1.810.277
4.4	Overige lasten	2.133.379	2.107.199	2.045.164
	Totaal lasten	**28.715.346**	**26.543.794**	**26.028.283**
	Saldo baten en lasten	**-213.466**	**-111.818**	**226.332**
5.	**Financiële baten en lasten**			
5.1	Financiële baten	823	-	-
5.5	Financiële lasten	-25.816	-	-35.296
	Saldo financiële baten en lasten	**-24.993**	**-**	**-35.296**
	Totaal resultaat	**-238.459**	**-111,818**	**191.036**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.4 Kasstroomoverzicht 2022

Kasstroomoverzicht over 2022	Referentie		2022		2021
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo baten en lasten			213.466-		226.332
Aanpassing voor:					
Afschrijvingen	4.2	902.038		701.244	
Mutaties voorzieningen	2.2	33.042		146.189	
			935.080		847.433
Verandering in vlottende middelen:					
Vorderingen	1.5	874.533		96.452-	
Schulden	2.4	1.282.530		74.147-	
			2.157.063		170.599-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties					
Ontvangen interest	5.1	823		-	
Betaalde interest	5.5	25.816-		35.296-	
			24.993-		35.296-
Kasstroom uit operationele activiteiten			**2.853.684**		**867.870**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	1.2		1.676.792-		306.976-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			**1.676.792-**		**306.976-**
Mutatie liquide middelen			**1.176.892**		**560.894**
Beginstand liquide middelen	1.7		6.970.138		6.409.244
Mutatie liquide middelen	1.7		1.176.892		560.894
Eindstand liquide middelen			**8.147.030**		**6.970.138**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.5 Toelichting op de balans per 31 december 2022

1.2	Materiële vaste activa	Aanschafprijs 01-01-2022	Afschrijvingen cumulatief 01-01-2022	Boekwaarde 01-01-2022	Investeringen	Afschrijvingen	Overige mutaties	Aanschafprijs 31-12-2022	Afschrijvingen cumulatief 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2022
		€	€	€	€	€		€	€	€
1.2.2	Inventaris en apparatuur	6.054.001	4.075.479	1.978.522	1.634.975	820.088	-	7.688.976	4.895.567	2.793.409
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.712.919	1.338.089	374.830	41.817	81.950	-	1.754.736	1.420.039	334.697
	Totaal	**7.766.920**	**5.413.568**	**2.353.352**	**1.676.792**	**902.038**	**-**	**9.443.712**	**6.315.606**	**3.128.106**
	Uitsplitsing:									
1.2.2	**Inventaris en apparatuur**									
	Meubilair	2.101.276	1.140.591	960.685	74.600	90.754	-	2.175.876	1.231.345	944.531
	ICT	3.952.725	2.934.888	1.017.837	1.560.375	729.334	-	5.513.100	3.664.222	1.848.878
	Totaal	**6.054.001**	**4.075.479**	**1.978.522**	**1.634.975**	**820.088**	**-**	**7.688.976**	**4.895.567**	**2.793.409**
1.2.3	**Andere vaste bedrijfsmiddelen**									
	Onderwijsleermethoden	1.529.026	1.210.806	318.220	28.655	66.876	-	1.557.681	1.277.682	279.999
	Overige materiële activa	183.893	127.283	56.610	13.162	15.074	-	197.055	142.357	54.698
	Totaal	**1.712.919**	**1.338.089**	**374.830**	**41.817**	**81.950**	**-**	**1.754.736**	**1.420.039**	**334.697**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

1.5	Vorderingen	31-12-2022		31-12-2021	
		€	€	€	€
1.5.1	Debiteuren		100.136		31.895
1.5.2	Ministerie OCW		101.708		1.022.779
1.5.6	Overige overheden		16.328		87.082
1.5.7	Overige vorderingen		41.091		72.424
1.5.8	Overlopende activa				
	● Vooruitbetaalde kosten	119.126		30.759	
	● Overige overlopende activa	64.020		72.003	
	Totaal overlopende activa		183.146		102.762
	Totaal vorderingen		**442.409**		**1.316.942**

1.7	Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
		€	€
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	8.147.030	6.970.138
	Totaal liquide middelen	**8.147.030**	**6.970.138**

2.1	Eigen vermogen	Stand per 01-01-2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
		€	€	€	€
2.1.1	Algemene reserve	5.717.061	-580.258	-	5.136.803
2.1.2	Bestemmingsreserves publiek				
	● Bruikleenvergoeding IPads	13.926	-2.409	-	11.517
	● Prestatiebox	631	-631	-	-
	● Bruidsschat De Boarne / Obs Akkrum	10.457	-10.457	-	-
	● Bovenschools Ondersteuningsunit (BOU)	150.087	-64.000	-	86.087
	● Participatiefonds	191.962	-7.468	-	184.494
	● Route 0513	91.563	-7.152	-	84.411
	● Fusie De Feart	762	-762	-	-
	● NPO	351.149	434.678	-	785.827
	Totaal bestemmingsreserves	810.537	341.799	-	1.152.336
	Totaal eigen vermogen	**6.527.598**	**-238.459**	**-**	**6.289.139**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

2.3	Voorzieningen	Stand per 01-01-2022	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2022
		€	€	€	€	€
	Personeelsvoorz.					
	● Gratificatie ambtsjub	184.310	-	-	-8.325	175.985
	● Duurzame inzetbaarheid	19.471	1.455	-7.724	-	13.202
						-
	Overige voorzieningen					-
	● Onderhoud	982.843	326.905	-279.269	-	1.030.479
	Totaal voorzieningen	**1.186.624**	**328.360**	**-286.993**	**-8.325**	**1.219.666**

	Voorzieningen	Onderverdeling saldo per 31-12-2022	
		< 1 jaar	> 1 jaar
		€	€
2.3.1	**Personeelsvoorzieningen**		
	● Gratificatie ambtsjub.		175.985
	● Duurzame inzetbaarheid	4.114	9.088
2.3.3	**Overige voorzieningen**		
	● Onderhoud	316.507	713.972
	Totaal voorzieningen	**320.621**	**899.045**

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2022		31-12-2021	
		€	€	€	€
2.4.3	Crediteuren		513.405		340.310
2.4.4	OCW / LNV		-		17.232
	Loonheffing	1.029.951		926.275	
	Omzetbelasting	-		-	
	Premies sociale verzekering	-		-	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.029.951		926.275
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen		302.995		307.530
2.4.9	Overige kortlopende schulden		133.154		95.605
	Vakantiegeld	734.244		669.401	
	Accountants- en administratiekosten	13.310		12.524	
	Overige subsidies OCW / niet geoormerkt	1.145.660		453.941	
	Overige	336.021		103.392	
2.4.10	Overlopende passiva		2.229.235		1.239.258
	Totaal kortlopende schulden		**4.208.740**		**2.926.210**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen, niet uit de balans blijkende rechten

Contractuele verplichtingen (Looptijd 1 < 5 jaar)

Naam	Omschrijving	Looptijd	Bedrag (per jaar) €
DVEP	Levering gas	31 december 2025	138.000
DVEP	Levering electra	31 december 2025	35.500
CSU	Levering schoonmaak	1 september 2023	214.000
Woonfriesland	Servicekantoor	31 oktober 2024	34.400
Ricoh	Kopieercontract	1 november 2024	19.000
Ricoh	Kopieercontract	11 december 2024	23.400
Ricoh	Kopieercontract	24 november 2024	2.500
Ricoh	Kopieercontract (westermar)	6 december 2024	6.300
		Totaal	**473.100**

Contractuele verplichtingen (Looptijd > 5 jaar)

Naam	Omschrijving	Looptijd	Bedrag (per jaar) €
Gemeente Heerenveen	Exploitatie MFC De Barte	1 september 2028	60.000
Gemeente Heerenveen	Exploitatie Us Kubus	1 september 2028	77.600
Gemeente De Fryske Marren	Brede School Joure Zuid	1 augustus 2039	57.000
Stichting De Kompenije	Exploitatie MFG De Kompenije	30 juni 2030	79.500
Woonfriesland	Exploitatie MFC De Spil	31 mei 2029	110.000
Woonfriesland	Exploitatie MFC Skoatterhûs	1 januari 2052	28.300
		Totaal	**412.400**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.7 Toelichting op de exploitatierekening 2022

3	BATEN	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.1	**Rijksbijdragen**	**€**	**€**	**€**
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	26.164.971	24.548.842	23.454.788
3.1.2	Overige subsidies OCW	393.937	382.289	1.205.700
3.1.3	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.221.530	1.167.996	1.149.557
	Totaal Rijksbijdragen OCenW	**27.780.438**	**26.099.127**	**25.810.045**
	Uitsplitsing			
3.1.1	**Rijksbijdragen OCW**			
	Rijksbijdragen personeel OCW	23.216.951	21.615.746	20.592.572
	Rijksbijdragen materieel OCW	2.948.020	2.933.096	2.862.216
	Totaal	**26.164.971**	**24.548.842**	**23.454.788**
3.1.2	**Overige subsidies OCW**			
	Penvoerderschap Extra Hulp in de Klas	-	-	7.520.425
	Doorbetaling Extra Hulp in de Klas naar schoolbesturen	-	-	7.053.814-
	Subsidie Extra Hulp in de Klas Ambion	-	-	466.611
	Arbeidsmarkttoelage	200.271	92.289	22.476
	Teambeurs	-	-	8.184
	Onderwijsassistenten opleiding tot leraar	5.000	10.000	19.703
	Doorstroomprogramma PO-VO	-	-	9.123
	Inhaal- en ondersteuningsprogramma onderwijs	-	-	410.901
	Regionale aanpak lerarentekort	-	-	11.000
	Regionale aanpak personeelstekort	158.666	260.000	257.269
	Tegemoetkoming vervangingskosten schoolleiders	-	-	-
	Internationalisering funderend onderwijs	30.000	-	-
	Zij-instroom	-	20.000	-
	Betatechniek Betapunt Noord	-	-	433
	Totaal	**393.937**	**382.289**	**1.205.700**
3.2	**Overige overheidsbijdragen en -subsidies**			
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	188.767	114.236	122.721
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	38.162	23.145	11.626
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies	**226.929**	**137.381**	**134.347**
3.5	**Overige baten**			
3.5.1	Verhuur onroerende zaken	38.579	31.448	35.359
3.5.2	Detachering personeel	146.764	128.520	92.361
3.5.5	Ouderbijdragen	5.128	-	11.720
3.5.6	Overige	304.042	35.500	170.783
	Totaal Overige baten	**494.513**	**195.468**	**310.223**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Uitsplitsing

3.5.6	**Overige**			
	Samen Deskundiger Netwerk (SD Fryslân)	12.902	17.500	6.573
	NHL	7.098	6.000	72.445
	Penvoerderschap beheer VVE's	12.000	12.000	12.000
	Opbrengst verkoop IPads	211.082	-	-
	Bijdrage schoolplein De Schakel	19.837	-	-
	Overige	41.123	-	79.765
	Vervangingsbureau	14.770	-	14.770
	Totaal	**304.042**	**35.500**	**170.783**

4	LASTEN	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1	**Personeelslasten**	**€**	**€**	**€**
4.1.1	Lonen en salarissen	22.284.954	20.304.455	20.402.348
4.1.2	Overige personele lasten	1.651.865	1.803.922	1.217.435
4.1.3	Af: uitkeringen	181.745-	100.000-	148.185-
	Totaal Personeelslasten	**23.755.074**	**22.008.377**	**21.471.598**

Uitsplitsing

4.1.1	**Lonen en salarissen**			
	Brutolonen en salarissen	17.328.086	20.304.455	15.238.922
	Sociale lasten	2.410.282	-	2.632.655
	Pensioenpremies	2.546.586	-	2.530.771
	Lonen en salarissen	**22.284.954**	**20.304.455**	**20.402.348**

Uitsplitsing

4.1.2	**Overige personele lasten**			
	Dotatie voorziening Duurzame inzetbaarheid	6.269-	-	5.467
	Dotatie voorziening Gratificatie ambtsjubileum	8.325-	-	11.210-
	Personeel niet in loondienst	1.129.291	908.888	669.486
	Scholings- en opleidingskosten	429.243	701.375	378.865
	Arbo Unie	46.275	38.809	47.077
	Coachen en preventief	26.973	65.000	63.912
	Outplacement	4.839	30.000	-
	Modernisering PF	7.468	25.000	-
	Juridische kosten	5.773	12.000	9.290
	Overige personele lasten	16.597	22.850	54.548
	Totaal	**1.651.865**	**1.803.922**	**1.217.435**

4.2	**Afschrijvingen**			
	Meubilair	90.754	94.436	85.836
	ICT	729.334	510.329	524.243
	Lesmethoden	66.876	76.485	73.119
	Overige materiële activa	15.074	18.035	18.046
	Totaal	**902.038**	**699.285**	**701.244**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

4.3 Huisvestingslasten

4.3.1	Huur	65.187	67.312	96.290
4.3.2	Dotatie onderhoudsvoorziening	326.905	326.905	332.138
4.3.3	Klein onderhoud en exploitatie	475.832	416.250	423.420
4.3.4	Energie en water	361.068	286.903	267.084
4.3.5	Schoonmaakkosten	490.996	490.913	502.125
4.3.6	Heffingen	71.997	67.660	67.673
4.3.7	Overige huisvestingslasten	132.870	72.989	121.547
	Totaal huisvestingslasten	**1.924.855**	**1.728.932**	**1.810.277**

4.4 Overige lasten

4.4.1	Administratie- en beheerslasten	359.663	366.970	378.743
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.257.285	1.239.774	1.173.541
4.4.4	Overige instellingslasten	516.431	500.455	492.880
	Totaal overige lasten	**2.133.379**	**2.107.199**	**2.045.164**

4	LASTEN	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	Uitsplitsing	**€**	**€**	**€**
4.4.1	**Administratie- en beheerslasten**			
	PSA en FA	85.493	81.999	77.515
	Vervangers.nl / Simpledcard	12.330	19.817	18.119
	Overige administratiekosten	2.875	2.245	3.483
	Planmatig onderhoudsbeheer	52.164	59.898	47.579
	Digitaal personeelsdossier online (PDOL)	5.405	5.705	5.227
	Akteproces en E-signing	2.702	2.853	2.614
	Accountantskosten *	26.721	30.293	42.245
	Deskundigenadvies	109.034	98.125	112.126
	Telefoonkosten	33.957	38.360	45.111
	Portikosten	3.159	1.600	4.365
	Drukwerk	52	250	743
	Kantoorbenodigdheden	753	2.000	681
	Vergaderkosten	23.802	12.945	16.187
	Overige	1.216	10.880	2.748
	Totaal	**359.663**	**366.970**	**378.743**
	*** Specificatie accountantskosten**			
	Onderzoek van de jaarrekening	26.620	25.924	24.700
	Voor andere niet-controlediensten	101	4.369	17.545
	Totaal	**26.721**	**30.293**	**42.245**
4.4.2	**Inventaris, apparatuur en leermiddelen**			
	Inventaris en apparatuur	36.385	21.927	56.692
	Verbruiksmaterialen onderwijs	485.389	606.700	424.246
	Kopieerkosten	140.956	114.173	126.862

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

	ICT-kosten	594.555	496.974	565.741
	Totaal	**1.257.285**	**1.239.774**	**1.173.541**
4.4.4	**Overige instellingslasten**			
	Representatiekosten	30.786	25.030	21.400
	Wervingskosten	6.759	25.000	19.189
	Contributies / abonnementen	87.408	82.967	86.441
	Kosten medezeggenschap	3.855	4.510	3.460
	Onkostenvergoeding bestuur	32.058	34.918	30.887
	Afscheid en jubilea	20.109	17.500	18.751
	Verzekeringen	12.773	13.233	13.657
	Huishoudelijk materiaal	39.379	31.305	32.826
	PR & marketing	157.861	174.950	109.712
	Bijdrage combinatiefunctionarissen	52.090	35.000	36.344
	Onkostenvergoeding vrijwilligers	38.974	42.800	37.859
	Overige lasten	34.379	13.242	82.354
	Totaal	**516.431**	**500.455**	**492.880**
5.	**Financiële baten en lasten**			
5.1	Rentebaten	823	-	-
5.5	Rentelasten	25.816-	-	35.296-
	Totaal Financiële baten en lasten	**24.993-**	**-**	**35.296-**

3.8 (Voorstel) Bestemming exploitatiesaldo

Vooruitlopend op de besluitvorming door de Raad van Toezicht heeft de verdeling van het resultaat in de balans als volgt plaatsgevonden:

Bestemming resultaat	2022
	€
Toevoeging aan Algemene reserve	580.258-
Toevoeging aan bestemmingsreserve NPO	434.678
Onttrekking aan bestemmingsreserve Zelfbeheer	2.409-
Onttrekking aan bestemmingsreserve Bovenschools Ondersteuningsunit (BOU)	64.000-
Onttrekking aan bestemmingsreserve Participatiefonds	7.468-
Onttrekking aan bestemmingsreserve Prestatiebox	631-
Onttrekking aan bestemmingsreserve Fusie De Feart	762-
Onttrekking aan bestemmingsreserve Route 0513	7.152-
Onttrekking aan bestemmingsreserve Bruidsschat De Boarne / Obs Akkrum	10.457-
Totaal	**238.459-**

3.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Eén van de openbare basisscholen van Ambion, It Haskerplak, wordt met ingang van 1 augustus 2023 ondergebracht onder een ander schoolbestuur, CBO Meilân.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.10 Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2022	Statutaire zetel	Code activiteiten	EV 31-12-2022	Resultaat jaar 2022	Art 2 403 BW	Deelname	Consolidatie
SWV PO Friesland	Stichting	Leeuwarden	Overige	-	-	Ja/Nee	%	Nee
VVE MFC Akkrum	Vereniging	Heerenveen	Overige	-	-	Ja/Nee	%	Nee
VVE Facet	Vereniging	Heerenveen	Overige	-	nihil	Ja/Nee	%	Nee
VVE MFC De Akkers	Vereniging	Heerenveen	Overige	-	nihil	Ja/Nee	%	Nee

3.11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector

De WNT is van toepassing op Stichting Ambion. Het voor Stichting Ambion toepasselijke bezoldigings-maximum is in 2022 € 168.000, klassenindeling D met 9 complexiteitspunten.

De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	**9**

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	I.I. Janssen
Functies	**Voorzitter College van Bestuur**
Duur dienstverband in 2022	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Gewezen topfunctionaris	Ja
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Individueel WNT-maximum 2022	
Klasse D en aantal complexiteitspunten 9	168.000
Bezoldiging	
Beloning	125.936
Belastbare onkostenvergoeding	-
Beloningen betaalbaar op termijn	22.019
Subtotaal	147.955

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

- / - Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging 2022	**147.955**
Gegevens 2021	
Duur dienstverband in 2021	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2021 (in fte)	1,00
Gewezen topfunctionaris	Ja
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging 2021	
Beloning	119.368
Belastbare onkostenvergoeding	-
Beloningen betaalbaar op termijn	21.945
Totaal bezoldiging 2021	**141.313**
Individueel WNT-maximum 2021	**163.000**

WNT verantwoording 2022: Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	L. Greven	J. Cooijmans	H. Spanjer	M.A. Jansen	M. Van Klinken
Functies	**Voorzitter**	**Lid**	**Lid**	**Lid**	**Lid**
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	9/6 - 31/12
Individueel WNT-maximum	**25.200**	**16.800**	**16.800**	**16.800**	**16.800**
Bezoldiging					
Beloning	8.569	6.460	6.428	6.460	3.607
Belastbare onkostenvergoeding	-	-	114	-	71
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Subtotaal	8.569	6.460	6.542	6.460	3.678
- / - Onverschuldigd betaald bedrag		-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2022	**8.569**	**6.460**	**6.542**	**6.460**	**3.678**
Gegevens 2021					
Duur dienstverband in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2021					
Beloning	8.440	6.332	6.332	6.330	6.332
Belastbare onkostenvergoeding	-	-	99	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2021	**8.440**	**6.332**	**6.431**	**6.330**	**6.332**
Individueel WNT-maximum 2021	**24.450**	**16.300**	**16.300**	**16.300**	**16.300**

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

3.12 Model G Verantwoording subsidies

Omschrijving subsidieproject	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum	€	€	Geheel uitgevoerd	Nog niet geheel uitgevoerd
Internationalisering funderend onderwijs	IFO220123	27-05-2022	30.000	30.000	X	
Impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB210166	13-12-2021	84.960	64.213		X
Verbetering basisvaardigheden 16CZ	VBV22-PO-4557	11-11-2022	73.036	73.036		X
Verbetering basisvaardigheden 15KU	VBV22-PO-1761	11-11-2022	152.799	152.799		X
Regeling school en omgeving 14JW	RSOS22143	11-11-2022	75.000	75.000		X
Regeling school en omgeving 14ML	RSOS22147	11-11-2022	75.000	75.000		X
Regeling school en omgeving 14YF	RSOS22144	11-11-2022	75.000	75.000		X
Regeling school en omgeving 15ET	RSOD22030	05-12-2022	102.041	102.041		X
Regionale aanpak personeelstekort	RAP20053	27-07-2020	481.250	481.250		X
Regionale aanpak personeelstekort	RAP220033	12-09-2022	288.750	288.750		X
Onderwijsass. naar Opleiding tot leraar	SOOL19322	25-02-2020	10.000	10.000	X	
Onderwijsass. naar Opleiding tot leraar	SOOL19188	25-02-2020	10.000	10.000	X	
Onderwijsass. naar Opleiding tot leraar	SOOL20124	28-10-2020	20.000	15.000		X
Arbeidsmarkttoelage	AMT41573PO	01-11-2021	160.945	160.945	X	
Arbeidsmarkttoelage	AMT41573PO	05-08-2022	148.328	61.803		X
Lerarenbeurs	2021/2/16291130	20-08-2021	9.674	9.674	X	
Lerarenbeurs	2021/2/16291130	20-08-2021	3.628	3.628	X	
Lerarenbeurs	ABLTINS-368861	19-06-2022	12.374	12.374		X
Lerarenbeurs	ABLTINS-367757	19-06-2022	11.137	11.137		X
Zij-instroom	2021/2/16186573	20-07-2021	20.000	20.000		X
Zij-instroom	2021/2/16287480	20-08-2021	20.000	20.000		X

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Zij-instroom	2022/2/17948535	21-01-2022	20.000	20.000	X
		Totaal	**1.883.922**	**1.771.650**	

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

4 JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van de Raad van Toezicht (RvT) van Stichting Ambion. De Raad van Toezicht heeft drie rollen: toezicht op het College van Bestuur en de besturing van de organisatie, adviseur van het College van Bestuur en werkgever van het college. Met het toezicht toetst de RvT of het College van Bestuur de maatschappelijke doelstelling zoals verwoord in de missie en visie van Ambion realiseert en de geformuleerde kernwaarden bewaakt.

De RvT adviseert gevraagd en ongevraagd ten aanzien van beleidsvraagstukken en financiën. Verder houdt zij toezicht op de realisatie van strategie en beleid en controleert de RvT de effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van de besteding van de onderwijsgelden.

In de code 'Goed onderwijs, goed bestuur' is wettelijk vastgelegd dat er binnen een schoolorganisatie een splitsing moet zijn tussen het besturen en het toezicht houden. De Raad gebruikt de code als handelingskader. Het bestuur van Stichting Ambion ligt bij de voorzitter van het College van Bestuur. De bestuurder is daarmee verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en het besturen van de stichting en van de scholen die er deel vanuit maken.

In dit jaarverslag geven wij inzicht in de samenstelling, activiteiten en werkwijze van de Raad van Toezicht in 2022.

4.1 Samenstelling Raad van Toezicht

In 2022 was de samenstelling van de raad:
Voorzitter Raad van Toezicht
L. (Luc) Geven
Eigenaar Leiderschap in school

Lid Raad van Toezicht
M. (Michel) van Klinken
Adviseur Mens en Organisatie

Lid Raad van Toezicht
J. (Jan) Cooijmans
Eigenaar J.C. Consulting

Lid Raad van Toezicht
H. (Halbe) Spanjer
Docent

Lid Raad van Toezicht
M. (Marita) Jansen
Advocaat/zelfstandig ondernemer

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

4.2 Rooster van aftreden leden Raad van Toezicht

De zittingsduur van de leden is 4 jaar met de mogelijkheid om een termijn te verlengen. Om te voorkomen dat de continuïteit van het intern toezicht in het geding komt is door de RvT een rooster van aftreden opgesteld.

Naam	Datum benoeming	Datum herbenoeming	Termijn	Datum aftreden
L. (Luc) Geven	09-06-2016	01-08-2020 Bij akte fusie	Tweede	09-06-2024
M. (Michel) van Klinken	09-06-2022	-	Eerste	09-06-2026
J. (Jan) Cooijmans	09-06-2018	26-10-2022	Tweede	26-10-2026
H. (Halbe) Spanjer	09-06-2016	01-08-2020 Bij akte fusie	Tweede	09-06-2024
M. (Marita) Jansen	09-06-2016	01-08-2020 Bij akte fusie	Tweede	09-06-2023

In 2022 hebben zich, buiten de invulling van een vacature door de heer Van Klinken, geen wijzigingen in de samenstelling van de Raad voorgedaan.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

4.3 Hoofd- en nevenfuncties Raad van Toezicht en College van Bestuur

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties/Organisatie	Functie
Raad van Toezicht			
L. (Luc) Geven	Eigenaar Leiderschap in school	Lid Raad van Toezicht Stichting Aloysius Voorzitter bestuur Kopje Cultuur Bestuurslid Steenwijks Ontzet	Voorzitter Raad van Toezicht en lid renumeratiecommissue
M. (Michel) van Klinken	Adviseur Mens en Organisatie	Lid Raad van Toezicht Derkshoes Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Zorg Westerwolde	Lid Raad van Toezicht en lid onderwijscommissie
J. (Jan) Cooijmans	Eigenaar J.C. Consulting	Voorzitter Raad van Toezicht Mee Noord, voorzitter audit commissie Vice-voorzitter Raad van Toezicht van Elkien wooncorporatie, voorzitter audit commissie, voorzitter renumeratiecommissie Vice-voorzitter Raad van Toezicht Winkler Prins Onderwijsgroep Veendam, voorzitter audit commissie Voorzitter Raad van Toezicht Amaryllis Leeuwarden Voorzitter stichting Sint Joriskerk Westerlee	Lid Raad van Toezicht en lid audit commissie
H. (Halbe) Spanjer	Docent	Geen	Lid Raad van Toezicht en lid onderwijscommissie
M. (Marita) Jansen	Advocaat/ zelfstandig ondernemer	Voorzitter Raad van Toezicht Ateliers Majeur Lid/plv voorzitter Commissie bezwaarschriften Sociale Dienst Noard-West Fryslân Lid Raad van Orde advocaten Noord-Nederland Lid/penningmeester ondernemersvereniging Workum	Lid Raad van Toezicht en lid auditcommissie

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden behorend bij controle verklaring d.d. 15 mei 2023

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties/Organisatie	Functie
College van Bestuur			
I.I. (Ingrid) Janssen	Voorzitter College van Bestuur Stichting Ambion	Lid Raad van Toezicht SLO Bestuurder Schoolplein Noord Lid Raad van Advies Bureau Meesterschap Assessor schooleiders- & masteropleiding NHL/Stenden Begeleider leergang Onderzoeksmatig Besturen	

4.4 Taakverdeling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht adviseert aan en houdt toezicht op de bestuurder en rapporteert daarover in dit verslag. Toezicht op de rechtmatige en doelmatige besteding van de rijks- en eigen middelen is onderdeel van de werkzaamheden van de RvT.
De Raad van Toezicht heeft drie commissies die voorbereidend zijn voor de bespreking van onderwerpen in de voltallige Raad van Toezicht: de onderwijscommissie, auditcommissie en renumeratiecommissie. De commissies bieden ruimte om dieper op onderwerpen in te gaan. Op hun domein hebben de commissies de taak het toezicht te verdiepen en de plenaire vergadering inhoudelijk een stevige basis te geven. Effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid zijn daarbij impliciet of expliciet onderdeel van de onderwerpen op de agenda. Besluitvorming vindt altijd in de voltallige raad plaats.

Onderwijscommissie
De heer H. Spanjer
De heer M. van Klinken

De onderwijscommissie heeft in 2022 2 keer vergaderd. Tijdens de vergaderingen zijn de volgende onderwerpen besproken:

- Onderwijsresultaten
- Borgingsdocument onderwijskwaliteit
- Doelmatige en doeltreffende inzet van NPO-gelden
- Kader zelfevaluatie

De onderwijscommissie heeft de doorontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs in de scholen van Ambion als permanent aandachtpunt. In 2022 kwamen onder andere aan de orde: het borgingsdocument onderwijskwaliteit, de doelmatige en doeltreffende inzet van de NPO-gelden, de extra ondersteuning voor een aantal scholen van Ambion, de onderwijsresultaten en de ontwikkeling van de leerlingaantallen. De commissie maakt telkens de afweging welke stukken doorgeleid worden naar de RvT ter besluitvorming, ter advisering of ter kennisname.

Auditcommissie
De heer J. Cooijmans
Mevrouw M. Jansen
Aangevuld met de voorzitter College van Bestuur en beleidsadviseur Bedrijfsvoering

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden behorend bij controle verklaring d.d. 15 mei 2023

De auditcommissie heeft in 2022 2 keer vergaderd, hierin zijn de volgende onderwerpen besproken:

- Bestuursverslag inclusief jaarrekening 2021 Stichting Ambion
- Management letter
- Accountantsverslag
- Meerjarenbegroting 2023-2026
- Managementrapportage 2022
- Financiële positie Stichting Ambion
- Het vaststellen van een klassenindeling WNT
- Startnotitie schatkistbankieren

De auditcommissie heeft in 2022 alle relevante financiële documenten zoals de begroting, de jaarrekening en de tussentijdse rapportages aan de RvT beoordeeld op inhoud, doeltreffendheid en doelmatigheid en met een advies aan de RvT ter besluitvorming voorgelegd. De auditcommissie heeft, zoals gebruikelijk, periodiek met de accountant gesproken over de managementletter en het accountantsverslag. Haar bevindingen heeft de auditcommissie vervolgens met de voltallige Raad van Toezicht gedeeld.

De auditcommissie en Raad van Toezicht hebben geconstateerd dat wat betreft financiën het College van Bestuur een deugdelijk financieel beleid heeft gevoerd en de middelen doelmatig zijn besteed.

Bij de presentatie van de meerjarenbegroting is gesproken over de meerjaren-doelen van Stichting Ambion en de daarmee samenhangende middelen. In de komende meerjarenbegroting wordt de koppeling van financiële middelen aan doelen nog duidelijker weergegeven.

In de eerste helft van 2023 vindt de besluitvorming over het definitieve koersplan 2023-2027 in de verschillende gremia plaats. In het nieuwe koersplan zijn meetbare en merkbare doelen geformuleerd. In de meerjarenbegroting 2024-2027 worden aan deze meetbare en merkbare doelen financiële middelen gekoppeld. Het jaar 2023 is een overgangsjaar, waarin de transitie naar de nieuwe werkwijze, met duidelijke koppeling tussen meetbare en merkbare doelen en financiële middelen, wordt ingezet. De doelen en de daarvoor ingezette financiële middelen worden dan periodiek (tussentijds) gemonitord. Met deze transitie als voorbereiding op de nieuwe werkwijze doen we recht aan de doelmatige besteding van middelen.

Het nieuwe koersplan maakt het mogelijk de effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van de besteding van de onderwijsgelden beter te monitoren. In het vorige koersplan 2019-2022 stonden geen concrete meetbare en merkbare doelen. Door het ontbreken hiervan was het lastig een goede koppeling tussen doelen en financiële middelen te maken in de meerjarenbegroting. Met de komst van het nieuwe koersplan kan binnen de auditcommissie en Raad van Toezicht een beter inhoudelijk gesprek gevoerd worden.

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

Remuneratiecommissie
De heer J. Cooijmans
De heer L. Greven

De renumeratiecommissie heeft in 2022 2 keer vergaderd. Tijdens de vergaderingen zijn de volgende onderwerpen besproken:

- Verlenging aanstelling bestuurder
- Beoordeling bestuurder
- Handboek governance

De renumeratiecommissie heeft de jaarlijkse functioneringsprocedure met de bestuurder doorlopen (zie werkwijze RvT hieronder). Een tweede aandachtspunt in 2022 was de afloop van de benoemingstermijn van de bestuurder en de (eventuele) verlenging daarvan. De commissie heeft hierover positief geadviseerd en de RvT heeft dit overgenomen. Het handboek Governance is in 2022 geactualiseerd. Het geactualiseerde handboek is door de Raad van Toezicht vastgesteld. Ook heeft de commissie de invulling van een vacature in de RvT ter hand genomen.

4.5 Werkwijze

De RvT vergaderde in 2022 7 maal plenair (5 reguliere vergaderingen, 1 zelfevaluatie, 1 studiedag). Een enkele vergadering vond, vanwege de beperkende coronamaatregelen in de eerste helft van het jaar, online plaats. Er is door een delegatie van de RvT twee keer met een delegatie van de GMR gesproken. De diverse commissies vergaderden in 2022 2 tot 4 maal. De RvT vergadert in principe in aanwezigheid van de bestuurder en wordt daarbij secretarieel ondersteund vanuit het servicebureau. De Raad van Toezicht beoordeelt voorstellen tot besluitvorming op inhoud, effectiviteit en doelmatigheid. Op de studiedag stond het thema “Wereldburgerschap” centraal, aansluitend op Ambion 2.0. Hiernaast worden schoolbezoeken uitgevoerd, studiedagen van het personeel bezocht etc.

De belangrijkste gebeurtenissen, onderwerpen en besluiten die in 2022 aan de orde kwamen:

- De verlenging van de aanstelling van de bestuurder
- Actualisatie Handboek Governance
- De periodieke bestuursberichten
- Verslagen van de commissies van de RvT
- Het klachtenoverzicht
- Het vaststellen van de klassenindeling WNT
- Het project Ambion 2.0 (strategisch beleid)
- De analyse van de leerlingenaantallen en het marktaandeel
- De ziekteverzuimcijfers en het beleid in deze
- Het rooster van aftreden
- Bestuursverslag inclusief jaarrekening 2021 Ambion
- Het accountantsverslag
- De managementletter
- Consequenties uit de zelfevaluatie
- De doelmatige besteding van de NPO-gelden

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

- Het borgingsdocument onderwijskwaliteit
- De extra ondersteuning voor diverse scholen
- De meerjarenbegroting
- De managementrapportage
- Diverse huisvestingskwesties
- De onderwijsresultaten
- Het onderwijshuisvestingsplan van de gemeente Heerenveen
- De samenwerking rond de Maatklas
- Aanbesteding (vernieuwde) Apple-apparatuur

De RvT heeft in het voorjaar van 2022 de jaarrekening 2021 besproken en goedgekeurd. Ambion heeft een externe accountant.

De RvT heeft juni 2021 met de GMR besproken hoe de governance-driehoek bestuur/RvT/GMR verder versterkt kan worden (een aandachtspunt vanuit een PO-audit). Als uitkomst is in 2022 periodiek voorzittersoverleg vanuit de driehoek bestuur/RvT/GMR ingevoerd.

Bestuursopdracht

De bestuurder werkt met een bestuursopdracht vanuit de RvT met als kerntaken:

- de afronding van de fusie van Primus en De Basis tot Ambion (gerealiseerd);
- de versterking van de strategische positie van Ambion in het veld van onderwijs en kinderopvang;
- het wapenen van (de scholen van) Ambion tegen de krimp van het aantal leerlingen in meerdere subregio's;
- het doorontwikkelen van de onderwijskwaliteit.

De bestuurder rapporteert periodiek over de vordering van de kerntaken in een document dat beoordeeld wordt door de RvT. Er heeft geen wijziging in de bezoldiging van de bestuurder plaatsgevonden anders dan de trendmatige.

Zelfevaluatie

De RvT evalueert jaarlijks haar functioneren. Het ene jaar in eigen kring en het andere jaar met een extern begeleider. In 2021 is onder leiding van een externe deskundige gesproken over de opvattingen over de essenties van toezicht op een onderwijsorganisatie, de klankbordrol van de RvT en de wijze van feedback geven in de RvT. Als gevolg van deze zelfevaluatie is de RvT o.a. op het cruciale onderwerp strategisch beleid/Ambion 2.0 intensief bij de voorbereiding betrokken.

4.6 Beloning

De leden van de Raad van Toezicht krijgen een onkostenvergoeding voor hun inzet. Belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- toezichthouderschap is wel vrijwillig maar niet vrijblijvend;
- toezichthouderschap vraagt een serieuze tijdsinspanning (60-100 uur per jaar);
- honorering van toezicht past bij de professionalisering van de bestuurscultuur in de PO-sector;

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023

- honorering is gerelateerd aan kwaliteit van het toezicht.

In december 2022 heeft de tweede periodieke herijking van de onkostenvergoeding plaatsgevonden. De RvT heeft besloten tot een trendmatige verhoging per 1 januari 2023 conform de loonstijging van de bestuurders in het PO. Voor 2022 gold als onkostenvergoeding:

- € 8612,- voor de voorzitter van de raad
- € 6460,- voor de leden van de raad

Gedurende het jaar hebben zich geen verdere wijzigingen voorgedaan.

Luc F. Greven
Voorzitter Raad van Toezicht
Stichting Ambion

Eshuis Registeraccountants B.V.
Voor waarmerkingsdoeleinden
behorend bij controle verklaring
d.d. 15 mei 2023